

Års- och hållbarhetsrapport

från Folksamgruppen

2019

Folksam

Folksamgruppens vision:

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vi finns till för kunderna

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

Tillsammans med våra samarbetspartner

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Genom vårt täta samarbete kan vi erbjuda attraktiva erbjudanden till förmånliga priser – tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Läs mer om hur vi skapar värde för kund på sidan 18.

Vi tar ansvar

Vår verksamhet, ömsesidighet och storlek medför ett ansvar. Som stor aktör och investerare har vi möjlighet att påverka, vara långsiktiga och bidra till en hållbar utveckling. Därför gör vi affärer som ökar tryggheten för kunderna samtidigt som vi värnar om människa och miljö. Vår målsättning är att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050. Folksamgruppen var först bland de svenska pensions- och försäkringsbolagen att anta målet om nettonollutsläpp i placeringsportföljerna.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 28.

Vi är ekonomiskt starka

Vår ekonomiska styrka ger oss goda förutsättningar att utveckla konkurrenskraftiga erbjudanden för våra kunder. Vi är en av Sveriges största investerare och det är viktigt att vi förvaltar våra kunders pengar ansvarsfullt. För oss betyder det att de ska ge god och konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Innehåll

	Sid
Affärsöversikt	4
Koncernchefen har ordet	4
Året i korthet	6
Det här är Folksamgruppen	8
Finansiell utveckling 2019	12
Kunden i fokus	18
Vår omvärld och marknad	22
Hållbarhetsrapport	28
Intressenter och omvärld	30
Våra viktigaste hållbarhetsfrågor	33
Hållbarhetsstyrning	37
Hållbara försäkrings- och pensionserbjudanden	41
Ansvarsfull kapitalförvaltning	52
Vår egen verksamhet	63
Fördjupande hållbarhetsinformation	69
Bolagsstyrning	78
Det är kunderna som styr	78
Folksam Sak	80
Folksam Liv	83
KPA Pension	86
Folksam LO Pension	89
Folksamgruppens koncernledning	92

2019 – ett starkt år men med utmaningar framåt

Folksamgruppen står starkt genom våra engagerade medarbetare, goda relationer med våra samarbetspartner och starka finanser. Under året har Folksamgruppen arbetat framåt med fokus på hållbarhet, digitalisering och kostnadsminskningar.

Folksamgruppen är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många. Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. I en föränderlig omvärld krävs det en högre förändringstakt i verksamheten. Förflyttningsområden är identifierade och tillsammans ska vi åstadkomma förändringen.

Under året har vi slutit avtal om utökat eller nytt samarbete med IF Metall, Fackförbundet ST och det nybildade Sacoförbundet Akavia, samt fortsatta lanseringen av Folksams juristförsäkring för medlemmar i fackförbund. Vi arbetar nära våra samarbetspartner och kommer att fortsätta det arbetet för att medlemmarna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden.

Vi skapar förutsättningar för bättre kundupplevelser och arbetet med ett digitalt kundmöte intensifieras. Det ska vara enkelt att vara kund i Folksam.

En stor satsning för Folksamgruppen är ett nytt system för riskförsäkringar. Det här gör vi för att framtidssäkra Folksam, skapa bättre förutsättningar för digitalisering och förkorta tiden mellan idé och lansering av produkter och erbjudanden. En första teknisk produktionssättning har skett i februari.

Samtidigt med våra satsningar för framtiden behöver vi fortsätta att sänka våra driftskostnader. Genom sänkta driftskostnader ökar vi vår konkurrenskraft och kan skapa kundnytta genom våra erbjudanden. Arbetet med att sänka driftskostnaderna fortsätter genom förändringar i vårt sätt att arbeta och förändringar i kontorsstrukturen. Målet är att vi i slutet av 2022 ska vara nere på en kostnadsnivå motsvarande 5,3 miljarder kronor, exklusive provisioner.

Genom vårt arbete i Nettonollalliansen ökar vi stadigt trycket på bolagen i våra placeringsportföljer att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050.

Hållbarhetsarbetet är, och kommer alltid att vara, centralt i våra investeringar och i vår affärsverksamhet.

Ett finansiellt starkt år är till ända. Folksamgruppens totala premievoly m växte med 1,7 miljarder kronor, jämfört med samma period föregående år, och uppgick per den 31 december 2019 till 56 miljarder kronor. Det förvaltade kapitalet ökade till 455 miljarder kronor. Totalavkastningen i Folksam Liv uppgick till 10 procent och i KPA Pensionsförsäkring till 11 procent.

Våra kunders pengar, det kapital som vi förvaltar, ska ge god avkastning för att trygga bra pensioner och låga försäkringspremier i framtiden. Hur kapitalet fördelas mellan olika typer av tillgångar är viktigt för att förena god avkastning med en balanserad risknivå. Folksamgruppen har därför under de senaste åren investerat mer i fastigheter och under 2019 resulterade den strategin i förvärven av Trygg Hansa-huset på Kungsholmen, en kontorsfastighet i Globenområdet och aktier i Heimstaden Bostad AB. Andra viktiga investeringar under det gångna året har varit preferensaktier i Volvo Cars och en obligation utgiven av Världsbanken för att minska matsvinn.

Coronavirusets framfart är oroande och skapar stor volatilitet på de finansiella marknaderna. Folksamgruppen är dock finansiellt stabilt och vi kan stå emot avsevärd turbulens. I relation till den mycket starka börsutvecklingen 2019, med kursuppgångar på runt 30 procent på flertalet aktiemarknader, har utvecklingen hittills också haft begränsad påverkan i våra bolag. Vi följer naturligtvis utvecklingen mycket noggrant.

Jag är glad och stolt över att vara koncernchef för Folksamgruppen och kommer att tillsammans med min starka koncernledning och våra kompetenta medarbetare driva arbetet mot vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Tillsammans är vi starka!

Ylva Wessén
Vd och koncernchef

”Hållbarhetsarbetet är, och kommer alltid att vara, centralt i våra investeringar och i vår affärsverksamhet”

Året i korthet

Ny vd och koncernchef

Ylva Wessén efterträder Jens Henriksson som ny vd och koncernchef för Folksamgruppen.

Northvolt

Folksamgruppen investerar 200 miljoner i batteriutvecklaren Northvolt för byggandet av Europas första storskaliga fabrik för tillverkning av hållbara batterier.

Höjd återbäringsränta

Folksam Liv höjer återbäringsräntan för traditionell tjänstepensionsförsäkring från fyra procent till fem procent den 1 oktober. Återbäringsräntan på övrig livförsäkring behålls oförändrad på fem procent.

"Hur säker är bilen" firar 35 år

För att våra kunder ska kunna göra ett tryggt och säkert val när de köper bil har vi i 35 år undersökt olika bilmodellers krockssäkerhet och presenterar resultaten i rapporten "Hur säker är bilen".

Nettonollutsläpp

Folksamgruppen är en av sex initiativtagare till UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance som under FN:s klimatomöte i september presenterar sitt mål att till senast 2050 ha nettonollutsläpp av växthusgaser i placeringsportföljerna.

HBTQ-certifiering

KPA Pension blir under året finansbranschens första HBTQ-certifierade bolag.

2,8 miljarder kronor för att minska matsvinn

Folksamgruppen investerar i en obligation utgiven av Världsbanken som är riktad mot FN:s hållbarhetsmål nr 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion. Obligationen är exklusivt utgiven för Folksamgruppen.

Fackförbundet ST väljer Folksam

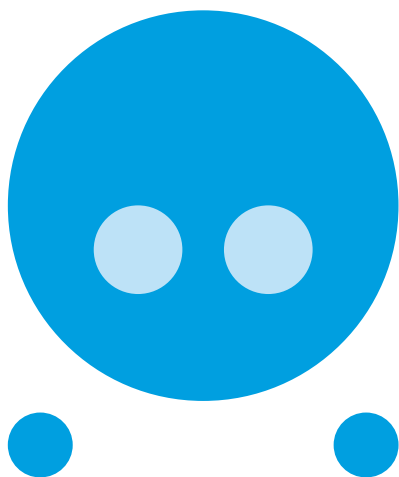
Försäkringsskyddet omfattar sakförsäkringar och obligatorisk inkomstförsäkring för förbundets 95 000 medlemmar.

Alfrida

Stormen Alfrida drar in över landet i början av året och i juni är det en hagelstorm i Lidköping. Händelserna belastar skadekostnaderna med 91 miljoner kronor.

Heimstaden

Folksam och KPA Pension investerar fyra miljarder kronor i aktier utgivna av bostadsutvecklingsbolaget Heimstaden Bostad AB.

Sam

Vi lanserar vår digitala assistent Sam som är utvecklad i AI-teknik. Sam reglerar skadeärenden för mobiltelefoner på folksam.se

---

Högst snittavkastning

Folksam LO Pension och KPA Pensionsförsäkring har högst respektive näst högst snittavkastning i branschen inom fondförsäkring, vid jämförelse över fem respektive tio år.

IF Metall väljer Folksam

...för medlemmarnas inkomstförsäkring. Den ingår i medlemskapet för förbundets 250 000 yrkesaktiva medlemmar.

Trygg Hansa-huset

KPA Pension förvärvar fastigheten Brädstapeln 16 för 4,3 miljarder kronor. Det är den tredje största fastighetsaffären som hittills gjorts i Sverige.

Nordisk infrastruktur

Folksamgruppen satsar 1,5 miljarder kronor i infrastrukturfonden Infranode II. Målet är att ge god avkastning och att bidra till omställningen till ett mer hållbart samhälle.

Stärkt hållbarhetsnivå i aktieportföljen

Från slutet av mars till mitten av april mer än halverar Folksamgruppen antalet innehav i utländska aktier till ett värde på 80 miljarder kronor. Aktieplaceringarnas koldioxidavtryck, mätt i viktat medeltal, minskar med cirka 30 procent.

I topp som ansvarsfulla investerare

Folksam och KPA Pension toppar livförsäkringsförmedlare Max Matthiessens granskning av hur pensionsbolagen arbetar med hållbara och ansvarsfulla investeringar inom traditionell försäkring och fondförsäkring.

Hållbara varumärken

KPA Pension toppar för åttonde året i rad listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken enligt Europas och Sveriges största studie om hållbara varumärken, Sustainable Brand Index. Folksam är det näst mest hållbara varumärket inom kategorin försäkring.

Volvo Cars

Folksam och KPA Pension återinvesterar två miljarder kronor i preferensaktier i Volvo Car AB i samband med att befintliga preferensaktier löses in.

Det här är Folksamgruppen

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Det gör Folksamgruppen till en ledande aktör inom försäkring och pensionssparande i Sverige.

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller service, tjänster och erbjudanden.

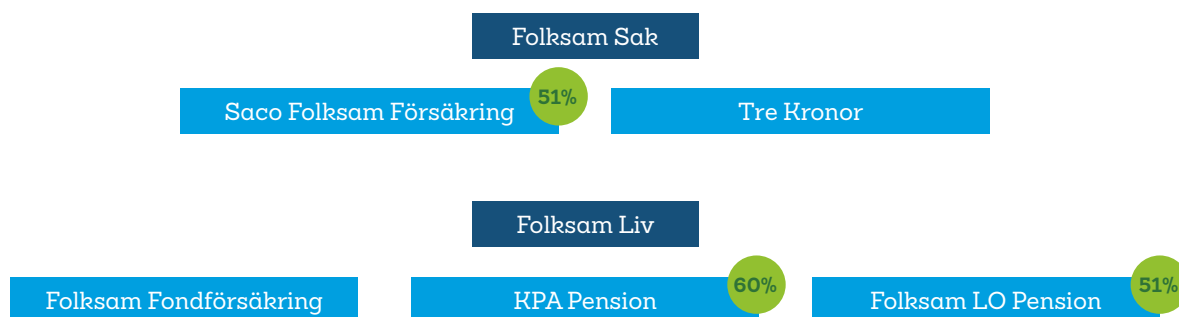
Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Företag och organisation som kompletterar varandra

Folksamgruppen omfattar moderföretagen Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) och Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med dotterföretag.

Folksamgruppen är Sveriges största aktör inom livförsäkring och den tredje största inom sakförsäkring, sett till premievolymer.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB* (Tre Kronor), och 51 procent i Saco Folksam Försäkrings AB (Saco Folksam Försäkring).

* Tillhandahåller försäkringar som säljs under annat varumärke.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda dotterföretaget Folksam Fondförsäkringsaktiebolag*, det till 60 procent ägda bolaget KPA AB med dotterföretag, vilka bedriver verksamhet under varumärket KPA Pension samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag, som bedriver verksamhet under varumärket Folksam LO Pension, som ägs till 51 procent.

KPA Pension omfattar dotterföretagen KPA AB, KPA Livförsäkring AB, KPA Pensionsförsäkring AB och KPA Pensionsservice AB.

* Folksam Fondförsäkring utvärderas för eventuell införlivning med Folksam Liv.

Strategiska varumärken

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkring som bas. **Folksam Liv** erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Strategi, vision och övergripande mål

Vårt övergripande mål är att ha branschens mest nöjda kunder. För att lyckas med det behöver vi vara lönsamma, finansiellt stabila och vara ledande när det gäller hållbarhet. Därtill behöver vi vara en attraktiv arbetsplats som arbetar modernt och effektivt, med våra värderingar som rättesnöre. Vi ska vara den självklara försäkringspartnern som skapar ömsesidigt mervärde genom samarbeten och för att värna våra kunders trygghet krävs ordning och reda i vår verksamhet.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Vårt jobb är att skapa trygghet för våra kunder i livets alla skeden. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. På så sätt skapar vi samtidigt trygghet i samhället i stort. Vi engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och främjar därför en hållbar utveckling.

Affärsidé

Vi är kundernas företag som erbjuder försäkringar, pension och långsiktigt sparande för de många.

Våra värderingar

Personliga, engagerade och ansvarstagande.

Allt vi gör ska genomsyras av våra värderingar. Vi ska vara:

- Personliga genom att visa omtanke, föra dialog och utgå från kunden.
- Engagerade genom att vara aktiva och ta initiativ för kundens bästa samt se möjligheter och vara lösningsinriktade.
- Ansvarstagande genom att vara pålitliga, kunniga och långsiktiga.

Vårt övergripande mål

Att ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder.

Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda.

Läs mer om våra strategiska huvudområden och hur de tillför värde för kunden på sidan 18.

Målstruktur

För att mäta vårt övergripande mål om att ha branschens mest nöjda kunder utgår vi från två delmål: "Nöjda kunder" och "Driftskostnader".

För att mäta andelen nöjda kunder använder vi vår återkommande kundundersökning Folksams kundindex, FKİ. Den ger oss kundinsikter, identifierar våra styrkor och svagheter samt visar hur vi uppfyller våra kundmål. Varje kvartal tolkar och analyserar vi vårt läge och tar fram förbättringsområden. Årets kundundersökning visar att 75 procent av kunderna är nöjda med oss. Det tangerar uppsatt mål för 2019.

Driftskostnadsmålet anges exklusive provisioner och engångseffekter.

Vi bryter ner vårt övergripande mål och affärsmål i mätetal fördelade mellan våra strategiska fokusområden: Långsiktiga och hållbara, Starka tillsammans, Attraktiv arbetsplats och Ordning och reda. Utifrån detta sätter respektive affärsområde, enhet och dotterföretag upp mål som bryts ner hela vägen till mål för varje medarbetare.

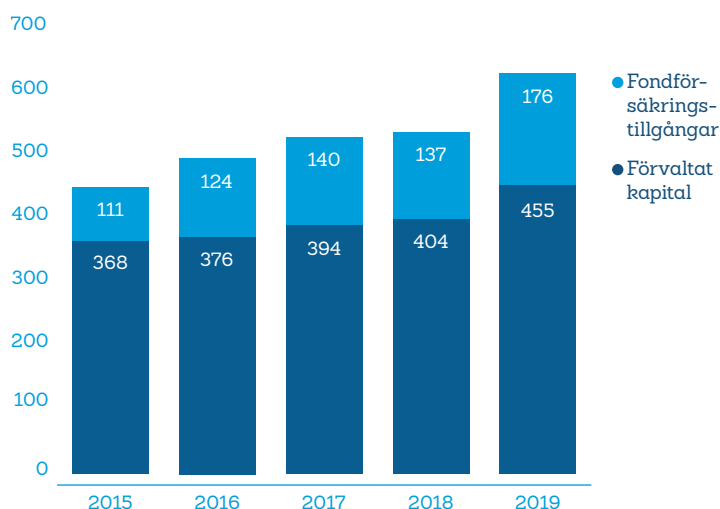
Måluppfyllelse 2019	Resultat 2019	Mål 2019
Folksams kundindex (FKİ) %	75	75
Driftskostnader ¹⁾ (mdkr)	5,5	5,6

¹⁾ Exklusive provisioner och engångseffekter.

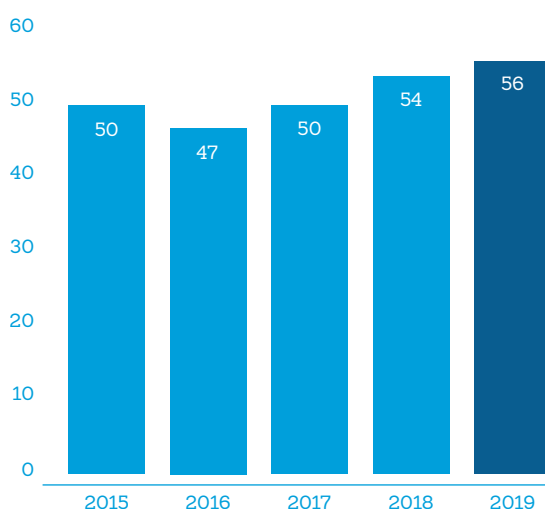
Finansiell utveckling 2019

Folksamgruppen ökade premierna till 55,5 miljarder kronor under 2019 främst drivet av tillväxten inom kollektivavtalad tjänstepension. Inom sakförsäkring var intäkterna i nivå med föregående år. Marknadsandelarna var överlag stabila liksom kundnöjdhetsindex jämfört med föregående år.

Totalt förvaltad kapital och fondförsäkringstillgångar, mdkr

Total premievoly, mdkr

Nyckeltal

Folksamgruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Folksam kundindex (FKI) % ¹⁾	75	75	78	79	78
Premier, Mkr ²⁾	55 543	53 812	49 778	47 023	50 469
Förvaltat kapital, Mkr ^{3) 4)}	454 536	404 059	394 125	375 794	368 454
Fondförsäkringstillgångar, Mkr ^{3) 4) 5)}	175 826	137 076	139 632	124 042	111 144
Antal heltidstjänster ⁶⁾	3 633	3 771	3 716	3 731	3 706

¹⁾ Ny mätmetod som medför lägre numerärt värde. Utfallet för 2018 är likvärdigt med utfallet för 2017. I det nya FKI-mätetalet ingår inte partner och företag, utan bara privat- och individmarknad.

²⁾ Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring i de försäkringsbolag som ingår i Folksamgruppen.

³⁾ Avser vid periodens slut.

⁴⁾ Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

⁵⁾ Placeringstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

⁶⁾ Baseras på betald tid under perioden.

Sakförsäkring

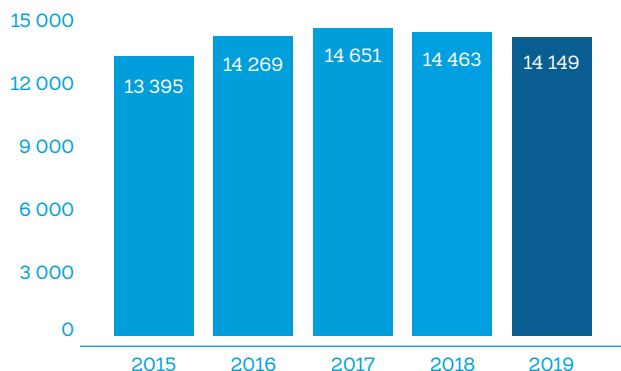
Folksam bedriver skadeförsäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska hushållsmarknaden. Folksam Sak erbjuder ett fullsortiment av försäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Verksamheten bedrivs under det strategiska varumärket Folksam.

Folksam

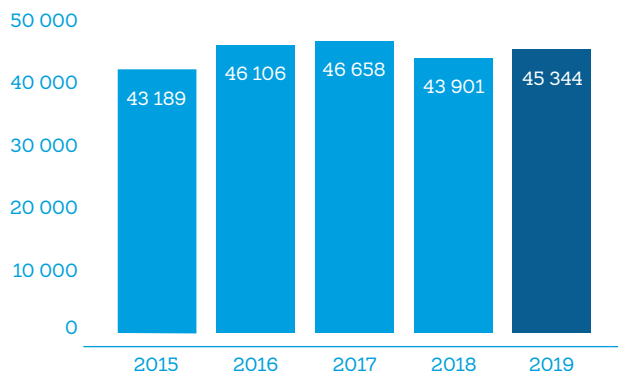
Folksam erbjuder ett fullsortiment av skadeförsäkringar till svenska hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas.

Folksam Sak-gruppen

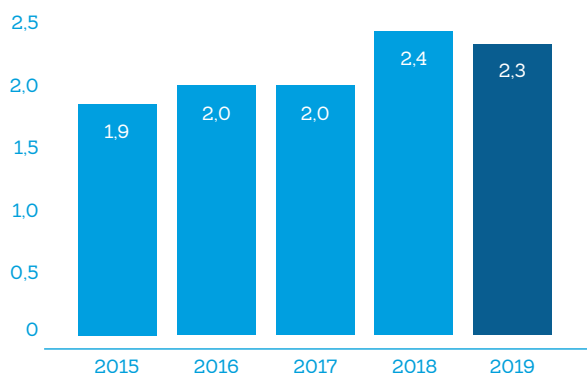
Premieintäkt, Mkr

Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot (SCR), vid periodens slut

Folksam Sak-gruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Premieintäkt, Mkr	14 149	14 463	14 651	14 269	13 395
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	45 344	43 901	46 658	46 106	43 189
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,3	2,4	2,0	2,0	1,9

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket.

Premieintäkterna inom Folksam Sak-gruppen minskade till 14 149 (14 463) miljoner kronor. Minskningen förklaras av att premier för Förenade Liv och Folksam Skadeförsäkring Finland ingick under föregående år. Förenade Liv blev under föregående år beståndsöverlåtet till Folksam

Sak och Folksam Liv i juni och Folksam Skadeförsäkring Finland såldes den sista november. Justerat för dessa premier så växte gruppens premieintäkt med 574 miljoner kronor jämfört med föregående år. Solvenskvoten uppgick till 2,3 (2,4).

Folksam Sak (moderföretag)	2019	2018	2017	2016	2015
Premieintäkt, Mkr	12 885	12 379	11 671	11 298	10 592
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	237	81	108	-250	148
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	1 298	1 349	913	1 746	557
Totalkostnad, %	96,1	97,9	97,9	100,8	96,8
varav skadekostnad, %	81,8	79,4	82,7	84,0	77,9
varav driftskostnad, %	14,3	18,5	15,2	16,8	18,9
Totalavkastning, %	3,0	4,1	3,4	6,6	2,4
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	22 821	21 565	18 996	18 092	16 708
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	178	177	168	157	133
Solvenskvot ¹⁾ (SCR), vid periodens slut	2,2	2,4	2,2	2,2	-

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II-regelverket.

Livförsäkring

Folksam bedriver livförsäkringsverksamhet och erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via partnersamarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Verksamheten bedrivs under tre strategiska varumärken, Folksam, KPA Pension och Folksam LO Pension.

Folksam

Folksam erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via samarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar.

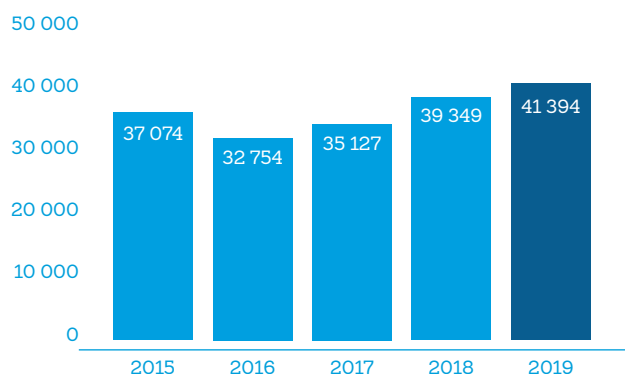
KPA Pension är pensionsbolaget i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag.

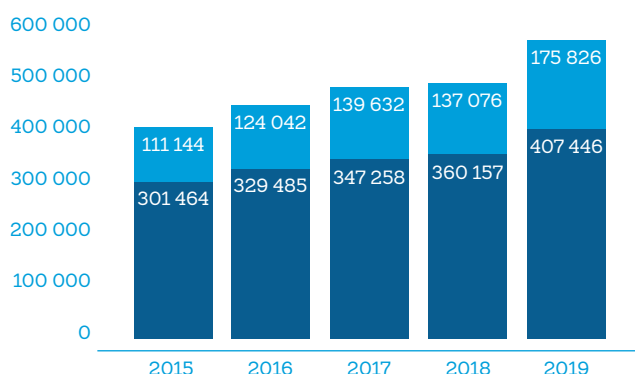
Folksam LO Pension erbjuder fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension i huvudsak till anställda inom SAF-LO-området. Bolaget samägs av Folksam och LO.

Folksam Liv-gruppen

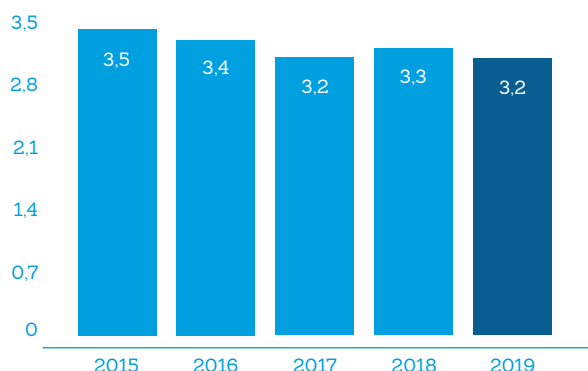
Premieinkomst, Mkr

● Förvaltad kapital, vid periodens slut, Mkr
● Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr

Solvenskvot, vid periodens slut

Folksam Liv-gruppen	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst, Mkr	41 394	39 349	35 127	32 754	37 074
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	407 446	360 157	347 258	329 485	301 464
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	175 826	137 076	139 632	124 042	111 144
Solvenskvot, vid periodens slut ¹⁾	3,2	3,3	3,2	3,4	3,5

¹⁾ Solvenskvoten avser kapitalbas i relation till kapitalkrav i enlighet med Solvens II regelverket.

Premierna för Folksam Liv-gruppen uppgick till 41 394 (39 349) miljoner kronor för helåret 2019. Det förvaldade kapitalet uppgick till 407 446 (360 157) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna till 175 826 (137 076)

miljoner kronor. Totalt ökade kundernas tillgångar med drygt 17 procent under 2019 jämfört med motsvarande period föregående år. Solvenskvoten, som redovisas med ett kvartals eftersläpning, var 3,2 (3,3).

Folksam Liv (moderföretag)	2019	2018	2017	2016	2015
Premieinkomst, Mkr ¹⁾	12 040	11 584	10 324	9 840	13 479
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	11 777	2 018	5 706	8 190	8 985
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Totalavkastning, %	10,4	1,5	4,2	8,4	3,7
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	200 134	183 259	179 413	176 267	164 489
Solvensgrad, vid periodens slut, %	169	163	165	165	162
Solvenskvot ²⁾ blandade bolag	3,7	3,8	3,7	3,9	4,1
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	119	110	120	121	119
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	119	114	118	120	118

¹⁾ Premier omfattar premieinkomst för sparförsäkring och premieintäkt för riskförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring.

²⁾ Solvenskvoten för blandade bolag avser summan av kapitalbasen i relation till kapitalkrav för övrig livförsäkring (i enlighet med Solvens II-regelverket) och kapitalbasen i relation till kapitalkrav (i enlighet med Solvens I-regelverket) för tjänstepensionsverksamhet.

Kunden i fokus

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Nästan varannan person i Sverige är försäkrad i Folksamgruppen och över tre miljoner människor sparar långsiktigt till sin pension hos oss. Vårt mål är att ha branschens mest nöjda kunder.

Värdekedja för kund

Folksamgruppens värdekedja visar hur vi använder vår samlade kompetens, erfarenheter och andra tillgångar för att genom vår affärsverksamhet skapa många värden för våra kunder.

1 Tillgångar

I Folksamgruppen ingår huvudvarumärket Folksam och de två kompletterande varumärkena KPA Pension och Folksam LO Pension. 2019 hade vi 55,5 miljarder kronor i premier och totalt förvaltar vi 631 miljarder kronor, inklusive fondförsäkringstillgångar, åt våra kunder.

I över 100 år har Folksamgruppen skapat trygghet för kunderna. För att vara relevanta och attraktiva har vi utvecklat våra kunderbudanden i takt med att behoven har förändrats.

Många av våra kunder kommer till oss via samarbeten med fackliga organisationer och andra partner. Tillsammans bidrar vi till att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld.

Idag är vi knappt 4 000 medarbetare som varje dag arbetar mot målet att ha branschens mest nöjda kunder.

Vi ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång. Därför har Folksam-gruppen som mål att vara ledande när det gäller hållbarhet.

2 Affär och verksamhet

Vi skapar värde för kunden i varje del av vår verksamhet. Det gör vi genom att ha tydliga riktlinjer för alla våra delar av verksamheten, från kundmöten och produktutveckling till förvaltningen av kundernas pengar.

Produktutveckling och erbjudande

Vi erbjuder produkter som ger skydd för olika händelser och bidrar till våra kunders trygghet genom livets olika skeden. Kunderna ska uppleva att våra produkter är enkla att förstå, lätta att förhålla sig till och att de känns viktiga. Vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundbehoven förändras.

Försäljning och marknadsföring

Vi vet att kontakten med kunderna påverkar deras nöjdhet. I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, upplyser om tänkbara alternativ och övertalar aldrig en kund att köpa något den inte behöver. Vi ska alltid ha ett rådgivande förhållningssätt. Folksams etiska regler styr oss i vårt dagliga arbete.

Service och rådgivning

Digitalisering och förändrade beteenden hos kunderna driver på behovet av nya och förändrade sätt att bedriva vår verksamhet. Kunderna vill i allt högre grad möta oss när och där det passar dem. Utveckling av det digitala kundmötet är därför prioriterat. Oavsett om kundmötet är digitalt eller bemannat ska det vara enkelt att få kontakt med oss och få den hjälp som förväntas.

Vi ger behovsanpassad rådgivning inom försäkringar, pension och långsiktigt sparande och ger även råd om hur skador, brand eller inbrott kan undvikas.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

Vår förvaltning av kundernas pengar ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. För att nå god riskspridning fördelar vi våra investeringar på olika tillgångsslag och marknader. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Vi kompromissar aldrig med den ekonomiska avkastningen, men menar att den avkastning våra kunder kan förvänta sig från oss är mer än bara ekonomisk. Vi tar utgångspunkt i vår tro på påverkan, ständiga förbättringar och transparens.

Värde för kund

4

Trygghet i livets alla skeenden

Ömsesidigt mervärde tillsammans
med samarbetspartner

Effektiv och hållbar skadereglering
och pensionsutbetalning

Framgångsrikt skadeförebyggande
arbete och forskning

God och konkurrenskraftig avkastning
på pensionssparande

Återbäring till våra kunder

75 % nöjda kunder i Folksam kundindex

Fristående kundombudsman

Flerspråkig kundservice på 18 språk

Klimatmål:

Nettonollutsläpp av
växthusgaser i den egna
verksamheten till 2030 och
i placeringsportföljerna
till 2050.

mest nöjda kunder

3 Strategiska huvudområden

Vi når våra mål genom att utveckla fyra strategiska huvudområden:

Långsiktiga och hållbara

Vi ska vara lönsamma, finansiellt stabila och ledande när det gäller hållbarhet. Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet förbättrar förutsättningarna för långsiktig framgång.

Starka tillsammans

Vi ska vara den självklara försäkringspartnern och skapa ett ömsesidigt mervärde genom samarbeten. Det gör vi både genom affärsmässig samverkan med samarbetspartner och genom samarbete mellan bolagen inom Folksamgruppen.

Attraktiv arbetsplats

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där vi arbetar modernt och effektivt. Då kan vi attrahera och behålla den kompetens vi behöver och möta kundernas förväntningar som ett modernt och digitalt bolag.

Ordning och reda

Vi ska ha en verksamhet och organisation som kännetecknas av ordning och reda. Vår verksamhet omfattas av en stor mängd regelverk och det tillkommer ständigt nya. Ordning och reda krävs för att värna våra kunders trygghet, att upprätthålla förtroende bland kunder, myndigheter och andra intressenter samt för att kunna öka affärsnyttan.

4 Värde för kund

Att ge trygghet i livets alla skeenden är vårt jobb. Hos oss kan kunden försäkra sig själv, sina nära och kära, sina ägodelar samt spara till pensionen. Vårt mål är att ha försäkrings- och pensionssparandebranschens mest nöjda kunder. Årets kundundersökning visar att 75 procent av kunderna är nöjda med oss. Det tangerar uppsatt mål för 2019 och är på samma höga nivå som 2018.

Tillsammans med fackliga organisationer och andra samarbetspartner skapar vi ett ömsesidigt mervärde genom samverkan. Genom vårt täta samarbete kan vi erbjuda attraktiva erbjudanden till förmånliga priser till våra kunder.

Vår skadereglering bidrar till kundernas trygghet och underlättar den situation de hamnat i. Som stor aktör har vi samtidigt möjligheter att påverka. Att till exempel återanvända och reparera istället för att köpa nytt, är inte bara en vinst för miljön utan även en god affär för oss och våra kunder. Vi renoverar hus med bra och hållbart material, köper och återvinner reservdelar på skadade bilar och när kunden får en hyrbil ska den hålla hög säkerhets- och miljöstandard. Om en kund är missnöjd med ett beslut kan Kundombudsmannen ompröva beslutet.

Pensionen är något som för många ligger långt fram i tiden och förvaltningen av kundernas pensionssparande ska främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Vi är övertygade om att ansvarsfulla företag på sikt blir mer lönsamma, vilket ökar möjligheten att ge våra kunder en god avkastning.

Genom att hjälpa kunderna att välja rätt, tänka efter före och förhindra att en skada eller olycka inträffar kan vi bidra till tryggare kunder, lägre resursanvändning och därmed lägre försäkringspremier. Vår forskning och vårt skade- förebyggande arbete gynnar både våra kunder och vår miljö. I 35 år har vi till exempel undersökt olika bilmodellens krocksäkerhet och presenterat resultaten i rapporten "Hur säker är bilen".

Folksam, som är en betydande del av Folksamgruppen, ägs av kunderna. Istället för att dela ut vinsten till aktieägare går den tillbaka till våra ägare, kunderna, i form av återbäring, premiesänkningar eller bättre service, tjänster och erbjudanden.

För kunder som inte har svenska som modersmål erbjuder vi kundservice på 18 andra språk, däribland teckenspråk. Det ger fler människor en möjlighet att få information om försäkring och sparande på sitt modersmål.

Vårt hållbarhetsarbete ger långsiktig framgång

Vi är övertygade om att ett hållbarhetsarbete integrerat i erbjudanden och verksamhet förbättrar våra förutsättningar för långsiktig framgång. Genom vår storlek och verksamhet har vi stora möjligheter att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Därför är vår målsättning att vara ledande när det gäller hållbarhet. Vårt klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050.

Folksamgruppen bidrar även till FN:s Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling genom våra erbjudanden, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till mål nummer 3, 5, 8, 11, 12 och 13.

Läs mer om vårt hållbarhetsarbete på sidan 28.

Brett kunderbjudande

Vi utvecklar våra erbjudanden i takt med hur kundbehoven förändras. Vi arbetar nära våra samarbetspartner för att kunderna ska få de bästa försäkrings- och pensionslösningarna på marknaden.

2019 har vi bland annat utvecklat ett nytt erbjudande för fackförbundens studerandemedlemmar, vilket är utformat för studentens specifika behov. För IF Metalls räkning har vi utvecklat en inkomstförsäkring för förbundets yrkesaktiva medlemmar och till Fackförbundet ST har vi utarbetat sak- och personriskförsäkringar samt obligatorisk inkomstförsäkring för förbundets medlemmar.

Därtill har vi utvecklat ett nytt sakförsäkringsskydd till det nybildade Saco-förbundet Akavias medlemmar samt fortsatt lanseringen av Folksam juristförsäkring för medlemmar i fackförbund. Folksam är även ny försäkringsgivare till Kooperativa Förbundet och Coop.

Folksam LO Pension har under 2019 ökat flexibiliteten för kunderna vid val i det fria fondutbudet och KPA Pension har bland annat vidareutvecklat den digitala tjänsten som erbjuds kommuner och regioner för hantering av deras pensionsåtaganden.

Våra erbjudanden till kund

Våra försäkrings- och pensionserbjudanden kan delas in i följande områden:

Traditionell försäkring – tryggt och enkelt sparande

Traditionell försäkring är en trygg och enkel sparform. Kunden påverkar inte själv sin risknivå utan Folksamgruppen placerar kapitalet i aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar. Kunden garanteras ett visst belopp när det blir dags för utbetalning.

Fondförsäkring – möjlighet att påverka avkastningen

Fondförsäkring är en sparform som innebär att premierna placeras i fonder. Kunden står därmed själv för risken vad gäller fondvärdets utveckling. Fonderbjudandet bygger på att det ska vara enkelt att placera i fonder av god kvalitet och med ett brett utbud, anpassat till våra kunders olika behov.

Personriskförsäkring – trygghet vid olycksfallsskada, sjukdom och dödsfall

Personriskförsäkring ger ekonomisk trygghet vid olycksfallsskada, sjukdom och dödsfall. Folksamgruppen erbjuder både individuella försäkringslösningar och grupp-försäkringar. Kundenpassade gruppliv- och tjänstegrupp-livförsäkringar respektive sjuk- och olycksfallsförsäkringar är speciellt framtagna för fackförbund, företag och organisationer.

Sakförsäkring – försäkringar för hemmet, bilen och andra saker

Folksamgruppen erbjuder ett fullsortiment av sakförsäkringar till hushåll och privatpersoner med bil- och boendeförsäkringar som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Därtill erbjuder vi inkomstförsäkring vid arbetslöshet för medlemmar i fackförbund samt arbetslöshetsförsäkring via Swedbank och Sparbankerna.

Översikt över vårt kunderbjudande per företag

Vår omvärld och marknad

Folksamgruppen är Sveriges största aktör inom livförsäkring och den tredje största inom sakförsäkring, sett till premievolymer. Branschen för försäkringar och långsiktigt sparande spelar en viktig roll i samhällsekonomin, och det blir allt viktigare med försäkringslösningar som avlastar det offentliga.

Omvärlden

Den svenska ekonomin har gått in i en avmattningsfas. Tillväxttakten har gradvis sjunkit sedan 2015. Arbetslösheten väntas bli något högre än normalt och inflationen väntas bli lägre än två procent under de kommande två åren, enligt Konjunkturinstitutet. 7,4 procent var inskrivna som arbetslösa, enligt Arbetsförmedlingen, i december 2019 jämfört med 7,0 procent i december 2018.

Internationellt har konjunkturindikatorer som inköpschefsindex fallit under en lång tid men visar nu tecken på en stabilisering och de senaste mätpunkterna indikerar snarare på en ljusning i den globala tillväxten. Bidragande orsaker är framsteg i handelsförhandlingarna mellan USA och Kina genom att ett partiellt avtal skrivits på, även om många frågor kring ett handelsavtal kvarstår, att risken för en hård Brexit minskat samtidigt som världens centralbanker fortsätter att stimulera genom låga räntor och obligationsköp.

Coronaviruset framfart är oroande och skapar stor volatilitet på de finansiella marknaderna. Osäkerheten kring virusspridningen är stor i skrivande stund och man får vara försiktig med att dra alltför långtgående och snabba ekonomiska slutsatser men en utdragen process kan få betydande nedjusteringar av tillväxtutsikterna.

Även risken för eskalerande kris mellan USA och Iran oroar i bakgrunden. Storbritanniens utträde ur EU skedde den 31 januari 2020. Under en övergångsperiod som sträcker sig fram till den 31 december 2020 ska framtida avtal – som rör bland annat handel, säkerhet, fiske och olika utbyten – mellan EU och Storbritannien förhandlas fram.

Riksbanken höjde reporäntan i samband med decembermötet och ligger nu på noll procent. Prognosen för reporäntan är oförändrad sedan i oktober 2019 och räntan väntas ligga kvar på noll procent de närmaste åren. Om konjunktur- eller inflationsprognoserna förändras kan penningpolitiken komma att behöva anpassas till den nya situationen, enligt Riksbanken.

De låga räntorna är en utmaning för försäkringsbolag och kan påverka både avkastningen på företagets tillgångar och den finansiella ställningen negativt. Svenska försäkringsbolag har dock en fortsatt stark finansiell ställning, vilket ger motståndskraft att hantera de utmaningar som låga räntor innebär, enligt Svensk Försäkring.

Trender som vi möter

Digitalisering, ökat fokus på hållbarhet och befolknings- och livsstilsförändringar är övergripande trender som ställer nya krav på Folksamgruppen som en långsiktigt hållbar aktör inom försäkring, pension och långsiktigt

sparande. Att förstå vår omvärld och hur det påverkar oss är avgörande för att möta morgondagens behov och efterfrågan.

Digitalisering

Nya sätt att möta kunden. Digitaliseringen påverkar Folksamgruppen på många plan, inte minst genom att vi möter kunderna på nya sätt. När kunder enkelt kan utträta ärenden, jämföra erbjudanden, berömma och ge kritik online när som helst, ökar också kraven på personligt digitalt bemötande. Samtidigt öppnas nya spännande möjligheter, till exempel att arbeta strategiskt med stora datamängder och hitta nya lösningar

i takt med att allt fler saker blir uppkopplade. Allt pekar på att framtiden för finans- och försäkringsbranschen ligger inom fältet artificiell intelligens (AI). Folksam har som första försäkringsbolag skapat en digital kollega, Sam, med AI-teknik. Sam fungerar som en självständig skadereglerare men väntetiden kortas väsentligt eftersom den digitala kollegan skadereglerar i realtid via chatten på [folksam.se](https://www.folksam.se)

Miljö och klimat

Klimatförändringar påverkar vardagen. Utsläppen av växthusgaser och temperaturhöjningen innebär stora utmaningar för både försäkringsbranschen och kunderna på längre sikt. Stormen Alfrida och hagelstormen i Lidköping är några av extrema naturhändelser som vi har sett i Sverige under 2019. På tre decennier har Folksamgruppens skadekostnader kopplat till extrema naturhändelser mer än fördubblats i villaförsäkringarna. Vi ser klimatförändringarna som ett hot mot den grundläggande principen om

försäkringsbarhet och möjligheten för våra kunder att leva i en trygg och hållbar värld. Därför är vårt mål att vara ledande när det gäller hållbarhet. Folksamgruppens klimatmål är att ha nettonollutsläpp av växthusgaser i den egna verksamheten till 2030 och i placeringsportföljerna till 2050. Folksamgruppen är först bland de svenska pensions- och försäkringsbolagen att anta målet om nettonollutsläpp i placeringsportföljerna.

Befolknings- och livsstilsförändringar

Fler, äldre och friskare. Enligt SCB:s befolkningsprognoser kommer var fjärde invånare i Sverige 2050 att vara över 65 år. Men samtidigt som de äldre blir allt fler, blir de också allt friskare. Enligt AgeCap behövde var femte 75-åring hjälp i vardagen på 1970-talet. Idag är andelen nere på fyra procent. Att vi håller oss friska och aktiva längre upp i åldrarna innebär en högre pensionsålder vilket ställer större krav på individen att själv spara till pensionen.

Det uppkopplade livet innebär förändringar i hur vi väljer att konsumera, utträta ärenden och kommunicera. Klimatfrågan engagerar och påverkar våra köp- och resvanor i allt större utsträckning. Våra kunders liv har förändrats fort, och inget tyder på att det kommer att gå långsammare framöver. Att förstå hur dessa mekanismer påverkar oss är avgörande för att möta morgondagens nya förutsättningar.

En växande marknad i förändring

I Sverige finns idag omkring 300 försäkringsföretag som sysselsätter drygt 21 000 personer. Det är en växande marknad som domineras av ett fåtal större aktörer. Inom skadeförsäkring har de fyra största bolagen Länsförsäkringar, Folksam, If Skadeförsäkring och Trygg-Hansa, drygt 80 procent av marknaden mätt i premieinkomster. Inom livförsäkring har de fyra största aktörerna Alecta, Folksam, Skandia och SEB Pension, knappt 50 procent av marknaden sett till inbetalda premier. Det finns flera sparformer som bank-, aktie- och fondsparande, men för svenska hushåll är försäkring den vanligaste sparformen.

Svenska försäkringsföretag har stora tillgångar. Vid slutet av 2018 uppgick de till knappt 4 600 miljarder kronor, vilket var nästan lika mycket som storleken på Sveriges BNP. Merparten av kapitalet – nästan 90 procent – förvaltas av livförsäkringsföretagen, medan resten förvaltas av skadeförsäkringsföretagen, enligt statistik från Svensk Försäkring.

De svenska kunderna blir allt nöjdare med sina försäkringsbolag. Kundnöjdheten inom branschen har länge haft en positiv utveckling och trenden har förstärkts 2019. I en tid som präglas av instabilitet, ovisshet och snabb förändring lyckas försäkringsbranschen, enligt Svenskt Kvalitetsindex, anpassa sina erbjudanden och möta kundernas behov av trygghet och service.

Lagar och regelverk

Tjänstepensionsregleringen

I november 2019 påtalade Folksamgruppen behovet av att finansmarknadsminister Per Bolund och regeringen ser över skattelagstiftningen i förhållande till tjänstepensionsregleringen, eftersom kundägda försäkringsbolag vid en eventuell omvandling till tjänstepensionsbolag riskerar skattekonsekvenser i miljardklassen. KPA Pension deltar i partsbolagens möten med Finansdepartementet om riksdagens tillkännagivanden rörande tjänstepensionsregleringen bland annat om solvens- och kapitalkrav. I arbetet lyfts även frågan om skatt på tjänstepension som i praktiken förhindrar en omvandling till tjänstepensionsföretag för delar av Folksamgruppen.

Flytt- och återköpsavgifter

För Folksam som ömsesidigt bolag är det viktigt att flyttavgifterna så långt som möjligt är rättvisa för de som flyttar sitt pensionssparande och för de som inte flyttar. De ändrade reglerna från årsskiftet om hur flytt- och återköpsavgifter får tas ut medför att delar av kostnader för kunder som flyttar sitt pensionssparande istället läggs på de kunder som behåller sitt pensionssparande.

I samband med att riksdagen röstade igenom de ändrade reglerna i november 2019 ombads regeringen bland annat att återigen se över reglerna för flytt- och återköpsavgifter för fondförsäkring. Under början av våren 2020 har

Folksam fört fram till regeringen hur reglerna för flytt- och återköpsavgifter kan göras rättvisa för fondförsäkringskunder – både för kunder som flyttar sitt pensionssparande och de som inte flyttar det.

Stimulans av privat pensionssparande

För att kunna erbjuda bra pensioner till alla våra kunder anser vi att regeringen behöver införa ekonomisk stimulans till privat pensionssparande vilket Folksam framfört till beslutsfattare.

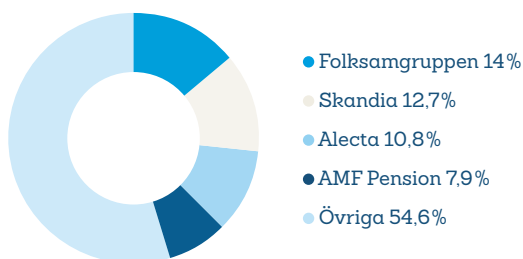
Nya affärsmodeller

Nya affärsmodeller växer fram till följd av teknikutvecklingen. Traditionella försäkringsbolag, särskilt inom sakförsäkring, står inför växande konkurrens från helt nya digitala aktörer. Även etablerade företag från andra branscher utmanar. Detaljhandelsaktörer som exempelvis Ica erbjuder numera egna försäkringslösningar. Även inom livförsäkring och sparande sker förändringar snabbt, till exempel utvecklingen av "robotrådgivning" där kunder kan få en anpassad men automatiserad lösning för att välja långsiktigt sparande. Globala klimatförändringar är en annan viktig faktor. När väderrelaterade skador ökar påverkar det hela försäkringsbranschen som därmed måste se över prognoserna för de framtida skadeutbetalningarna.

Marknadsposition Folksamgruppen

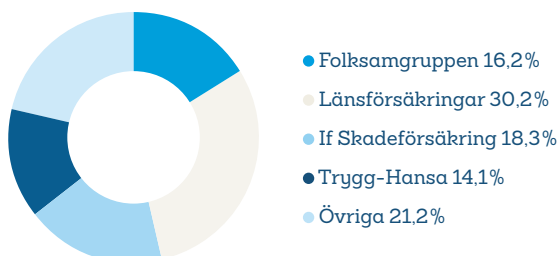
Folksamgruppens totala premievolum växte med 1,7 miljarder kronor jämfört med 2018 och uppgick per den 31 december 2019 till 56 miljarder kronor. Folksamgruppen behåller sin ledande ställning inom livförsäkringsmarknaden och befäster sin position som tredje största sakförsäkringsbolag sett till premievolum, enligt statistik från Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i procent för inbetalda premier för både gamla och nya försäkringar inom livförsäkring

Källa: Svensk Försäkring

Marknadsandelar i procent av total premieinkomst, skadeförsäkring

Källa: Svensk Försäkring

Hållbarhetsrapport

Grunden för det som idag är Folksamgruppen lades för mer än 100 år sedan, en tid då en stor del av Sveriges hem var oförsäkrade. Ur tanken på att skapa bättre förutsättningar och större trygghet för vanliga människor växte idén om en gemensam försäkringsförening fram.

Folksamgruppens hållbarhetsarbete har stolta traditioner och höga ambitioner. Vårt hållbarhetsarbete utgår från vår vision, från att våra kunder är våra ägare och från att hållbarhet är en god affär. Vi anser att ett hållbarhetsarbete integrerat i våra erbjudanden och verksamhet ger bättre förutsättningar för långsiktig framgång. Därför har vi som mål att vara ledande när det gäller hållbarhet.

Genom vår storlek och verksamhet har vi möjlighet att vara en positiv kraft för kunderna och samhället i stort. Som försäkrings- och pensionsföretag bidrar vi till ekonomisk trygghet och vi tycker att alla ska ha råd och möjlighet att försäkra sig. Tillgång till Bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla är ett av delmålen i FN:s 17 globala mål och genom våra tjänster och sättet vi bedriver vår verksamhet på har vi valt att arbeta med flera av FN:s globala mål.

Med den här rapporten vill vi visa hur Folksamgruppen arbetar med hållbarhet över tid, och särskilt vad vi gjorde och åstadkom under 2019. KPA Pension är en del av Folksamgruppen, och publicerar även en egen hållbarhetsredovisning.

**Intressenter
och omvärld**
Vår intressentdialog
och roll i omvärlden

**Våra viktigaste
hållbarhetsfrågor**
Vad vi väljer att fokusera
på och varför

Hållbarhetsstyrning
Hur vi styr hållbarhets-
arbetet

**Hållbara
försäkrings- och
pensionerbjudanden**
Om hur vi integrerar
hållbarhet i vår affär

**Ansvarsfull
kapitalförvaltning**
Hur vi integrerar hållbarhet
i kapitalförvaltningen

**Vår egen
verksamhet**
Om hållbarhetsarbetet
gällande våra medarbetare,
kontor och resor

**Fördjupande
hållbarhetsinformation**
Redovisningsprinciper,
GRI-index och
revisionsrapporten

Intressenter och omvärld

Vi engagerar oss i det som våra kunder bryr sig om. En ständigt pågående och transparent dialog är avgörande för att vi på bästa sätt ska kunna skapa värde för våra intressenter och vår omvärld. Vi vill vara branschledande inom hållbarhet och är övertygande om att lyhördhet och samarbete är avgörande för att nå dit.

Folksamgruppen har identifierat fem strategiska intressentgrupper, eftersom dessa grupper är de som har störst påverkan på, och påverkas mest av, vår verksamhet och de beslut som vi fattar. Folksamgruppen har en löpande dialog med alla våra intressenter inom ramen för den

dagliga verksamheten. Utöver det genomför vi även regelbundet mätningar för varje strategisk intressentgrupp. Resultatet från dialogerna har varit en viktig grund för utveckling av vårt fortsatta arbete samt för innehållet i denna redovisning.

Hållbarhetsarbete är väldigt viktigt tycker försäkringsinformatörerna

De fackligt förtroendevalda försäkringsinformatörerna inom LO-förbunden, de som på arbetsplatserna informerar om vilka försäkringar du kan få som medlem, har under hösten genomgått utbildning där Folksam s hållbarhetsarbete fanns på agendan.

Diskussionsfrågor ställdes till deltagarna om huruvida de kände till Agenda 2030, Folksam s hållbarhetsarbete, om de anser att hållbarhetsarbetet är viktigt samt om det är något hållbarhetsområde de vill se att Folksam arbetar mer med.

Ungefär 20 procent av de cirka 2 400 deltagarna kände till Agenda 2030 sedan tidigare. Hälften kände till Folksam s hållbarhetsarbete eller delar av det och nästan alla, 99,5 procent, anser att Folksam s hållbarhetsarbete är viktigt. Som kundägt bolag och kapitalförvaltare, bör Folksam vara en föregångare som tar ansvar för framtiden och kommande generationer anser deltagarna.

Flera tycker att Folksam ska fortsätta utveckla hållbarhetsarbetet med höga ambitioner, men bli bättre på att kommunicera det arbete som görs och effekterna av det. Många vill se utökat fokus på förnyelsebar energi, psykosocial hälsa samt premierabatter för försäkringstagare som gör hållbara val. Att inte investera i spel och alkoholbolag, liksom att ställa krav på kollektivavtal, materialval och återvinning för leverantörer nämndes också.

Det har varit värdefullt att nå ut till så många försäkringsinformatörer med en diskussion om hållbarhet. Flera av områdena som föreslogs arbetar redan Folksamgruppen med på olika sätt. Tolkning av resultatet är att vi inte lyckats förmedla vårt hållbarhetsarbete men vi tror att diskussionerna har skapat nyfikenhet och intresse. Vi kommer utveckla arbetet med hållbarhetskommunikation, framför allt i samband med våra erbjudanden.

Översikt av viktiga frågor för våra intressenter

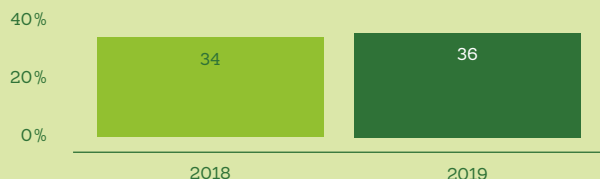
	Dialogen sker via	Viktiga frågor för intressenterna	Relevant SDG/ Målområde (se sid 34-35)	Så här hanterar vi frågorna
Kunder/Ägare	- Års- och kvartalsvisa kund- och marknadsundersökningar, exempelvis varumärkesundersökningar, strategiska nöjdhetsundersökningar samt operativa kundmötesmätningar. - Opinions- och trendundersökningar. - Dagligen i den löpande verksamheten, inom exempelvis kundservice och sociala medier. - Undersökningar ad hoc i samband med utveckling av produkter, tjänster och service för att säkra kundnytta. - Representeras av fullmäktigeledamöter på Folksamgruppens högst styrande organ: stämman.	- Trygghet via bra försäkringar. - Bra arbetsgivare i den egna verksamheten. - Miljösmarta kontor och klimatsmarta resor i den egna verksamheten. - Ansvarsfull kapitalförvaltning.	- Mål 8 - Mål 3, 5 och 8. - Mål 12 och 13 - Samtliga mål	- Läs på s. 41-49 - Läs på s. 63-66 - Läs på s. 66-67 - Läs på s. 52-61
Medarbetare	- Årliga medarbetarundersökningar med tillhörande efterarbete och gruppdialog. - Löpande dialog på individ- och grupp-nivå enligt Folksamgruppens process Prester och utveckla.	- Hälsosam arbetsmiljö, minskad sjukfrånvaro. - Arbeta miljömedvetet inom den egna verksamheten. - Jämställdhet och mångfald.	- Mål 3 och 8 - Mål 12 och 13 - Mål 5	- Läs på s. 63-66 - Läs på s. 66-67 - Läs på s. 46, 64
Partner	- Årliga nöjdhetsundersökningar. - Dagligen i den löpande verksamheten.	Inga generella slutsatser, eftersom deras åsikt om Folksamgruppens hållbarhetsengagemang präglas av individuella intressen och verksamheter.		
Finans- och fastighetsmarknad	Djupintervjuer med utvalda representanter för finans- och fastighetsmarknaden (senast 2017).	- Hållbara investeringar. - Jämställdhet och mångfald.	- Samtliga mål - Mål 5	- Läs på s. 52-61 - Läs på s. 46, 64
Opinionsbildare och beslutsfattare	Djupintervjuer med utvalda opinionsbildare och beslutsfattare (senast 2017).	- Proaktivt skadeförebyggande. - Hållbara investeringar. - Drivande i klimat- och miljöfrågor.	- Mål 3, 11, 12 och 13 - Samtliga mål - Mål 12 och 13	- Läs på s. 42-47 - Läs på s. 52-61 - Läs på s. 46-49, 54-61, 66-67

Vårt hållbarhetsarbete rankas högt

För att vårt hållbarhetsarbete ska leda till fler och nöjdare kunder samt öka vår attraktivitet som arbetsplats är det viktigt att hållbarhetsarbetet är känt och uppskattas av våra målgrupper. Det försöker vi uppnå genom att berätta

om det i vår kommunikation. För att följa resultatet genomför vi löpande undersökningar hos de aktuella målgrupperna samt tar del och lär av externa granskares betygsättning.

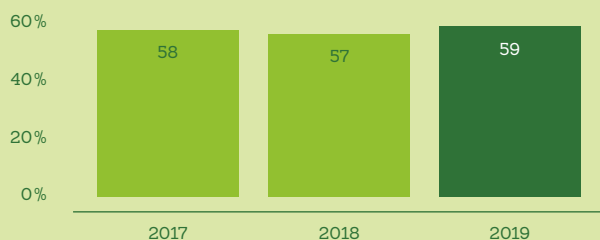
Andel av Sveriges konsumenter som anser att Folksam tar ansvar för hållbarhet

36%

36 procent av Sveriges konsumenter anser att Folksam tar sitt ansvar för hållbarhet. Det är medelvärdet av resultatet från de kvartalsmässiga undersökningar där Ipsos jämför aktörer inom försäkrings- och pensionsbranschen. Folksams resultat är högst av alla aktörer i undersökningen som gjorts sedan 2018.

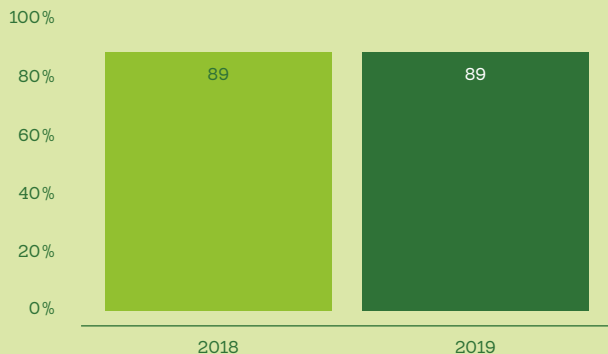
Andel av våra nuvarande kunder som anser att Folksam tar ansvar för hållbarhet

59%

59 procent av våra nuvarande kunder tycker att Folksam tar sitt ansvar för hållbarhet. Detta är ett medelvärde som baseras på våra kvartalsmässiga kundundersökningar.

Andel av våra medarbetare som anser att Folksam tar ansvar för hållbarhet

89%

89 procent av Folksamgruppens medarbetare tycker att vi tar vårt ansvar för hållbarhet. Detta följs sedan 2018 upp i den årliga medarbetarundersökningen.

Även externa aktörer granskar och rankar vårt hållbarhetsarbete

Då hållbarhetsarbete bedöms av externa aktörer och baseras på olika parametrar som viktas på varierat sätt, är det svårt att bedöma vilka som är ledande på hållbarhet. Bland de stora återkommande undersökningarna finns bland annat:

- Sustainable Brand Index är en stor undersökning av hållbara varumärken bland svenska konsumenter. Folksam placerar sig ofta högt, 2019 på en andraplats i försäkringsbranschen. KPA Pension toppar för åttonde året i rad listan över pensionsbranschens mest hållbara varumärken.
- Max Matthiessen publicerar årligen en rapport som undersöker hur Sveriges största pensionsförvaltare tar ansvar genom sina investeringar. I rapporten för 2019 var Folksam och KPA Pension de enda bolag som fick högsta betyg (VG) inom kategorin "Traditionell försäkring".
- Söderberg & Partners publicerade under året rapporten "Hållbara pensionsbolag 2019". I den fick Folksam oförändrade betyg jämfört med fjolårets undersökning, helhetsbetyg "gul".

Våra viktigaste hållbarhetsfrågor

Med Folksamgruppens bredd och storlek följer både ansvar och möjligheter. Vi har identifierat målområden för hållbarhetsarbetet som utgår ifrån vår affär, inom både Liv- och Sakkoncernen, där vår möjlighet att påverka är som störst. Vad som är viktigast för våra kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. Folksamgruppens målområden ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

Folksamgruppens målområden är direkt kopplade till sex av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Vi bidrar till målen genom att integrera hållbarhet i våra affärer, våra placeringar och hur vi bedriver vår verksamhet. Våra målområden, och varför vi valt dem, är följande:

Hälsa: Att förebygga skada är det viktigaste vi som försäkringsbolag kan göra, både för trygghet, plånbok och för att inte tära på jordens resurser.

Jämställdhet och mångfald: Som kundägt bolag representerar vi Sveriges befolkning där kön, identitet och ursprung inte ska spela någon roll när du försäkrar dig.

Effektiv resursanvändning: Bilen, bostaden, börsen och konsumtionen är alla delar i vad vi försäkrar och därmed hanterar när det uppstår skador. Vi arbetar med att förändra branschen från en linjär till en cirkulär och hållbar skadereglering.

Klimat: Vi har inte råd att försäkra oss om vi inte bromsar klimatförändringarna. Vår storlek ger oss styrka att minska utsläppen i alla delar av vår verksamhet, från egna kontor och resor till hur vi påverkar andra bolag att minska sina utsläpp genom aktiv förvaltning och tuffa inköpskrav.

Hållbara städer och samhällen: KPA Pension bidrar till hållbara städer och samhällen genom att återinvestera kundernas pensioner i grön infrastruktur.

Anständiga arbetsvillkor: Folksamgruppen bildades med tanke på att skapa bättre förutsättningar och större trygghet för alla människor. Tillsammans med våra fackliga partner arbetar vi för att våra kunder ska känna sig trygga på sin arbetsplats och hålla ett helt yrkesliv.

På nästa sida beskrivs viktiga åtgärder under året som bidrar till målen.

Folksamgruppens bidrag till FN:s globala mål

13. Klimat

Vi arbetar för ett fossilfritt samhälle.

- Folksamgruppen är en av initiativtagarna till alliansen UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance. Alliansens mål är att investeringsportföljerna ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050. Se sid 56.
- Den utländska aktieportföljen har arbetats om. Färre innehav, högre hållbarhetsbetyg, lägre koldioxidavtryck och uteslutning av oljesand. Se sid 53 och 55.
- Koldioxidutsläppen från verksamhet minskar i linje med vårt mål om nettonollutsläpp 2030. 31 procent lägre utsläpp från flygresor. Se sid 66-67.

12. Effektiv resursanvändning

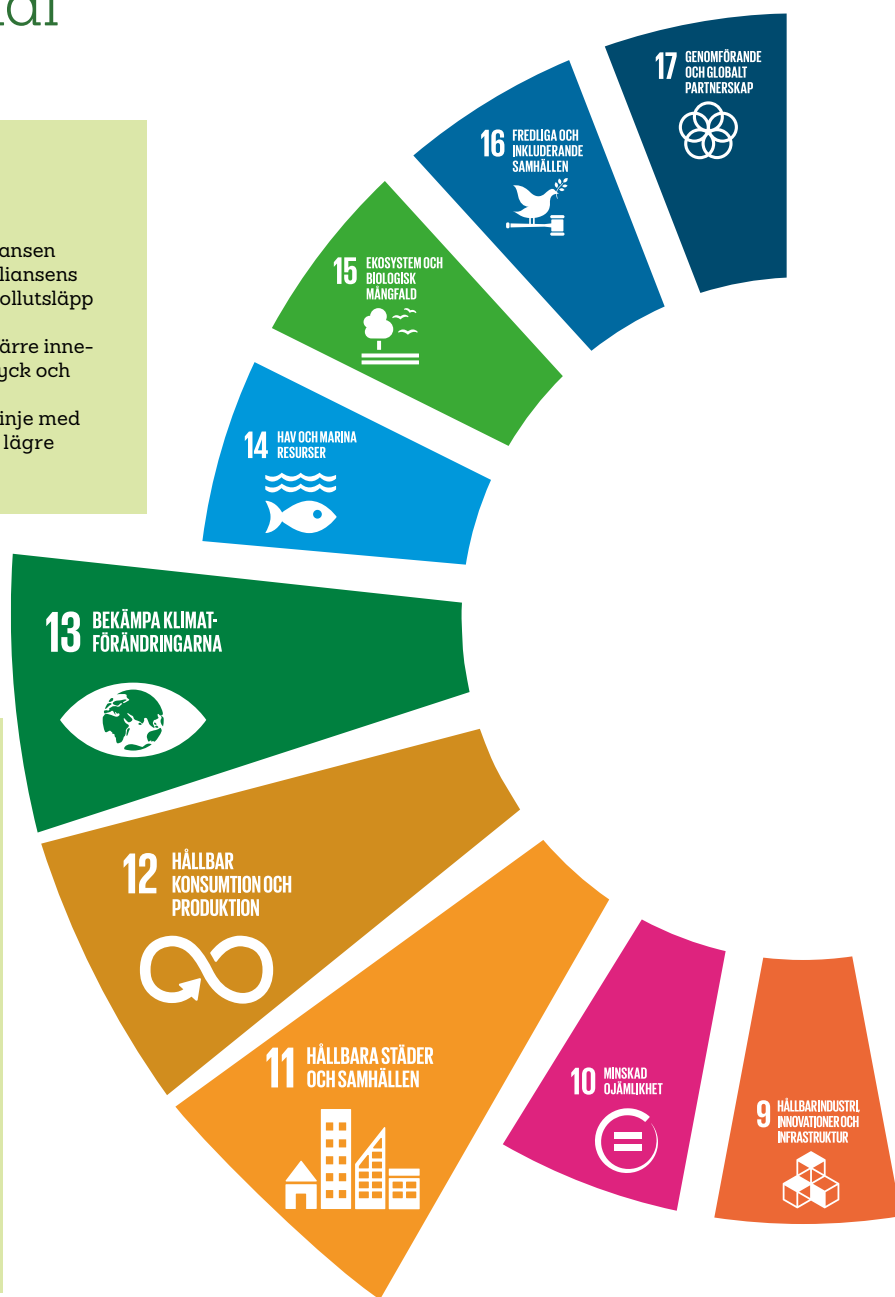
Vi driver på utvecklingen av cirkulär ekonomi och minimerar resursanvändningen.

- Vår cirkulära skadereglering bidrar till minskat avfall och koldioxidutsläpp. Se sid 48-49.
- Folksam är det enda stora bolaget i branschen som har Bra Miljövalcertifierade villa-, fritids- och bilförsäkringar och det har vi haft sedan 2011. Se sid 46.
- Folksamgruppen förvärvade en obligation för 2,8 miljarder kronor utgiven av Världsbanken som fokuserar på matsvinn. Samtidigt minskar matsvinnet i den KRAV-certifierade personalrestaurangen i huvudkontoret. Se sid 54 och 67.

11. Hållbara städer och samhällen

Fokus för KPA Pension.

- KPA Pension har investerat 165 miljoner kronor i effektivare energianvändning i bostäder, genom en grön obligation utgiven av SBAB. Se KPA Pensions hållbarhetsredovisning.
- KPA Pension har också investerat 360 miljoner kronor i en blå obligation där pengarna går till hållbara vattenprojekt kring Östersjön. Se KPA Pensions hållbarhetsredovisning.
- Folksamgruppen förvaltar fastigheter för ungefär 45 miljarder kronor och har som mål att minska energiförbrukningen samt att öka andel miljöcertifierade fastigheter och gröna hyresavtal. Se sid 59.

3. Hälsa

Vi gynnar god hälsa och motverkar skada.

- Folksam samarbetar med Svenska Fotbollförbundet för Grönt Kort som gynnar fair play inom barn- och ungdomsfotbollen och erbjuder Råd och Vård för idrottsskador, en kostnadsfri tjänst som ingår i idrottsförsäkringen. Se sid 46-47.
- Nytt uteslutande placeringskriterie för bolag med över fem procent av omsättningen från kommersiell spelverksamhet. Se sid 53.
- Tillsammans med fackförbunden har vi infört mobbning mot barn som ett ersättningsbart moment i barnförsäkringen. Se sid 48.

5. Jämställdhet och mångfald

Vi motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter.

- KPA Pension blev det första företaget i finansbranschen att HBTQ-certifieras. Se sid 50.
- Folksamgruppen har en jämn könsfördelning (50/50 ± 5 procent) bland medarbetare, chefer, koncernledning och styrelserna för både Folksam Liv och Folksam Sak. Se sid 64.
- Jämställd sponsring, för oss är det självklart att dam- och herridrotten får lika stort stöd. Se sid 46.

8. Anständiga arbetsvillkor

Vi arbetar för anständiga arbetsvillkor och för att möjliggöra att alla kan försäkra sig.

- Folksam LO Pension har delat ut hållbarhetspriset "Ledstjärnan" för första gången. Årets två vinnare fick priset för sin kamp för arbetsplatser fria från trakasserier och dålig behandling. Se sid 51.
- Uppförandekoden för leverantörer uppdateras och vi ställer krav på aktivt miljöarbete och kollektivavtal hos våra leverantörer. Se sid 38-39.
- Fackförbundens medlemmar får hem- och barnförsäkring med i princip samma villkor som de försäkringar som kan tecknas individuellt, men betalar lägre premie. Se sid 48.

Hållbarhetsstyrning

Vår vision och våra mål gör att vi har höga ambitioner med vårt hållbarhetsarbete. Det ställer i sin tur höga krav på styrning och uppföljning, men också på kunskap och kompetens för att säkerställa att hela verksamheten arbetar i linje med Folksamgruppens övergripande strategi och arbetssätt.

Folksamgruppens hållbarhetsarbete utgår från vår vision och tar avstamp i de regelverk som vi följer samt de åtaganden och samarbeten som vi valt att ingå i. Styrelserna för respektive företag inom Folksamgruppen har det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet. Flera interna styrdokument är väsentliga för arbetet, såsom hållbarhetspolicyer, uppförandekoden för leverantörer, de etiska reglerna och personalrelaterade policyer som ersättningspolicy samt arbetsmiljöriktlinjer. För att integrera hållbarhet i alla delar av verksamheten är medarbetarnas kompetens och förståelse för hållbarhetsfrågorna avgörande. Vi arbetar för att våra medarbetare ska få kontinuerlig utbildning i hållbarhet. Till exempel ingår en obligatorisk hållbarhetsutbildning (E-learning) samt introduktion för samtliga nyanställda.

Fokus på ökad målstyrning och integrering

I slutet av 2018 antog samtliga bolagsstyrelser i Folksamgruppen en förnyad hållbarhetspolicy. Policyn har en gemensam grund, med företagsspecifika inslag. Den anger vad som ska gälla för Folksamgruppens arbete för en hållbar utveckling och ses över en gång per år.

Under 2019 har vi haft stort fokus på att integrera hållbarhet i alla delar av verksamheten och förstärka målstyrningen. Samtliga styrelser har under året antagit mätbara hållbarhetsmål kopplade till målområdena. Några av målen gäller för samtliga bolag, exempelvis mål om att ha nettollutsläpp från egen verksamhet 2030, att minska koldioxidavtrycket i aktieportföljen, att ha jämställd könsfördelning bland såväl medarbetare som chefer och styrelser samt att ha lika lön för lika arbete. Beroende på bolagens karaktär har de även antagit mål med koppling till sina verksamheter. Sakförsäkringsbolagen har exempelvis satt mål om minskat Co2 avtryck genom cirkulär och hållbar skadereglering.

Affärsstrategierna för Folksam Liv och Folksam Sak har under året kompletterats med att vi ska vara långsiktiga och hållbara som ett av de strategiska huvudområdena (se sid 20). I affärsplaneringen för 2020 till 2022 har både Folksam Liv och Folksam Sak identifierat hållbarhet som ett viktigt förflyttningsområde. Vi kommer därför inom de kommande åren fortsätta integrera och följa upp hållbarhet i hela verksamheten med ambitionen att vara ledande jämfört med konkurrenterna.

Organisation för hållbarhet

Ansvar för det strategiska hållbarhetsarbetet är samlat inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet. Chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet är en ledamot i koncernledningen och har det övergripande ansvaret för att samordna, utvärdera och rapportera Folksamgruppens hållbarhetsarbete samt att utgöra stöd för övriga affärsområden och enheter i hållbarhetsrelaterade frågor. Inom enheten Kapitalförvaltning och hållbarhet finns två sektioner som driver hållbarhetsarbetet: Hållbarhetssektionen och Sektionen för ansvarsfullt ägande.

Folksamgruppens Hållbarhetskommitté består sedan början av 2019 av chefen för Kapitalförvaltning och hållbarhet (ordförande), affärsområdeschefen för affärsområde Sak, affärsområdeschefen för affärsområde Liv, chefen för Skador, chefen för Människor och miljöer samt chefen för Marknad och försäljning. Folksamgruppens hållbarhetschef är ständigt adjungerad som föredragande. Hållbarhetskommitténs uppgift är att bereda verkställande direktörens beslut i hållbarhetsrelaterade frågor såsom ambitioner, prioriteringar och mål.

Vidare ansvarar kommittén för den övergripande uppföljningen av Folksamgruppens hållbarhetsarbete. Affärsområdes- och enhetschefer ansvarar för att implementera och bedriva hållbarhetsarbetet inom sina respektive ansvarsområden i enlighet med den nya policyn och övriga relevanta styrdokument och beslut. Dotterföretagens vd:ar får via Bolagsforum information om både det strategiska och operativa hållbarhetsarbetet inom Folksamgruppen. Strategiska beslut fattas i respektive styrelse och hållbarhetsfrågan finns med på de strategiska dagordningarna som sätts för varje kalenderår.

Etik och anti-korruption

Att agera etiskt är en självklarhet för oss. För att alla i Folksamgruppen ska veta vad som gäller har vi etiska regler. En viktig del av vår affäretik gäller arbetet med anti-korruption. Vi har nolltolerans mot mutor, enligt Institutet mot Mutor. Folksamgruppens interna regler för att förebygga korruption finns tillgängliga för alla medarbetare, bland annat genom vårt intranät.

Under 2019 slutförde 1 869 medarbetare en e-utbildning inom etiska frågor, som även omfattar mutor. Utbildningen blev tillgänglig för samtliga medarbetare i början av december 2018.

Koncernstaben är ansvarig för reglerna och för de övergripande processer som finns i verksamheten. Folksamgruppens chefer är ansvariga för att sprida information och vägleda sina medarbetare inom dessa frågor. Samtliga nya chefer får utbildning inom etiska frågor och om mutor i den grundläggande chefsutbildningen. Compliancefunktionen och Folksamgruppens jurister bistår hela verksamheten med råd och stöd kring etik och anti-korruption.

Folksamgruppen har ett incidentrapporteringssystem för att hantera incidenter av olika slag. Det finns också en funktion för visseblåsning, där anmälningar görs till en extern part, vilket möjliggör anonym rapportering om oegentligheter. Folksamgruppen har inte hanterat något bekräftat fall av korruption under 2019. Inget försäkringsbolag inom Folksamgruppen har tilldelats någon sanktion eller böter under 2019 för brott mot lagar och bestämmelser.

För att minska risken för mutor och bestickning inom skadeverksamheten, där vi betalar ersättning till kunder för reparation, återställande eller annan kompensation för inträffade skador, anlitar vi så långt som möjligt företag som vi har avtal med. Vi har dessutom en utvecklad kontrollapparat för att säkra att vi ersätter skador på rätt sätt. Den består av beslutskontroll, betalningskontroll, kvalitetsgranskning och skaderevision. Därutöver sker även besiktning på plats av vissa typer av skador. På så sätt kontrollerar vi att vi hanterar skador enligt villkor, instruktioner och gällande lagstiftning.

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Risken att utnyttjas för penningtvätt och finansiering av terrorism existerar i alla finansiella bolag. Folksamgruppen arbetar ständigt med att förbättra sitt arbete med att minimera risken att utnyttjas. För oss är det självklart att varje misstanke om penningtvätt och finansiering av terrorism ska granskas och utredas. Det är en fråga om långsiktigt förtroende för vår bransch.

Vårt arbete med att förhindra och minimera den risken pågår – och måste pågå – hela tiden. Det allra viktigaste är att vi har rutiner och processer på plats för att upptäcka försök till penningtvätt och att vi vid minsta misstanke rapporterar till behörig myndighet, men framförallt ska vi i möjligaste mån förhindra att vi blir utnyttjade.

Grunden för vårt arbete utgörs av den allmänna riskbedömning vi utför. Där bedömer vi hur riskerna ser ut för att exempelvis våra produkter kan utnyttjas för penningtvätt eller finansiering av terrorism och därefter kan vi komma fram till vad vi ska göra för att förhindra detta. Vi måste därefter bedöma varje kund för att förstå om det kan vara så att vissa kunder innebär en högre risk eller inte. Lagen kräver att vi "känner våra kunder" men vi kan även ge bättre rådgivning till våra kunder om vi känner till mer om deras ekonomiska förhållanden till exempel.

När vi "känner våra kunder" och vet vilken risk exempelvis deras produkter hos oss innebär, då kan vi även tekniskt och automatiserat kontrollera om något är avvikande från det som förväntas. Skulle vi misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism har vi en tydlig skyldighet att rapportera detta till Finanspolisen.

Hållbara leverantörsled

Som en del av hållbarhetsarbetet arbetar Folksamgruppen med att påverka andra branscher och företag att ta ansvar för att bedriva en hållbar verksamhet. En stor del av vår externa påverkan ligger i arbetet med våra leverantörer. Vår inköpsavdelning hanterar ungefär 2 700 leverantörsavtal (med cirka 2 600 leverantörer). Majoriteten av avtalen ligger inom ramen för skadereglering (cirka 82 procent), medan de leverantörsavtal som tillhandahåller tjänster eller produkter för vårt interna verksamhetsbehov står för cirka 18 procent. Den största andelen av Folksamgruppens leverantörer är svenska bolag (cirka 98 procent).

Godkänd leverantör

Folksamgruppen var tidigt ute med att ställa både generella och detaljerade miljö- och hållbarhetskrav vid skadeinköp (bygg och motor). För några år sedan såg vi ett behov av att se över kraven på motorinköp då vi ansåg att kravbildens kunde förtydligas. Upplägget ledde i vissa fall till att enstaka krav ställdes till leverantörer som låg utanför den bransch som kravet gällde. Genom att strukturera och paketera om kraven blev de mer relevanta.

Vi såg möjligheten att nyttja samma struktur för alla inköp, oavsett område. Det innebar en stor förändring för inköpen på driftsidan där hållbarhetskrav hade ställts i alla inköp, men där vi saknade samsyn, struktur och där kravställandet gjordes individuellt. Ett kravpaket, "godkänd leverantör", togs fram. Tanken var att sammanfatta och tydliggöra våra allra mest grundläggande krav som gäller för samtliga leverantörer, oavsett vilken bransch de verkar i.

Arbetet med "godkänd leverantör" initierades under 2017 med våra leverantörer inom driftverksamhet och sedan 2018 omfattar det större delen av leverantörerna inom skaderegleringen. Under 2019 har inköpsavdelningen arbetat med att kravpaketet "godkänd leverantör" ska erhållas och besvaras av samtliga leverantörer inom såväl drift- som skadeinköp. Nu pågår ett arbete att identifiera leverantörer som inte har mottagit kravpaketet, samt att kontakta de leverantörer som av något skäl inte har återkopplat på våra utskick.

För att bli en "godkänd leverantör" till Folksamgruppen ska leverantören uppfylla nedan hållbarhetskrav;

- Acceptera och uppfylla "Folksam's Uppförandekod för leverantörer".
- Ha tecknat kollektivavtal för de anställda i Sverige.

Undantag kan i enskilda fall göras på något av ovanstående krav, men då krävs att en ledamot i Folksamgruppens ledning godkänner leverantören separat.

Uppförandekoden bygger på internationella konventioner avseende mänskliga rättigheter, arbetsmiljö- och arbetsrätt samt internationella miljö- och antikorrupsionsförordningar. Under 2019 har Inköpsavdelningen arbetat med att uppdatera "Folksamgruppens uppförandekod för leverantörer". Syftet är att få ett mer strukturerat innehåll som bättre överensstämmer med övriga avtalsmallar för inköp samt tydliggör för beslutsfattare, som beställare och styrgrupper, vilka krav som leverantören utvärderas på. Uppförandekoden finns i dagsläget endast för Folksam ömsesidig sakförsäkring medan planen är att den nya även kommer finnas utformad för andra bolag inom Folksamgruppen. Beslut av den nya uppförandekoden förväntas tas under våren 2020.

Hållbarhetskrav

Hållbara inköp är, och kommer fortsätta vara, ett prioriterat område för Folksamgruppen. Genom att ställa hållbarhetskrav i våra inköp har Folksamgruppen möjlighet att upptäcka och eventuellt utesluta leverantörer som inte följer de krav vi ställt. Samtidigt tror vi att vi genom att engagera oss i leverantörernas hållbarhetsarbete kan få dem att lyfta dessa frågor på sina agendor, vilket kan ge hävstångseffekt. Dessutom kan Folksamgruppen genom en djupare relation med våra leverantörer höja samarbetet och genom erfarenhetsutbyte få hjälp och inspiration att driva våra egna hållbarhetsfrågor framåt.

Vi arbetar med att kategorisera våra avtal utifrån inköpsområde. Att ställa relevanta hållbarhetskrav förutsätter branschkunnskap och hur väl vi känner igen och förstår de olika branschernas unika riskbilder. Därför har inköpsavdelningen arbetat vidare med att anpassa hållbarhetskraven efter våra olika kategorier av inköp och skapa skraddarsydda kravpaket för respektive bransch, utöver kravpaketet "Godkänd leverantör". Att sätta kraven per kategori ger oss en djupare förståelse vilket ökar möjligheten att identifiera risker och förvalta kraven. Detta underlättar arbetet med uppföljning samt möjligheten till korrekt statistik.

Under 2019 har vi omstrukturerat och färdigställt resterande kravpaket per kategori inom skadereglering (bygginköp), medan det för våra driftleverantörer är påbörjat. Vi kommer behandla en kategori i taget och färdigställandet av hållbarhetskrav per kategori är direkt avhängigt vårt övergripande kategoriarbete.

Uppföljning av hållbarhetskrav

Inköpsavdelningen arbetar med att klassificera samtliga leverantörer utifrån affärsnytta och leveransrisk för att vidare kunna utveckla inköpsprocessen utifrån vilken klassning leverantörerna får. I arbetet ingår att strukturera, systematisera och tydliggöra vårt sätt att integrera hållbarhetsfrågorna i inköpsprocessen. En del av detta rör revisioner kopplat till hållbarhetskraven. Planen är att leverantörens och avtalets klassificering ska ge indikationer om och när en revision är aktuell, och i så fall vilken form av revision som bör göras. Vi planerar med tiden att göra leverantörsrevisioner utifrån hur betydande leverantören är för Folksamgruppen i kombination med hållbarhetsriskerna för aktuellt avtal.

Nya hållbarhetsmål för IT

Syftet med Folksamgruppens hållbarhetsarbete inom IT är att tydliggöra hur information och teknik ska bidra till det övergripande målet om att vara klimatneutrala 2030. I dagsläget har Folksamgruppen begränsade möjligheter att mäta sitt klimatavtryck, till exempel vid användning av IT-produkter och för att visa hur pågående initiativ inom digitalisering kan bidra till ökad hållbarhet. En bidragande orsak är att flera av våra IT-tjänster är outsourcade till externa partner. Hållbarhetsfokus för Folksamgruppens IT-arbete under 2019 har därför varit att etablera ett strategiskt partnerskap med leverantörer inom serverdrift, informationshantering och IT-produkter i syfte att skatta sitt klimatavtryck och därigenom komma fram till åtgärder och mål som vi bedömer ger störst effekt på klimatavtrycket inom IT. På så sätt ska vi kunna visa hur IT-verksamheten bidrar till Folksamgruppens övergripande mål att vara klimatneutralt 2030.

Folksamgruppen har bedrivit följande hållbarhetsarbete kopplat till IT under 2019.

- Folksamgruppen har verkat för ett strategiskt samarbete med sin serverleverantör samt verkat för att skatta sitt klimatavtryck hos leverantören, i syfte att begränsa klimatavtrycket i form av energiförbrukning. Som ett led i detta bedriver vi ett pilotprojekt med en serverleverantör för att ta fram en modell som mäter kunders specifika energiförbrukning i förhållande till kundens upptagna serverkapacitet.
- Folksamgruppen har arbetat med att öka sin digitala korrespondens med kunder samt skattat sitt klimatavtryck avseende detta, i syfte att begränsa sitt klimatavtryck i form av pappershantering.
- Folksamgruppen planerar att samarbeta strategiskt med sina hårdvaruleverantörer samt verka för att mäta sitt klimatavtryck hos respektive leverantör, i syfte att maximera livslängden på befintliga IT-produkter och återvinna uttjänt utrustning på ett miljövänligt sätt.
- Folksamgruppen planerar att arbeta för central samordning av beställningar och transporter i syfte att begränsa sitt klimatavtryck vid beställningar och transporter av IT-produkter.

Vår riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom Folksamgruppen. Vår förmåga att uppfylla åtaganden mot våra kunder, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur vi styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering såsom policyer, riktlinjer och instruktioner. Genom våra riskprocesser tillämpar vi försiktighetsprincipen.

Inom Folksamgruppen kategoriseras risker i tre övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Försäkringsrisker är den första och utgör själva kärnan i ett försäkringsbolag. Kundens premier sätts utifrån bedömningar av olika försäkringsrisker som till exempel osäkerhet i att förutse skadefrekvens, skadebelopp, kostnadsutveckling eller dödlighet och sjuklighet.

Den andra kategorin är finansiella risker. Genom försäkringsverksamheten erhåller vi årligen stora premieinbetalningar. Dessa inbetalningar investeras på finansmarknaden så att avkastning kan skapas för att sedan återföras till kunderna. Finansiella risker handlar om den ständiga balansgången mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Exempel på tillgångsslag som vi investerar i och riskexponeringar som därmed uppstår är aktier, fastigheter och räntebärande placeringar. Den tredje riskkategorin är verksamhetsrisker som kan uppstå i försäkrings- och finansieringsverksamheten på grund av olika brister i affärsprocesser, informationssystem eller medarbetares förmågor och kompetens.

Samhällets utmaningar i förhållande till hållbar utveckling har en tydlig påverkan på riskbedömningen. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som vår tids ödesfråga. Vi måste begränsa uppvärmningen till under en och en halv grad för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag. Inom ramen för TCFD-rapporteringen och den egna risk och solvensbedömningen (ORSA) har två olika klimatscenarier analyserats under året. Ett scenario med kraftiga stormar inom kategorin försäkringsrisker och ett scenario där företag med fossila tillgångar kraftigt tappar i värde, inom kategorin finansiella risker. Scenariot analyseras ingår som en del i den övergripande riskhanteringsprocessen och riskhanterande åtgärder i form av olika skadeförebyggande åtgärder pågår.

TCFD: Vårt arbete med klimatrelaterade risker

I december 2017 meddelade Folksamgruppen att vi kommer att implementera och följa Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) och under 2019 publicerade vi vår första klimatrappport baserad på TCFD:s rekommendationer. TCFD ger ett ramverk med rekommendationer om hur bolag ska kategorisera och rapportera klimatrelaterade risker och möjligheter. Klimatrelaterade risker är ingen egen kategori utan hanteras inom befintliga riskkategorier som finansiella- och försäkringsrisker i ett bolag och det är ytterst bolagets styrelse och ledning som är ansvariga.

Exempel på aktiviteter kopplade till implementering av TCFD är ett ökat fokus på klimatförändringarnas affärspåverkan i våra egna dialoger med bolag, bostadsinstitut och emittenter samt i val av investerarinitiativ. Andra aktiviteter syftar till att utveckla processer och analyser för att bättre beräkna olika klimatscenariers påverkan på bolagets risktagande.

Hållbara försäkrings- och pensionserbjudanden

Miljö- och klimatfrågan är viktig för våra kunder och alltså också för oss. Det blir allt dyrare att försäkra sig i framtiden om vi inte hjälps åt att bromsa klimatförändringarna. Vi ägs av våra kunder och har därför höga miljökrav, till exempel är våra bil-, villa- och fritidshusförsäkringar märkta med Bra Miljöval. Hållbarhetsfrågan är även en grundsten i vårt arbete med prissättning, skadeförebyggande och vår omfattande forskning.

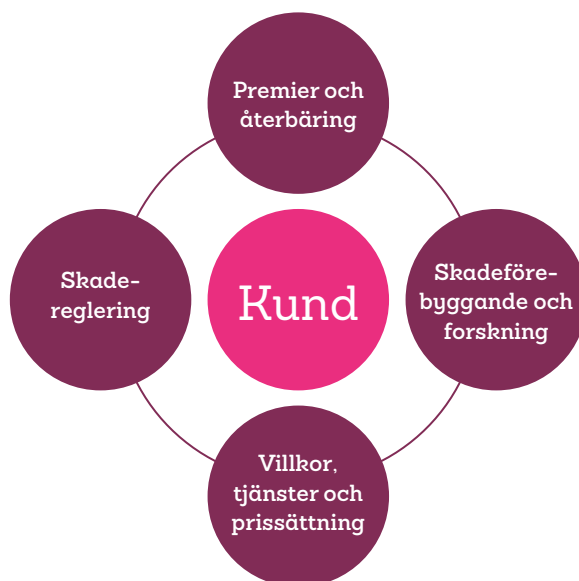
Kundfokus och hållbarhet i alla led

Vi på Folksam engagerar oss i det våra kunder bryr sig om och vi utvecklar vårt erbjudande i takt med hur kundernas behov förändras. I försäljningssammanhang utgår vi från varje kunds enskilda behov, och när det gäller kundservice och rådgivning ska det vara lätt att komma i kontakt med oss. Kunderna kan fritt välja på vilket sätt de vill kontakta oss med sitt ärende, oavsett om det gäller erbjudanden, service, skadeanmälan eller försäkringsinnehav. Därför satsar vi på digitala kanaler med möjligheter till självservice parallellt med en mycket stark och uppskattad bemannad verksamhet.

Ungefär 20 procent av Sveriges befolkning är födda i ett annat land än Sverige. Därför är vår flerspråkiga service viktig. Den ger fler människor möjlighet att få information om det svenska försäkrings- och pensionssystemet på sitt modersmål. Dessutom ger det oss en möjlighet att nå kundgrupper som annars är svåra att nå. Med de 18 språk som vi erbjuder idag, bland annat arabiska, polska, somaliska och spanska, täcker kundservicen in stora delar av världens språk och tar emot drygt 100 000 telefonsamtal varje år.

Att kunderna ska vara nöjda med oss är ett grundläggande mål för verksamheten, och vi mäter årligen Folksam's Nöjd kundindex (FKI). Årets kundundersökning visar att 75 (75) procent av kunderna är nöjda med oss. Det är i nivå med förra året och både KPA Pension och Folksam LO Pension har fortsatt hög andel nöjda kunder.

Våra kunder är vår utgångspunkt och vi integrerar de mest väsentliga hållbarhetsfrågorna i affärens alla skeden: Premier och återbäring, Skadeförebyggande och forskning, Villkor, tjänster och prissättning samt Skadereglering.

Premier och återbäring

Vi är kundägda och vill att våra erbjudanden ska passa våra kunder och deras familjer. Tack vare vårt breda utbud av försäkringar och pensionssparande (se sidan 21), kan vi behovsanpassa erbjudanden som ser till kundernas totala behov. Vi arbetar hårt för att hålla våra kostnader nere och kan därmed erbjuda bra försäkringar till rätt pris.

Ju fler försäkrade vi är desto större riskspridning får vi och därmed större trygghet för kunderna. Vi är ett ekonomiskt stabilt och tryggt försäkringsbolag med gedigen försäkringskompetens och mer än 100 års erfarenhet. Vi vill ge våra kunder det bästa möjliga och strävar efter att deras sparande och premier ska hanteras på ett sätt som bidrar till en mer hållbar värld. Eftersom vi ägs av våra kunder, får de också vara med och dela på vinsten i form av återbäring.

Skadeförebyggande arbete och forskning

Vårt viktigaste hållbarhetsarbete är att hjälpa kunderna att förhindra att en skada eller olycka inträffar. Att förebygga skador ger ökad trygghet för kunderna, lägre resursanvändning, lägre skadekostnader och därmed även lägre försäkringspremier. Vår kunskap grundas på erfarenheter från skador som Folksamgruppen hanterar löpande, men också på forskning och tester som vi genomför.

Skadeförebyggande arbete bygger i praktiken på stöd, information och rådgivning genom bland annat:

- Digitala utskick av skadeförebyggande information via riktade kampanjer.
- En trygghetsbesiktning genom Anticimex till alla nya villaförsäkringskunder, med specifika tips och råd för att förebygga exempelvis vatten- och brandskador.
- Erbjudande om skadeförebyggande rådgivning via vår byggrådgivning till kunder som har anmält en vattenskada.
- Appar och rådgivning kopplat till idrottsrelaterat skadeförebyggande arbete.
- Utskick av riktade SMS vid akuta situationer kopplade till extremväder.

Via vår hemsida har kunderna tillgång till en säkerhetsbutik med förmånliga erbjudanden på skadeförebyggande produkter. På hemsidan finns möjlighet att ta del av resultat från våra tester samt få goda råd om hur skador kan förebyggas. Där finns tips för att exempelvis minska risken för vattenskador, vilka bilar som är säkrast och mest bränslesnåla, vilka cykelhjälmarna som är säkrast och miljötips om hur du kan konsumera och renovera miljövänligt. På hemsidan finns även råd om klimatanpassning. De senaste 30 åren har våra skadekostnader kopplade till extrema väderhändelser som stormar och skyfall mer än fördubblats för villaförsäkringskunderna. Skadorna har dessutom blivit värre och kostar i snitt mer än dubbelt så mycket som för 30 år sedan. Därför är det viktigt att informera våra kunder om hur de kan klimatanpassa sina hem. Det kan röra sig om allt från att anlägga gröna tak, dränera husgrunden till att lyfta upp saker från golvnivå i källaren.

Under 2019 har vi gjort analyser och tester i skadeförebyggande syfte, bland annat:

- Ett fördjupat arbete med att följa utvecklingen kring de skador som orsakas av klimatförändring, främst vattenskador som en följd av skyfall och stigande vattennivåer. 2019 har vi även studerat brandskador kopplat till den varma sommaren 2018.
- Påbörjat en analys för installation av vattenfelsbrytars effekt på utvecklingen av vattenskador bland villaförsäkringarna.
- En undersökning av sakskador vid åska.
- Granskat cykelstölder med inriktning mot batteristölder och elcyklar.
- Granskat inbrott i villor.
- Gjort en fördjupad analys av hemlarms påverkan på risker kopplat till brand och inbrott.
- Testat ny teknik för att utveckla och förenkla informationsinhämtning från skadeakter.

De undersökningar och tester som vi genomför finns inte bara till för våra kunder. Resultaten publiceras också i olika rapporter och sprids via media för ett långsiktigt påverkansarbete, för att lyfta frågor som gynnar våra kunders hälsa och säkerhet hos bland annat företag och beslutsfattare.

Forskning som bidrar till ett mer hållbart samhälle

Vi har sedan slutet av 1970-talet en forskningsverksamhet med syfte att ta fram ny kunskap för att förebygga skador. Vår forskargrupp bedriver ett långsiktigt påverkansarbete inom framför allt trafiksäkerhet och idrottsskador, men den omfattar även miljö- och hälsoaspekter främst inom vägtransportområdet. Påverkansarbetet kopplar mot flera av FN:s globala mål, framförallt de som vi har valt som målområden (se sid 34-35).

Med vår trafikforskning bidrar vi till den långsiktiga visionen om ett vägtransportsystem fritt från långvarigt lidande i form av personskador som leder till död eller invaliditet. Genom att ge råd till kunderna främjas transporter och idrottsutövande som minimerar skador på människa och miljö. Att belysa skillnader i personskade- och olycksrisker för olika kön och åldersgrupper bidrar indirekt till ett mer jämlikt vägtransportsystem. Och konsumenttester hjälper kunderna att välja säkra produkter. Genom detta arbete stödjer vi en långsiktigt hållbar konsumtion och påverkar tillverkare att utveckla säkrare och mer hållbara produkter. Vi främjar också transporter med minskad klimatpåverkan genom att öronmärka investeringar till förbättrad cykelinfrastruktur och genom att belysa hälsovinster med aktiva transporter.

Vår forskning inom trafiksäkerhet bidrar till att minska lidandet i form av dödsfall och invalidiserande skador i trafiken. Färre trafikskador innebär även lägre skadekostnader och därmed lägre premier i våra försäkringar. På så sätt är vår trafiksäkerhetsforskning en del av erbjudandet och en positiv effekt för våra kunder.

Vi försäkrar den stora majoriteten av idrottare i Sverige och vår unika idrottsskadebas gör det möjligt att se och följa effekter av skadeförebyggande insatser som gör att personer kan fortsätta vara fysiskt aktiva livet ut. Vi forskar därför för att ta fram åtgärder så att idrottsskador förebyggs. Exempel där färre har skadats tack vare forskningsinsatser är samarbeten vid stora idrottsevenemang som Vätternrundan och Cykelvasan. Inom ridsporten har vi genomfört ridhjälmstester för att förebygga huvudskador och, tillsammans med Ridsportförbundet, tagit fram en rehabiliteringsmetod för hjärnskador, "Hjärntrappan", vilken nu används flitigt inom flera idrotter.

Forskning som når ut

Under året publicerades cirka 300 nyhetsartiklar som lästs av över 13 miljoner människor. De studier som haft störst påverkan och koppling till de globala hållbarhetsmålen var:

- Kartläggning av bilers säkerhet i fyra olika studier
  1. Hur säker är bilen? – konsumentrådgivning av bilers säkerhet.
  2. Kartläggning av säkra familjebilar.
  3. Lista över säkra nya bilar med låg klimatpåverkan.
  4. Krocktester av husbilar – ett samarbete med Trafikverket.
- Konsumenttester av skid- och cykelhjälm.
- För tredje året i rad kartlade vi hastighetsefterlevnad inom yrkestrafiken.
- Genomförande av olika aktiviteter för att förebygga skador inom pendlings- och motionscykling.
- Mätning av luftföroreningar som våra anställda utsattes för vid cykelpendling i Stockholm.

Publikationer och utmärkelser

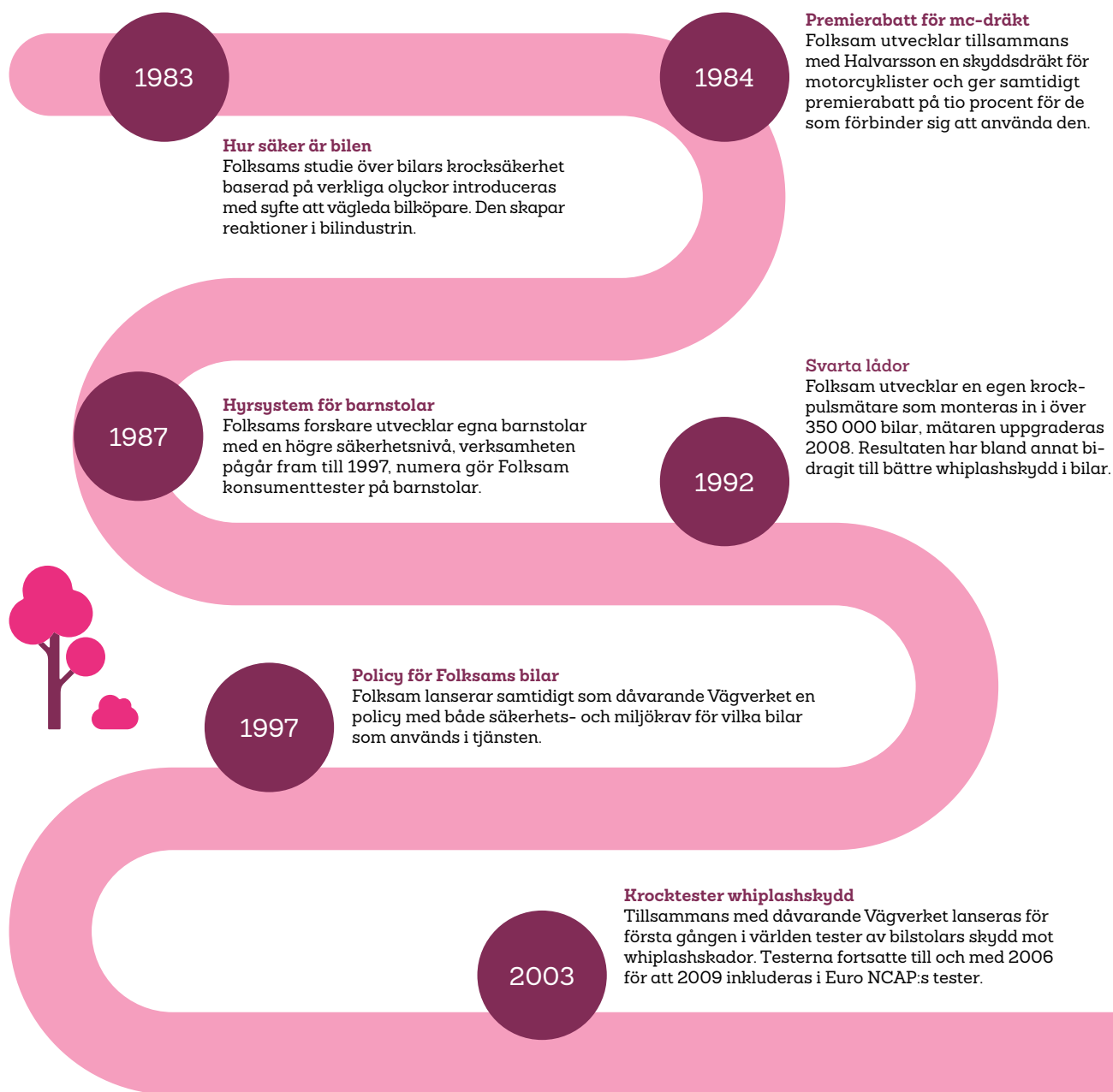
Ett kvitto på att Folksam:s forskning håller en hög kvalitet är bland annat de olika publikationer som görs av de forskningsstudier och de utmärkelser som våra forskare får. Under året publicerades åtta vetenskapliga publikationer som handlade om hur man bäst skyddar cyklister och fotgängare, utveckling av bilers säkerhet, hur effektiva olika skyddssystem i bilar är, hur vår policy för bilköp utvecklats samt en kartläggning av skador inom ridning och motionscykling. Dessutom prisades vår forskningschef Anders Kullgren av amerikanska Department of Transportation för sitt långvariga bidrag till trafiksäkerhet genom utmärkelsen "U.S. Government Award for Safety Engineering Excellence" vid en trafiksäkerhetskonferens i Eindhoven.

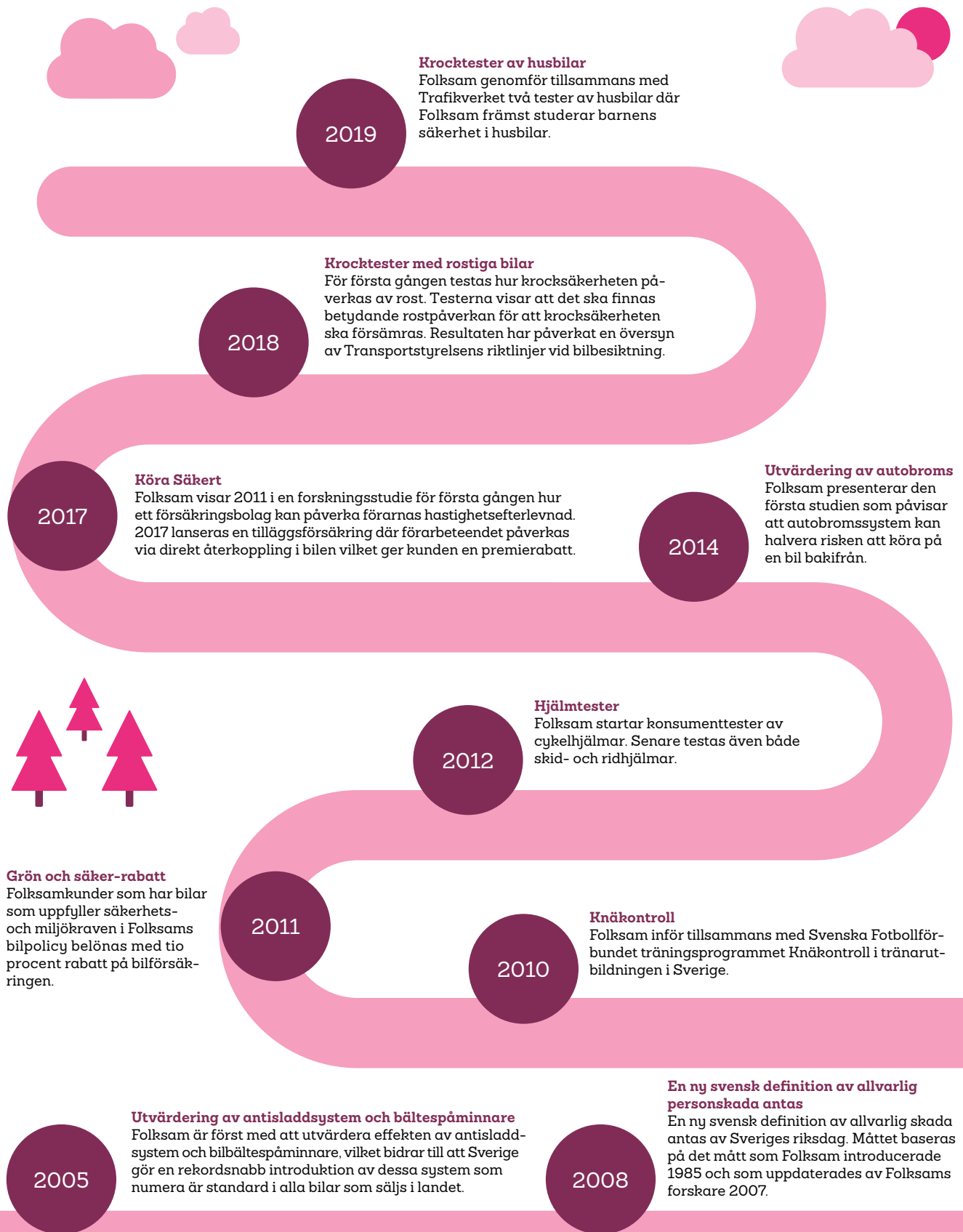

Milstolpar inom Folksams forskningsverksamhet

Folksams forskningsverksamhet startade i slutet av 70-talet. Tidslinjen nedan visar banbrytande aktiviteter som fått stor uppmärksamhet eller som vi anser haft stor påverkan på risken för personskador i samband med

olyckor. Utgångspunkten för merparten av forskningsaktiviteterna är de personskadeproblem som vi ser i analyser av verkliga olyckshändelser.

Hållbarhet integrerat i villkor, tjänster och prissättning

Vi vill att våra erbjudanden ska vara hållbara och vi vill också gynna de kunder som gör hållbara val. Därför arbetar vi in väsentliga hållbarhetsaspekter i våra villkor och ger i flera fall premierabatter till kunder som gör skadeförebyggande åtgärder och hållbara val.

Miljömärkta försäkringar

Vi är stolta över att kunna erbjuda försäkringar som är certifierade som ett Bra Miljöval. Sedan 2011 är alla våra villa, fritidshus- och bilförsäkringar märkta och vi är det enda stora försäkringsbolaget i Sverige som erbjuder miljömärkta försäkringar. För att försäkringarna ska få vara märkta måste vi uppfylla en rad kriterier från Naturskyddsföreningens Bra Miljöval. Några exempel:

- Företaget: säkerställa miljövänliga inköp samt använda miljömärkt el på kontoren.
- Kapitalförvaltningen: tillämpa negativt och positivt urval samt bedriva påverkansarbete.
- Försäkringsobjekten och kundrelationer: informera försäkringstagarna om hållbar livsstil och hjälpa dem med energieffektiviseringsåtgärder.
- Skaderegleringen: arbeta med materialval och miljövänliga reparationer.

I slutet av 2019 var cirka 850 000 bilar, 420 000 villor och 115 000 fritidshus försäkrade med våra Bra Miljöval-märkta försäkringar. Dessa försäkringar omsatte cirka 5,7 miljarder kronor 2019. Under året anmäldes över 217 000 skador på bilar eller hus som omfattas av Bra Miljöval-märkta försäkringar.

Jämställdhetsaspekter i försäkringsvillkoren

Sedan januari 2018 erbjuder vi, som första svenska försäkringsbolag, skydd mot våld i nära relationer i hemförsäkringen. Hemförsäkringar har historiskt sett inte omfattat överfallsskydd om offret och förövaren är skrivna på samma adress och därmed omfattas av samma hemförsäkring. Män är generellt mer utsatta för våld utanför hemmet medan kvinnor och barn blir utsatta för våld i hemmet. Vi ser det därför som en viktig jämställdhetsfråga att hemförsäkringen inkluderar överfallsskydd oberoende av om överfallet skett i hemmet eller utanför.

Rabatt för skadeförebyggande

Kunder som skadeförebygger får rabatt. Genom att installera exempelvis hemlarm, säkerhetsdörr och vattenfelsbrytare kan våra kunder förebygga skador och få upp till 15 procents rabatt på hemförsäkringen. Kunder som väljer säkra bilar med låg klimatpåverkan får tio procents rabatt på sin bilförsäkring. På samma sätt ger vi kunder som har motorcyklar med ABS-bromsar 15 procents rabatt på motorcykelförsäkringen eftersom våra forskare påvisat att dessa bromsar har stor inverkan på olycksrisken.

Försäkringar som främjar ett aktivt och hållbart liv

Genom vårt engagemang för idrott önskar vi vara en del i utvecklingen för en bättre folkhälsa. Vi försäkrar de aktiva/idrottarna inom 52 idrottsförbund, bland annat fotboll, skidor och ridsport. Alla är lika välkomna, både bredd- och elitidrottare.

"Råd och vård för idrottsskador" är en kostnadsfri tjänst som ingår i idrottsförsäkringen för många av de idrottsförbund som vi samarbetar med. I dagsläget är 13 idrottsförbund anslutna till tjänsten och fler kommer att anslutas under 2020.

"Råd och vård för idrottsskador" bemannas av fysioterapeuter som har hög adekvat kunskap om de skador som kan uppstå när man idrottar. Till dem kan även ledare och tränare ringa för att få tips på skadeförebyggande träning, hur de kan hantera värme under sommaraktiviteter och så vidare. Folksam Idrott har, tillsammans med Svenska Fotbollförbundet, utvecklat tjänsten för att hjälpa idrottare att hålla sig skadefria och få hjälp med vård när det behövs. Att få rätt bedömning tidigt bidrar till att fler idrottare längre och inte slutar på grund av skada.

Våra sponsringssamarbeten ska alltid stötta vår affärsverksamhet och som idrottens försäkringsbolag är därför även idrottssponsring viktig för oss. Det Folksamgruppen sponsrar ska ha bred folklig förankring och inte vara oetiskt eller bidra till negativ miljöpåverkan. Syftet är att stötta både elit- och motionsidrott samt att skapa och förstärka långsiktiga relationer med svensk idrott. Under 2018 fokuserade vi på att säkerställa att vår centrala sponsring av idrottsförbund var jämställd såtillvida att satsade pengar inte fördelas olika mellan herr- och damidrott. Under 2019 har vi avslutat de lokala nätverksavtal som vi tidigare haft inom herrfotbollen. Därmed känner vi oss trygga med att all vår sponsring är jämställd.

Grönt Kort för Fair Play

Hundratusentals ungdomar spelar fotboll i olika serier runt om i Sverige. För att uppmuntra till gott beteende introducerade Svenska Fotbollförbundet i samarbete med Folksam Grönt kort för Fair Play i 23 av 24 distrikt i Sverige.

Grönt Kort är en satsning för att uppmuntra till fair play i barn- och ungdomsfotboll. Efter varje match ska ledare eller utsedd förälder välja ut en spelare i motståndarlaget som utmärkt sig lite extra som en schysst spelare. Det gröna kortet registreras sedan i en app där kompisar och släktingar kan se och uppmuntra ytterligare.

En spelare som är värd Grönt Kort hjälper exempelvis skadad med- eller motspelare, visar alltid respekt för alla, har en positiv attityd och hjälper domaren. Från och med höstsäsongen 2019 delas det gröna kortet ut efter alla seriematcher i åldrarna 8-14 år.

Erfarenheten från distrikt som testat konceptet är att det bidragit till många bra och värdefulla diskussioner om vad fair play innebär mellan de unga spelarna, deras föräldrar och ledare. Det har gett schysstare spel och bättre stämning både på och vid sidan av planen. Vi är glada att ha Folksam som vår samarbetspartner och ser fram emot ett fortsatt bra samarbete, säger Håkan Rossberg från Svenska Fotbollförbundet.

Alla som spelar fotboll i en förening omfattas av Folsams idrottsförsäkring genom Svenska Fotbollförbundet. Försäkringen ger ett bra grundskydd om någon råkar ut för en skada under träning eller match. I försäkringen för fotbollsspelare ingår tjänsten "Råd och Vård för idrottsskador" som hjälper spelare vid skada eller misstänkt skada.

Grönt Kort är ett initiativ för schysstare spel vilket minskar risken för skador. Vi är glada över att vara samarbetspartner till detta rikstäckande initiativ och hoppas även att det kan bidra till att fler unga fotbollsspelare får kännedom om det försäkringskydd som de har genom sitt fotbollsspelande, säger Lena Lindqvist, Folksam Idrott, partneransvarig för Svenska Fotbollförbundet.

Förmånliga försäkringar för fackförbundens medlemmar

Det fackliga partnersamarbetet är en av hörnstenarna i Folksamgruppens verksamhet. Det är i nära samarbete, med medlemmarnas behov som utgångsläge, som vi utvecklar tjänster och villkor för gruppförsäkringarna. Att hemförsäkringens överfallsskydd omfattar våld i nära relationer (se sid 46) och att vi erbjuder flerspråkiga kundtjänsten (se sid 41) är båda exempel på tjänster och villkor som utvecklats i samarbete med LO-förbunden. En viktig förändring vi gör tillsammans med fackförbunden är att införa mobbning mot barn som ett ersättningsbart moment i barnförsäkringen. Här ger vi barnen samtalsstöd med rätt till tio samtal med en psykolog.

De som får sina försäkringar via medlemskap i ett fackförbund, oavsett om försäkringarna ingår i medlemskapet eller om medlemmarna har gjort en frivillig anmälan, har en så kallad "gruppförsäkring". Hemförsäkringen och barnförsäkringen har i princip samma villkor som de försäkringar som tecknas individuellt, men gruppförsäkringskunderna betalar lägre premie. Övriga gruppförsäkringar är oftast anpassade efter fackförbundens önskemål och erbjuds inte på den individuella marknaden. De har generösa teckningsregler och låter alla få chansen att vara med, vilket är en viktig princip för fackförbunden. Den 1 januari 2020 ger vi ännu fler fackliga medlemmar chansen till ett riktigt bra försäkringsskydd genom att ersätta den traditionella hälsodeklarationen med en villkorstext om särskild begränsning.

Genom fackförbunden får Folksam in stora grupper av kunder i ett svep och det är smidigt för båda parter att sköta produktutveckling och kommunikation med så många på en och samma gång. Vi samarbetar idag med alla LO-förbund, 77 procent av TCO-förbunden och hälften av Sacoförbunden. Det innebär att ungefär 2,6 miljoner fackliga medlemmar har gruppförsäkringar hos Folksamgruppen. LO-förbundens medlemmar utgör cirka hälften av dessa, och för dem ingår försäkringarna ofta i medlemsavgiften. På så vis erbjuder Folksamgruppen trygghetslösningar till personer som kanske annars inte hade valt ett så omfattande försäkringsskydd.

Traditionell försäkring – tryggt och enkelt sparande som bidrar till en hållbar värld

Traditionell försäkring är en trygg och enkel sparform. För Folksamgruppen är det viktigt att vi förvaltar våra kunders långsiktiga sparande ansvarsfullt och för oss betyder det att våra kunders pengar ska ge god avkastning samtidigt som de bidrar till ett mer hållbart samhälle. Vår storlek ger oss möjligheter att påverka vår omvärld på både kort och lång sikt. Som investerare och ägare kan vi driva en rad frågor som vi vet är viktiga för våra kunder. Hur vi integrerar hållbarhet i kapitalförvaltningen beskrivs i nästa kapitel.

Ansvarsfullt fondutbud

Vi har inget eget fondbolag inom Folksamgruppen utan erbjuder särskilt utvalda externa fonder. I vår utvärderingsprocess finns tydliga hållbarhetskriterier som de externa fonderna ska leva upp till. Under året har dessa kommunicerats i olika externa forum och vi har haft en aktiv dialog i syfte att engagera och påverka fondbolagen att arbeta mot en mer hållbar värld.

Samtliga utvalda fonder ska i första hand arbeta med att påverka bolagen de investerar i till ett mer hållbart beteende. Det kan gälla vår miljö och vårt klimat men även goda arbetsrättsliga villkor för de anställda, att inte tillåta barnarbete och att bolagen ska arbeta aktivt för en transparent företagskultur som motverkar korruption. Under året har fondutbudet fullt ut anpassats till Folksams hållbarhetskriterier, de fonder som inte uppfyllt kriterierna har underkänts för investering. Detta inkluderar Folksam Livs uteslutande kriterier. Folksam arbetar vidare för att ytterligare förfina och höja hållbarhetskriterierna för externa fonder.

Hållbar skadereglering

Ett stort företag har stora möjligheter att påverka och våra höga miljökrav har bidragit till en förbättrad miljöstandard hos flera stora underleverantörer. Våra leverantörer reparerar årligen skadade hus, bilar och hushållsgods för stora summor. Folksams totalkostnad för byggreparationer uppgick till över en miljard kronor under 2019 och för bilreparationer var kostnaden 2,3 miljarder kronor. Det ger oss en ekonomisk styrka och möjligheter att ställa tuffa krav på våra leverantörer. Vi utbildar dem också för att skaderegleringen ska vara långsiktig, hållbar och effektiv. Detta arbete ger stora effekter. Våra leverantörer köper och återvinner till exempel begagnade reservdelar för bilar. Det finns en etablerad andrahandsmarknad för bil- delar och vi ställer krav på bilmekaniker att reparera och använda återbrukade delar där det är möjligt och lämpligt. Genom att arbeta på det sättet bidrog vi under året till att ett avfallsberg på cirka 2 000 ton kunde undvikas och vi sparade cirka 290 (270) miljoner kronor vid reparation av skadade bilar. Totalt har återanvändning i samband med bilreparationer inneburit en besparing på drygt 2,3 miljarder kronor sedan millennieskiftet.

Förutom att vi påverkar branschen hoppas vi också kunna påverka våra kunders attityd till reparationer och cirkulär ekonomi. Att skadereglera cirkulärt är centralt för att minska kundernas energi- och materialanvändning. Se sid 38-39 för mer info om hur vi arbetar med våra leverantörer.

Sedan 2015 arbetar vi tillsammans med Godsinlösen (GIAB) med att bygga ett cirkulärt flöde för skadade föremål, som soffor, glasögon, cyklar, mobiler, datorer och annan elektronik. För mobiltelefoner har en specifik "mobilcirkel" utvecklats som bygger på att kunden lämnar in sin trasiga mobil och får, i de flesta fall, tillbaka en motsvarande återbrukad eller reparerad telefon. I samarbete

med GIAB återbrukas majoriteten av våra kunders mobiltelefoner. Alla brukbara delar används som en resurs till andra kunders mobiler istället för att bli elektronikavfall. Belastningen på miljön minskar i form av mindre avfall och lägre koldioxidutsläpp. Under 2019 bidrog vår cirkulära skadehantering tillsammans med GIAB enligt GIAB:s beräkningar till att 3 213 (4 026) ton koldioxidutsläpp och 3 195 (3 701) ton avfall kunde undvikas.

Krisstöd

Sjukdomar, dödsfall, bränder, trafikolyckor och rån är exempel på skador som kan leda till psykisk ohälsa. Därför ingår Kristerapi i de flesta av våra försäkringar. Redan inom 24 timmar kan vi erbjuda akut stöd av en psykolog. De utsatta kunderna kan sedan få upp till tio stödsamtal via ett stort nätverk av terapeuter i hela landet. Den här typen av skador hanteras av en särskild grupp skadereglerare, alla med erfarenhet och kompetens att bemöta människor i kris.

Om kunden inte är nöjd

Med de miljontals kundkontakter som vi har ärligen uppstår ibland missförstånd, missnöje eller problem av olika slag. Det kan till exempel handla om att kunden anser att vi lämnat för lite ersättning eller att ett ärende inte har hanterats enligt kundens förväntan. Då kan kunden lämna in ett klagomål. En bra hantering av dessa är viktigt för oss, eftersom det ger oss möjlighet att fånga upp problemen, göra något åt dem och långsiktigt försäkra oss om att kunden är nöjd. Under året har vi fokuserat på att förbättra systemstödet och genom ett nära samarbete med berörda medarbetare och samarbetspartner ökat medvetenheten kring vikten och nyttan av registrerade klagomål. Ett led i detta är även den e-utbildning om klagomålshantering som finns sedan april 2019, och som många medarbetare har genomgått. Under året rapporterades 12 686 (10 388) klagomål, en ökning från i fjol som vi tror främst beror på förbättringen av rapportering, uppföljning och e-utbildning.

En kund som är missnöjd med vårt beslut i ett ärende erbjuds ett snabbt, enkelt och kostnadsfritt omprövningsförfarande. Kundombudsmannen är fristående och har rätt att rekommendera ändringar i ärenden som anmälts för prövning. Funktionen, som har funnits i Folksam i drygt 50 år, är fristående från vår koncernledning och svarar endast inför Folksamgruppens stämmor. Under 2019 konsulterade drygt 7 000 (7 000) kunder Kundombudsmannen, varav 1 604 (1 600) blev ärenden. 18 (23) procent av de ärenden som avslutades under året ledde till någon form av ändring till kundens förmån. 123 (114) ärenden anmälades till Allmänna reklamationsnämnden och antalet anhängiggjorda rättegångar där Folksamgruppen var part var 62 (67).

KPA Pension, först i finansbranschen att hbtq-certifieras

Under våren 2019 påbörjade KPA Pension resan mot att bli första företag i finansbranschen att hbtq-certifieras. I oktober nåddes målet, vi fick certifikatet av RFSL och vår handlingsplan för fortsatt arbete godkändes. Nu börjar arbetet på allvar, säger Britta Bureau, vd, KPA Pension.

KPA Pension är tjänstepensionsföretaget med tanke och omtanke. Hos oss ska kunder och medarbetare känna sig trygga och inkluderade, kunna vara sig själva och alltid bli respektfullt bemötta oavsett könstillhörighet, könsidentitet och sexualitet. Därför har medarbetarna under året utbildats för att få ökad kunskap om hbtq-frågor, normer samt konsekvenser av normer för hälsa och livsvillkor för hbtq-personer.

– Jag är väldigt glad och stolt att vi lyckats nå hit. Certifieringen har gett oss ett insiktsfullt lärande, både som individer och som organisation. Jag är övertygad om att den kunskapen kommer att ha en positiv inverkan på vår affär, säger Britta Bureau.

Det är nu när certifieringen är klar som arbetet börjar på allvar. Utbildningen har gett oss konkreta verktyg för att arbeta systematiskt med mänskliga rättigheter utifrån ett hbtq-perspektiv. Nu handlar det om att göra verklighet av aktiviteterna i vår handlingsplan som ska leda till att vi når ett inkluderande kundbemötande och ett öppet arbetsklimat där vi motverkar diskriminering.

– Det är hög tid att alla i branschen tar ansvar för att uppdatera kundbemötandet, så att alla människor känner sig inkluderade. Vi är först, men vi hoppas på att många fler följer efter, säger Britta Bureau.

Ledstjärnan – Utmärkelsen som gör skillnad

För att något bra ska hända krävs att någon visar vägen, tänker nytt, ställer de jobbiga frågorna och skakar om det gamla vanliga. Genom engagemang, goda idéer och kraftfull argumentation kan var och en av oss förändra villkor, skapa nya möjligheter och visa vägen till en mer jämlik och hållbar framtid. Folksam LO Pension vill lyfta fram de som visar vägen, som brinner och verkligen agerar för att göra skillnad, inte bara för sig själva utan för alla. Ledstjärnor helt enkelt!

På Folksams och LO:s årliga rikskonferens delades hållbarhetspriset Ledstjärnan ut för första gången. Syftet med priset är att lyfta fram personer som gör skillnad på sin arbetsplats och visar vägen till en hållbar och jämlik framtid. Vinnarna blev två kvinnor som fick dela på prissumman 50 000 kronor för sin kamp för arbetsplatser fria från trakasserier och dålig behandling. Så här löd motiveringen:

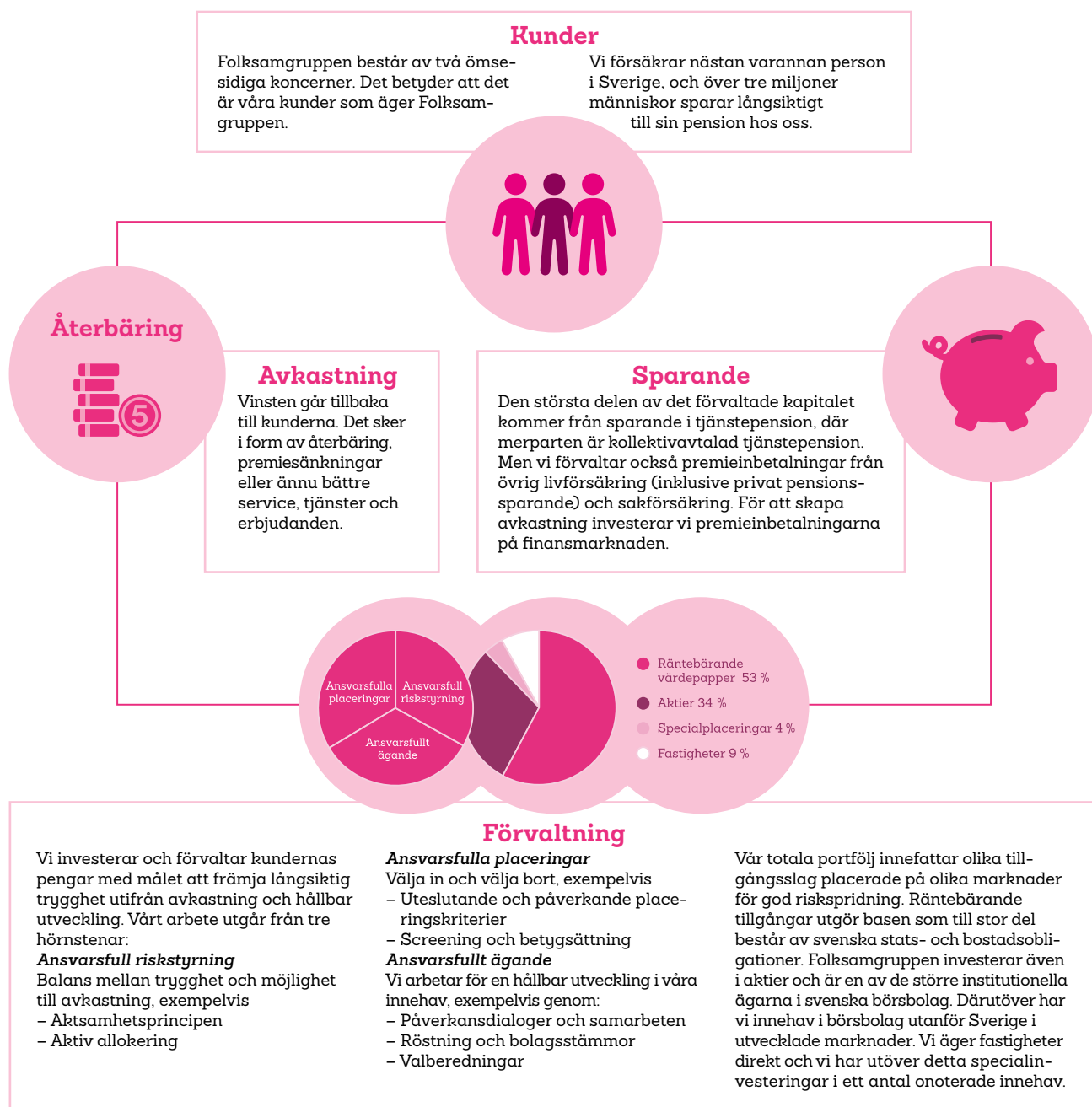
Michelle Malmberg, Livs, är en engagerad inspiratör i Skåne där hon redan från början av sin anställning vågat stå upp mot orättvisa och mobbning på arbetsplatsen. Hon visade mod och sin syn på rättvisa genom att anmäla missförhållanden när kollegor blev dåligt behandlade och mobbade.

Michelle var en av dem som anordnade Livs första ungdomsforum och vågade ta debatten under #metoo samt delade med sig av egna erfarenheter från sitt jobb som enda tjej bland elektrikerna.

Berit Starkenberg, Livs, började på Marabou för 30 år sedan och har under åren drivit en imponerande kamp för att lyfta kvinnors löner och ifrågasätta normen att män "får" jobb som är mer ansvarsfulla och därmed betalar mer. Som klubbordförande och facklig feminist inom Livs har hon på ett medvetet och smart sätt steg för steg varit drivande i en positiv löneutveckling där kvinnors löner höjts till männens nivå och fler arbetsuppgifter har öppnats upp för kvinnor. Berit är konsekvent och har med en tydlig vision arbetat hårt för att göra skillnad där det kanske märks som mest. I plånboken och i självkänslan.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

För Folksamgruppen är det viktigt att vi förvaltar våra kunders premieinbetalningar och långsiktiga sparande ansvarsfullt. För oss betyder det att våra kunders pengar ska ge god avkastning samtidigt som de bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Folksamgruppen är en av Sveriges största investerare. Vid utgången av 2019 förvaltade vi 455 (404) miljarder kronor.

Vår storlek ger oss möjligheter att påverka vår omvärld på både kort och lång sikt. Som investerare och ägare kan vi driva en rad frågor som vi vet är viktiga för kunderna. De ska kunna känna sig säkra på att vi både arbetar för god avkastning och för ett mer hållbart samhälle. Vårt mål är att ha en konkurrenskraftig avkastning och att vara en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. Vi tillämpar samma kriterier när det gäller investerar- och ägaransvar i samtliga tillgångsslag. Vi utgår alltid från följande principer:

- Ansvarsfull riskstyrning
- Ansvarsfulla placeringar
- Ansvarsfullt ägande

Detta bildar ett ramverk som hjälper oss att rikta våra investeringar mot tydligt hållbara val. Nya utländska aktieportföljen är ett exempel på detta.

Folksamgruppens försäkringsbolag har alla olika inriktning och profil, med olika mål för kapitalförvaltningen. För Folksam Liv och KPA Pensionsförsäkring är målet att uppnå högsta möjliga reala avkastning under gällande risk och placeringsrestriktioner, medan det inom Folksam Sak och övriga företag är att på bästa sätt bidra till en stabil och konkurrenskraftig premie.

Ansvarsfull riskstyrning: Ger balans mellan stabilitet och avkastning

I Folksamgruppens riskstrategi uttrycker styrelsen sin övergripande inställning till risk och risktagande, till exempel vilka risker och i vilken omfattning som gruppen önskar exponera sig mot. Risknivån ska, även vid mycket negativ utveckling av finans- och försäkringsmarknaderna, inte vara högre än att de lagstadgade kraven tillgodoses. I investeringsverksamheten handlar risktagandet om balansen mellan trygghet och möjlighet till avkastning. Investeringsverksamheten ska bedrivas utifrån aktsamhetsprincipen. Den innebär bland annat att tillgångarna ska placeras på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås och på det sätt som bäst gagnar våra kunder.

Ansvarsfulla placeringar: Vi väljer in och väljer bort

Folksamgruppens placeringskriterier gäller för alla tillgångsslag. Vi har både uteslutande kriterier och påverkande kriterier.

Uteslutande kriterier

De uteslutande kriterierna ger de yttre placeringsramarna och avgör om vi kan investera eller inte. Vi investerar exempelvis inte i verksamheter som producerar tobak och illegala vapen som klustervapen. Kriterierna skiljer sig mellan olika kundkollektiv beroende på deras preferenser. 2019 beslutade Folksam Sak och Folksam Liv att inte investera i spelbolag där över fem procent av omsättningen kommer från spel. Folksam Liv och KPA Pension har också under 2019 beslutat att inte investera i energibolag där tio procent eller mer av omsättningen kommer från oljesand.

Påverkande kriterier

De påverkande kriterierna handlar om hur vi tar ansvar som ägare. Vår utgångspunkt är alltid att försöka påverka våra innehav i en mer hållbar riktning. Om vi märker att en tillgång inte möter vår syn på hållbarhet efter påverkansdialoger kan vi dock välja att sälja. Genom våra placeringar påverkar vi innehaven i frågor som rör klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

Folksamgruppens placeringskriterier			
Kriterier	Folksam Liv	Folksam Sak	KPA Pension
Klimat och miljö	●	●	●
Mänskliga rättigheter	●	●	●
Korruption	●	●	●
Tobak	●	●	●
Pornografi	●	●	●
Illegala vapen	●	●	●
Alla vapen		●	●
Alkohol		●	●
Spel	●	●	●
Kolkraft**	●	●	●
Kärnkraft		●	
Oljesand***	●		●

● Påverkande kriterier ● Uteslutande kriterier

* Utesluter bolag med över fem procent av omsättning från spel.

** Utesluter bolag med över 30 procent av omsättningen från kol (till exempel gruvbolag), eller som har sin verksamhet till över 30 procent baserad på kol (till exempel kraftbolag).

*** Utesluter energibolag med över tio procent eller mer av omsättningen från oljesand.

Nya aktieportföljen

Under 2019 har Folksamgruppens livbolag, Folksam Liv och bolag inom KPA Pension mer än halverat antalet innehav i de utländska aktieportföljerna.

Hållbarhetsnivån har stärkts med högre hållbarhetsbetyg och lägre koldioxidavtryck. Läs mer under "aktieportföljens koldioxidavtryck" på sid 55.

Screening och betygsättning för att säkerställa efterlevnad

För att säkerställa att inget företag som vi äger bedriver verksamhet som strider mot våra investeringskriterier använder vi screening och betygsättning. Screening används även för att identifiera företag för påverkansdialoger.

Screening genomförs utifrån samtliga uteslutande kriterier och baseras på hur stor del av intäkterna som härrörs till det uteslutande kriteriet i enlighet med detta. Den svenska och utländska aktieportföljen screenas löpande och potentiella aktieinnehav screenas innan de godkänns för investering. Befintliga innehav som till följd av förändrat beteende eller ändrad sammansättning inte längre kan godkännas enligt placeringskriterierna säljs av omgående om förutsättningarna på marknaden gör det möjligt. I annat fall säljs de av inom en period av högst sex månader. Då vi inte har företagsobligationer och endast statspapper i ett fåtal länder görs i dagsläget ingen företags- eller land-specifik screening av ränteportföljen. Vi genomför även så kallad normbaserad screening med syfte att identifiera eventuella överträdelser mot FN:s Global Compact och underliggande konventioner och riktlinjer inom mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och korruption, exempelvis OECD:s riktlinjer för multinationella företag, ILO:s arbetsrättsliga konventioner och klimatkonventionen UNFCCC. Brott mot Parisavtalet är inkluderade i den normbaserade screeningen, som exempelvis korruption relaterat till klimatlobbying och att aktivt dölja information runt relevanta utsläpp.

I hållbarhetsanalysen använder vi data från MSCI och Sustainalytics. Betygsättning och underliggande information används även som underlag vid påverkansdialoger.

Gröna obligationer och andra hållbara investeringar

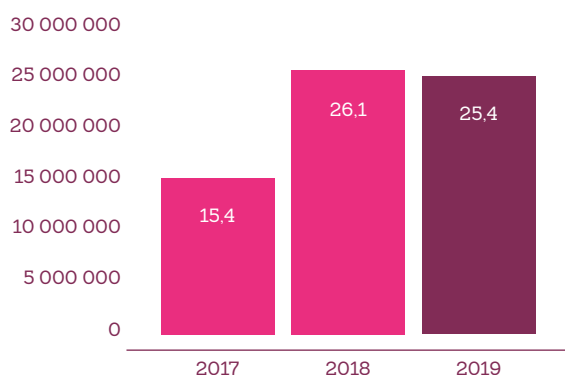
Vi riktar våra investeringar i allt högre utsträckning mot verksamheter som vi bedömer bidrar till en hållbar utveckling. Våra investeringar i gröna obligationer är ett tydligt exempel på detta.

Gröna obligationer är räntebärande värdepapper, som används till miljö- och klimatrelaterade investeringsprojekt. Det kan vara projekt inom till exempel förnybar energi, energieffektivitet, rena transporter, utsläppsminskning, avfalls- och vattenhantering, hållbart jordbruk och fiske eller biologisk mångfald. Därmed kan Folksamgruppen placera kundernas pengar med låg risk samtidigt som pengarna bidrar med resurser till omställningen mot ett hållbart samhälle.

Folksamgruppens investeringar i gröna obligationer finansierar miljö- och klimatrelaterade projekt både i Sverige och globalt. För att en investering ska bli aktuell kräver Folksamgruppen att den gröna obligationen lever upp till ramverket Green Bond Principles, vilket Folksamgruppen har skrivit under. Syftet med principerna är att förbättra transparensen och rapporteringen runt gröna obligationer.

Under 2018 nådde Folksamgruppen målet på 25 miljarder kronor i gröna obligationer. Under 2019 har vissa obligationer förfallit samtidigt som vi fortsatt investera i nya gröna och andra hållbara obligationer. Vi har exempelvis investerat 400 miljoner kronor i en blå obligation med fokus på att hantera och skydda vattenresurser i Östersjöområdet. Vi har även investerat 2,8 miljarder kronor i en obligation som fokuserar på matsvinn.

Gröna obligationer, Marknadsvärde Mkr

Folksamgruppen investerar 2,8 miljarder kronor i obligation för att minska matsvinn

Under 2019 förvärvade Folksamgruppen en obligation utgiven av Världsbanken som fokuserar på matsvinn. Investeringen uppgår till 2,8 miljarder kronor (300 MUSD). Det är Världsbankens första obligation riktad mot FNs hållbarhetsmål 12 om ansvarsfull produktion och konsumtion.

Obligationen är exklusivt utgiven för Folksamgruppen. Specifikt fokuserar obligationen på utmaningar kopplade till hållbarhetsmålet 12.3, att mat som går förlorad i världen ska halveras till 2030.

Aktieportföljens koldioxidavtryck

Koldioxidavtrycket i aktieportföljen (svenska och utländska) påverkas av dess sammansättning och hur företagen arbetar med att sänka sina avtryck vilket Folksamgruppen försöker påverka genom bolagsdialoger. Folksamgruppen arbetar för att leva upp till Parisavtalets mål om att göra finansiella flöden förenliga med en väg mot låga växthusgasutsläpp och en klimatomständigt motståndskraftig utveckling. Det gör vi genom exempelvis att använda det inflytande vi har som aktieägare i påverkansdialoger med bolag. Vi gör det också inom ramen för investerarsamarbetet Climate Action 100+ och det nya investerarinitiativ Net-Zero Asset Owner Alliance.

Folksamgruppen har åtagit sig att mäta aktieportföljens koldioxidavtryck genom att signera Montreal Carbon Pledge och TCFD. Avtrycket i aktieportföljen redovisas enligt överenskommelse inom Svensk Försäkring och rekommendationerna för TCFD.

Under våren 2019 genomförde vi en större förändring av vår utländska aktieportfölj. I den nya portföljen är energisektorns vikt halverad jämfört med referensindex. Sedan tidigare har bolag med över 30 procent av omsättningen från kol valts bort. Nu väljer vi även bort energibolag som har tio procent eller mer av sina intäkter från oljesand. Antal innehav har mer än halverats och hållbarhetsnivån har stärkts med högre hållbarhetsbetyg. I och med detta minskar vi klimatriskerna samtidigt som vi fortfarande har möjlighet att påverka bolagen till en grön omställning genom aktivt ägande. Koldioxidavtrycket i den utländska portföljen är betydligt lägre än jämförelseindex och förändringen har bidragit till att det totala koldioxidavtryckets minskning under året.

Indikatorer för koldioxidavtrycket i aktieportföljen				
Indikatorer*	TCFD indikatornamn	2019	2018	2017
Totala koldioxidavtryck, ton CO ₂ e	Total Carbon Emissions	810 493	944 430	1 143 394
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/aktieportföljens marknadsvärde Mkr	Carbon Footprint	5,6	8,2	8,8
Koldioxidintensitet, ton CO ₂ e/ägarandel av bolagens omsättning Mkr	Carbon Intensity	10,3	13,4	16,9
Koldioxidintensitet, viktat medeltal, ton CO ₂ e/Mkr	Weighted Average Carbon Intensity	7,7	10,6	13,7

*Nyckeltalen visar en ögonblicksbild av hur aktieportföljens växthusgasutsläpp ser ut. Observera att måttet inte visar investeringarnas totala klimatpåverkan. Beräkningarna är inte heltäckande och omfattar inte heller alla indirekta utsläpp. Beräkningen av aktieportföljen är baserad på senast tillgängliga data från MSCI och omfattar utsläpp motsvarande scope 1 och 2 enligt Greenhouse Gas (GHG) Protocol. Utsläppen av växthusgaser mäts i koldioxidekvivalenter (CO₂e) vilket gör det möjligt att mäta olika växthusgaser på samma sätt. Mätningen omfattar alla noterade svenska och utländska bolag i aktieportföljen per 31 december 2019. Beräkning grundas på data i USD vilket påverkar redovisade resultat i SEK.

Folksamgruppen – en av initiativtagarna till Nettonollalliansen

Tillsammans med några av världens största pensions- och försäkringsbolag har Folksamgruppen tagit initiativ till UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance. Alliansens mål är att investeringsportföljerna ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2050.

Nettonollalliansen presenterades på FN:s klimattoppmöte i september 2019 i New York efter Greta Thunberg, men före Frankrikes president Macron. Initiativet välkomnades av FN:s generalsekreterare som ett av de viktigaste vid FN:s klimattoppmöte där regeringar, företag och frivilligorganisationer möttes för att öka insatserna för att nå Parisavtalet och bekämpa klimatförändringarna. Efter klimattoppmötet ökade intresset för Nettonollalliansen bland världens pensions- och försäkringsbolag och fler kapitalägare har anslutit sig i snabb takt.

Pensions- och försäkringsbolag tillhör som grupp de största kapitalägarna i världen och de företag som hittills gått med i Nettonollalliansen äger tillsammans tillgångar till ett värde av 40 000 miljarder kronor. Det motsvarar 40 gånger den svenska statsbudgeten.

- Vi är stolta över att som första svenska pensions- och försäkringsbolag anta mål om nettonollutsläpp samt att vara en av initiativtagarna till Nettonollalliansen. Med det ambitiösa målet tydliggör vi att vi genom våra investeringar vill ta vårt arbete för klimatomställning till en ny nivå. Det är i linje med vår vision att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld, säger Folksamgruppens koncernchef och vd Ylva Wessén.

Nettonollalliansen har ambitionen att fortsätta växa och vara en stark kraft i den nödvändiga omställningen av den globala ekonomin. Fokus handlar om att få till verklig förändring och använda den förändringskraft som finns när många ägare sluter sig samman med en gemensam och tydlig målsättning – att uppnå nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2050. Därför har Folksamgruppen uppmanat andra svenska och utländska investerare att gå med.

- I Folksamgruppen tror vi på ett ansvarsfullt och aktivt ägande och att vi kapitalägare kan bidra till den omställning som måste till för att vi ska nå 1,5-gradersmålet, säger Michael Kjeller, chef för Kapitalförvaltning och hållbarhet i Folksamgruppen och ledamot i Net-Zero Asset Owner Alliance styrelse.

Folksamgruppen tog initiativ till UN-convened Net-Zero Asset Owner Alliance tillsammans med Allianz, CDPQ, Caisse des Dépôt, Swiss Re och PensionDanmark i samarbete med FN:s miljöprogramms finansiella initiativ UNEP FI och UN Principles for Responsible Investment med stöd från WWF och Mission 2020. Därefter har Aviva, AXA, CNP Assurances and FRR, Alecta, AMF, CalPERS, Nordea Life and Pension, Storebrand, och Zurich anslutit sig.

Ansvarsfullt ägande: Påverkar i hållbar riktning

Som ägare arbetar vi för en hållbar utveckling inom samtliga tillgångsslag. Vi gör det genom påverkansdialoger och samarbeten, röstning på bolagsstämmor och i valberedningar.

Dialoger och samarbeten

Vi för både normbaserade och proaktiva dialoger – både direkt med våra investeringar och tillsammans med andra investerare. Genom att samverka med andra investerare har vi större möjlighet att påverka, speciellt i företag där vi har mindre ägande.

Normbaserade dialoger för vi när vi får kännedom om att något av de bolag vi äger aktier i är inblandat i en incident som bryter mot internationella konventioner. Det kan exempelvis handla om korruption, dåliga arbetsvillkor i fabriker eller om miljöfarliga utsläpp. De normbaserade dialogerna sker i samverkan med andra investerare genom leverantören Sustainalytics. Syftet med dialogen är att incidenten ska upphöra och hanteras på ett ansvarsfullt sätt, och att företaget ska förbättra sina rutiner för att förhindra framtida överträdelser. Dialogerna följer en standardiserad process med tydliga kriterier. Varje dialog har en definierad målsättning, strategi för att uppnå förändring och tidsram. Om dialog inte bedöms vara effektiv inom definierade tidsramar och alla givna verktyg har prövats kan uteslutning ske. Fortsatt dialog sker dock med uteslutna företag med syfte att återuppta dialog om vilja finns hos företaget.

Proaktiva dialoger förs för att påverka innehav att agera mer hållbart. Vi fokuserar vårt arbete genom att driva ett tema eller frågeställning i flera dialogkanaler och tillgångsslag samtidigt under en tidsperiod. Under 2019 följde vi upp och fördjupade vårt fokus på klimatförändringarna och ramverket Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Rent konkret skedde det genom:

- Ställa uppföljningsfrågor på temat till vd vid samtliga bolagsstämmor där vi medverkat.
- Dialog med svenska bostadsinstitut med tema klimatförändringar.
- Dialog med svenska och utländska emittenter av gröna obligationer för att följa upp hur de redovisar klimatnytta, bland annat koldioxidbesparing.
- Dialog med bolag inom investerarsamarbetet NEC med tema TCFD och livsmedelssektorn.

Folksamgruppen för gärna dialog i samverkan med andra för ett effektivt påverkansarbete. Tillsammans kan vi arbeta mer effektivt och få en starkare röst än om alla investerare för en separat dialog med varje bolag. Ett exempel är investerarinitiativet Climate Action 100+, där investerare verkar för att de drygt hundra största utsläpparna av växthusgaser ska minska sitt klimatavtryck och sätta mätbara mål för sitt klimatarbete. Folksamgruppen är globalt ansvarig för en bolagsdialog tillsammans med en utländsk investerare. Ett annat exempel är Nordic Engagement Cooperation (NEC), ett investerarinitiativ med norska KLP, danska PFA och finska Ilmarinen med syftet att koordinera bolagsstyrningsaktiviteter riktade mot noterade innehav gällande hållbarhetsfrågor.

Röstning och bolagsstämmor

I Folksamgruppen tycker vi att det är viktigt att vi som ägare utövar vår rätt att rösta, och vi röstar årligen på både svenska och utländska bolagsstämmor. På svenska bolagsstämmor använder vi våra möjligheter att utöva vår rösträtt och driva hållbarhetsfrågor. Bolagsstämman är ett bra tillfälle att ställa frågor om hållbarhet till företagen, eftersom både styrelse och ledning är närvarande. Dessutom får företaget en chans att berätta vad de gör på området direkt till sina aktieägare. Vi har ställt hållbarhetsfrågor till styrelsen och ledningen på de svenska bolagsstämmorna sedan många år tillbaka. En ny fråga tas fram varje år, som speglar de aktuella hållbarhetsrelaterade risker och möjligheter som vi vill driva och belysa. Årets fråga berörde ramverket TCFD men vid två av stämmorna ställdes andra frågor som bedömdes mer relevanta för de aktuella bolagen, nämligen risker för spelmissbruk och företagens ansvar för detta. Frågetemat och svaren från årsstämmorna publiceras på folksam.se i en årlig stämmerapport.

Folksamgruppens förutsättningar till ägarstyrning i företag utanför Sverige skiljer sig från den i de svenska innehaven. En av orsakerna är att vi är en mindre ägare i de utländska bolagen. Folksamgruppen röstar på framförallt utländska bolagsstämmor genom ombud (Nordic Investor Service), så kallad proxyröstning. Sedan våren 2019 röstar vi även på samtliga utländska innehav i Folksam Liv och KPA Pension. Hur vi röstat rapporteras publikt. Det kan även förekomma att vi lägger egna förslag eller är med och stödjer andras förslag till stämmorna.

Valberedningar

Folksamgruppens ägarandelar har berättigat oss plats i en valberedning. I valberedningen har Folksamgruppen sett till att kandidaterna till styrelsen har utvärderats gällande kunskap och kompetens ur ett såväl individuellt perspektiv som ur ett grupperspektiv.

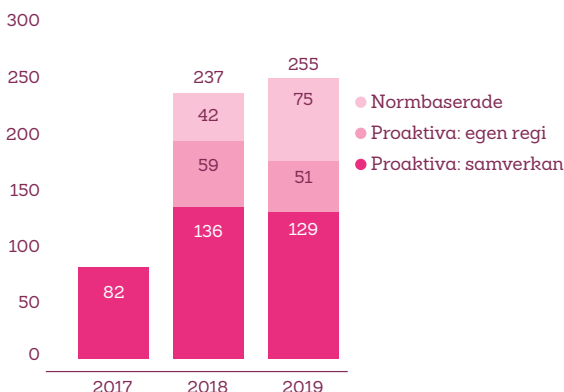
Grupptalan

Folksamgruppen driver rättsprocesser, grupptalansmål, så kallade class actions, mot bland annat amerikanska bolag som behandlat aktieägare felaktigt och där detta har påverkat aktiekursen negativt. Arbetet resulterar årligen i att Folksamgruppen ersätts med en eller ett par miljoner kronor.

Röstning bolagsstämmor	2019	2018	2017
Antal utländska bolagsstämmor där Folksamgruppen röstat*	436	99	96
Antal svenska bolagsstämmor där Folksamgruppen röstat	43	39	48
Totalt	479	138	144

* Sedan våren 2019 röstar vi även på samtliga utländska innehav i Folksam Liv och KPA Pension.

Totalt antal påverkansdialoger, samtliga tillgångsslag

Från 2018 inkluderas dialoger inom samtliga tillgångsslag och dialoger genom samverkan. Endast dialoger i innehav/bolag vi ägt under respektive år inkluderas.

Ansvarsfull fastighetsägare

Fastigheter är ett viktigt tillgångsslag och utgör drygt nio procent av Folksamgruppens förvaltade kapital. För oss är det viktigt att vara en ansvarsfull fastighetsägare. Alla fastigheter omfattas av Folksamgruppens etiska investeringskriterier. Från och med 2018 rapporterar även fastighetsverksamheten enligt FN:s riktlinjer för internationella investerare, PRI (Principles for Responsible Investment).

Vi sätter tydliga miljömål på lång och kort sikt inom tre utvalda fokusområden: energi och klimat, miljöcertifieringar och gröna hyresavtal. Fastighetsportföljens klimatavtryck påverkar vi främst genom energieffektivisering och genom att all fastighetsrelaterad verksamhet som köps in är märkt med Bra Miljöval. Vi beräknar klimatpåverkan och klimatkompenserar för fastighetsinnehavets koldioxidutsläpp.

Gröna hyresavtal bygger på samverkan mellan oss som hyresvärd och våra lokalhyresgäster. Det ger oss möjlighet att tillsammans bidra till en positiv utveckling. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt Breeam in use och Miljöbyggnad. Det gör vi dels för att få ordning och reda med en tydlig kvalitetsstämpel, dels för att höja organisationens medvetenhet och kompetens när det gäller vilka krav som är viktiga att ställa på en byggnad. Gröna fastigheter bedöms också vara mer attraktiva på såväl hyres- som fastighetsmarknaden.

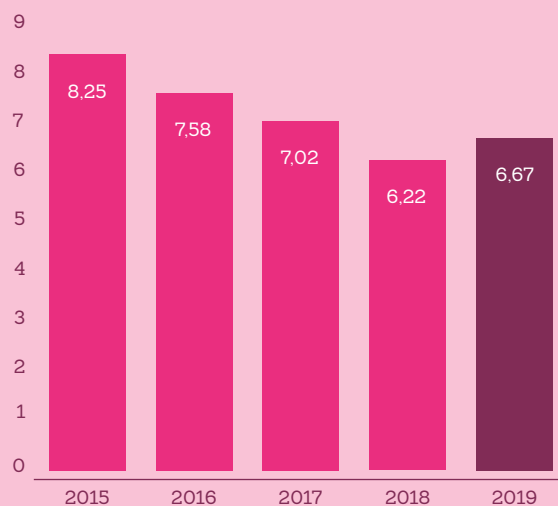
Nyckeltal	Mål 2019	Utfall 2019	Utfall 2018
Energianvändning, normalårs-korrigerat (kWh/kvm)	102	108	109
Gröna hyresavtal*	50%	59%	42%
Miljöcertifierade fastigheter**	63%	59%	51%

* Andel av antal ny- och omförhandlade kommersiella hyresavtal.

** Andel av total area.

Tillsammans med vår förvaltningspartner Newsec har vi fortsatt att öka kunskapen och medvetenheten kring hur vi kan påverka kunder, samarbetspartner och leverantörer för att främja en hållbar utveckling. Under året har vi deltagit aktivt med två pilotprojekt för att bidra till Sweden Green Building Councils nya miljöcertifiering Miljöbyggnad i Drift. Vi har också bidragit med inspiration till Fastighetsägarna i Stockholms nya klimatplattform.

Koldioxidutsläpp per kvadratmeter (CO₂ kg/m²), normalårs-korrigerat

Inkluderar utsläpp från värme, vatten och fastighetsrelaterad verksamhet och avser CO₂-avtrycket för hela det förvaltade beståndet. Uppgifterna är baserade på graddags-korrigerad värmeanvändning för att jämförelser mellan olika år ska kunna göras.

En starkt bidragande orsak till ökat koldioxidutsläpp 2019 är högre utsläppsfaktorer för fjärrvärme i Stockholm och Malmö jämfört med föregående år.

Översikt tillgångsslagen

Vid utgången av 2019 förvaltade Folksamgruppen
455 miljarder kronor.

Räntebärande
tillgångar
53 %

Strategi

Räntebärande tillgångar utgör basen i våra totala tillgångsportföljer. De kännetecknas av hög kvalitet och därmed låg risk. Merparten av våra ränteportföljer består av svenska stats- och bostadsobligationer. Vi har i dagsläget inga företagsobligationer.

2019: Investeringar i nya typer av hållbara obligationer

- Investerat i Sveriges första säkerställda gröna obligation med bolån som säkerhet där pengarna ska bidra till minskad energianvändning i bostäder.
- Investerat i en blå obligation som går till investeringar för att hantera och skydda vattenresurser i Östersjöområdet.
- 2,8 miljarder kronor i obligation utgiven av Världsbanken med syfte att minska matsvinn.

Aktier
34 %

Strategi

Folksamgruppen har en väldiversifierad aktieportfölj uppdelad i svenska och utländska utvecklade aktiemarknader samt tillväxtmarknader. Av aktieexponeringen utgörs cirka 41 procent av svenska aktier. Vi har ett strategiskt innehav i Swedbank.

2019: Ny utländsk aktieportfölj med högre hållbarhetsnivå

- Ny utländsk aktieportfölj i Folksamgruppens livbolag, Folksam Liv och bolag inom KPA Pension. Innehaven har mer än halverats och hållbarhetsnivån har stärkts med högre hållbarhetsbetyg, lägre koldioxidavtryck och uteslutning av bolag som har 10 procent eller mer av sina intäkter från oljesand.
- Ställt uppföljningsfråga runt klimatförändringar och TCFD till vd vid de bolagsstämmor där vi medverkat. Vid två av stämmorna ställdes dock andra frågor som bedömdes mer relevanta för de aktuella bolagen, nämligen risker för spelmissbruk och företagens ansvar för detta.

Strategi

Folksamgruppen är en långsiktig fastighetsägare som arbetar för att våra bostadskunder är trygga i och stolta över sitt boende och att lokalkunderna är nöjda med hur deras lokal stödjer verksamhetens mål. Sedan 2015 har vi haft en expansiv strategi med ny organisation och förvärvat fastigheter för 17 miljarder kronor. Värdet på portföljen har mer än fördubblats och uppgår nu till 45 miljarder kronor. Fastighetsbeståndet omfattar cirka 130 fastigheter med cirka 5 000 bostadslägenheter och cirka 466 000 kvm lokaler. Vi äger främst kontors- och bostadsfastigheter i Stockholm, Göteborg och Skåne och vill fortsätta växa. För oss är det viktigt att vara en ansvarsfull fastighetsägare. Newsec är vår strategiska partner i förvaltningen av våra fastigheter.

Fastigheter
9%

2019: Fortsatt stark expansion

- Fortsatt kraftfull och lönsam expansion av fastighetsportföljen.
- Nytt expensionsmål om att öka med ytterligare 20 miljarder kronor.
- Den tredje största fastighetsaffären i Sverige genomförd genom förvärv av kontorsfastigheten Brädstapeln 16 i Stockholm.
- Förvärv av den nybyggda kontorsfastigheten Pelaren 1 i Stockholm.
- För att optimera portföljen sålde vi fastigheter för drygt 0,5 miljarder kronor.
- Under året fortsatte vi fokusera på att öka energieffektiviteten, att miljöcertifiera våra fastigheter och öka andelen gröna hyresavtal. Vid årsskiftet var 59 procent av den totala arean certifierad.

Strategi

Specialplaceringarna är ett komplement i Folksamgruppens tillgångsportföljer. Det är investeringar med lång placeringshorisont som ger kunderna exponering mot onoterade tillgångar. Investeringarna görs i huvudsak i fondliknande strukturer och i samarbete med andra aktörer, ibland i reala tillgångar som vår investering i elnätsföretaget Ellevio, eller genom indirekta fastighetsinvesteringar för att komplettera de direkta fastighetsinvesteringarna. Infrastruktur har vi särskilt identifierat som intressant för oss.

Special-
placeringar
4%

2019: Högt tempo med flera investeringar

- Investerat i batteritillverkaren Northvolt, Europas första storskaliga batteritillverkare, som bidrar till att driva elektrifieringen inom transport, lagring, industri- och konsumentprodukter.
- Fortsatt fokus kring infrastruktur genom nyinvesteringar i två fonder och utökade investeringar i en tredje.
- Investerat i en fond som investerar i life science-bolag med hög innovationsgrad och som arbetar för att förändra medicinsk behandlingspraxis och tillgodose medicinska behov som inte kan behandlas idag.

Vår egen verksamhet

Tack vare våra medarbetares engagemang och drivkraft för vi kundnyttan och hållbarhetsarbetet framåt. För oss i Folksamgruppen är det viktigt att erbjuda en attraktiv och inkluderande arbetsplats, där våra medarbetare kan växa och utvecklas. Därutöver jobbar vi hårt för att våra kontor och resor har så liten miljöpåverkan som möjligt.

Folksamgruppen har knappt 4 000 medarbetare fördelade på olika företag och orter. Ungefär hälften av medarbetarna arbetar på huvudkontoret i Stockholm. Samtliga anställda inom Folksamgruppen – utom vd och ledamöter i koncernledningen – omfattas av kollektivavtal. Folksamgruppen är genom medlemskapet i arbetsgivarföreningen KFO bundna av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor.

Folksamgruppen ska vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. Därför är vi stolta över att vi under 2019 fick ta emot utmärkelsen "Årets employer branding-företag" av Universum Communications för vårt arbete med att vara en attraktiv arbetsplats. I juryns motivering beskrevs Folksam som en föregångare som har inspirerat många andra företag att arbeta med employer branding.

Folksamgruppen genomför årligen medarbetarundersökningen Fokus och följer genom den exempelvis engagemang, arbetsmiljö, hälsa, medarbetarskap och mångfald. I 2019 års Fokus låg totalindex på en fortsatt hög nivå, 78 (76) procent positiva svar i genomsnitt och 83 (83) procent svarade att de gärna vill arbeta kvar i Folksamgruppen framöver.

Möjligheter att prestera och utvecklas

Vi satsar på att ge våra medarbetare bra arbetsvillkor som ger dem möjlighet att utvecklas och ha en stimulerande karriär. Därför arbetar vi strukturerat enligt Folksamgruppens process Prestera och utveckla. Det innebär att varje medarbetare har individuella leveransmål, liksom utvecklingsmål för vad de behöver utveckla för att nå sina leveransmål på kort och lång sikt. I 2019 års medarbetarundersökning följde vi upp efterlevnaden av processen bland annat med frågan "Genomför du och din chef regelbundna avstämningssamtal?". 90 (88) procent av männen och 90 (87) procent av kvinnorna svarade ja på frågan.

Som en stor arbetsgivare kan vi erbjuda många karriärvägar, vare sig målet är att växa in i en chefsroll, fördjupa sig som specialist eller pröva på ett helt nytt arbetsområde. Folksamgruppen uppmuntrar intern rörlighet och alla lediga jobb, med några få undantag, annonseras internt.

Under 2019 hittade drygt 300 av våra befintliga medarbetare nytt jobb internt inom Folksamgruppen. Därutöver nyanställde vi cirka 400 nya medarbetare. Den konsultväxling som påbörjades 2018, i syfte att stärka Folksamgruppens interna kompetens och sänka kostnaderna, fortsatte under 2019.

Våra medarbetare ska vara lämpliga för ansvaret i sitt jobb. Lämplighet innebär att ha rätt kompetens och förmåga att bidra till visionen att våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld. Som försäkringsbolag har vi krav på oss att följa upp och kontrollera lämpligheten och som stöd i detta har alla medarbetare en jobbeskrivning där ansvar, krav, utbildning och utvärderingar specificeras. Baserat på jobbeskrivningen följs lämpligheten upp genom kontroller av exempelvis regelefterlevnad och intressekonflikter samt utbildningar och certifieringar. Kontrollerna genomförs systematiskt och löpande under året via olika moment i Folksamgruppens kompetensförsörjningsprocess – framförallt vid rekrytering och i processen Prestera och utveckla.

För att nå målet att ha branschens mest nöjda kunder behöver Folksamgruppen chefer och ledare som, genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt, tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. Under 2019 gjordes en särskild insats för att stärka cheferna i att tilldela och tydliggöra mål, stämma av kompetens och lämplighet samt följa upp prestation och utveckling i Folksamgruppens digitala stöd för talent management.

Insatser för god arbetsmiljö och hälsa

För både samhället i stort och för Folksamgruppen har de senaste årens höga sjuktal varit en utmaning. Folksamgruppen satsar därför på både riktade och mer övergripande insatser för att ha en arbetsmiljö som främjar god hälsa, motivation och produktivitet.

Under 2019 sjönk Folksamgruppens sjuktal något, bland annat tack vare chefernas kontinuerliga arbete i vardag och processer. Respektive verksamhet har under året identifierat olika behov och genomfört aktiviteter på lokal nivå för att möta behoven.

Dessa har sedan följts upp på övergripande nivå. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande i dialog mellan medarbetare och chef. Folksamgruppen har även gjort insatser för att stärka det aktivitetsbaserade arbetssättet som bland annat bidrar till samarbete, lärande, hållbarhet och kostnadseffektivitet. En koncerngemensam enkät om den fysiska arbetsmiljön genomförs även en gång per år och syftar till att säkerställa lagkrav om systematiskt arbetsmiljöarbete och förebygga risker för ohälsa på grund av arbetet. Enkäten kompletterar medarbetarundersökningen Fokus som undersöker den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

Sjukfrånvaro (procent)	2019	2018	2017
Total sjukfrånvaro	5,0	5,3	5,4
kvinnor	6,2	6,5	6,5
män	3,5	3,9	4,1
Korttidssjukfrånvaro	2,3	2,3	2,4
kvinnor	2,7	2,7	2,8
män	1,8	1,9	1,9
Långtidssjukfrånvaro	2,7	3,0	3,0
kvinnor	3,5	3,8	3,7
män	1,7	2,0	2,2

Jämställd arbetsplats

Ett av Folksamgruppens mål är att ha en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män på alla nivåer och i alla yrkesgrupper (50/50 ± 5 procent). Som tabellen nedan visar uppfyller vi målet inom såväl totala medarbetarstyrkan som för chefer och koncernledning. Folksamgruppen strävar efter att erbjuda medarbetare marknadsmässiga löner och arbetar löpande med att säkra jämställda löner. För 2019 var kvinnornas medellön sju procent lägre än männens. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten (svårighetsgrad) låg löneskillnaden mellan könen på tre procent. Vid denna nedbrytning kan man se att skillnaderna inte är ensidiga, dvs i vissa arbeten är kvinnornas medellön högre än männens och i andra arbeten är männens högre. Huvuddelen av skillnaderna har sakliga förklaringar som kompetens, erfarenhet, prestation och marknadskrafter. Där osakliga löneskillnader upptäcks är dessa föremål för åtgärder i den årliga lönekartläggningen.

Folksamgruppen ser ett stort värde i att arbeta aktivt med mångfaldsfrågor. Vi vill ha ett inkluderande arbetsklimat där olikheter ses som en fördel. Alla medarbetares kompetens och olika perspektiv ska tas tillvara, oavsett exempelvis kön, ursprung eller ålder.

Könsfördelning chefer och medarbetare	2019	2018	2017
Antal medarbetare	3 944	4 056	3 890
varav kvinnor (procent)	53	53	53
varav män (procent)	47	47	47
Antal chefer	371	394	367
varav kvinnor (procent)	50	49	49
varav män (procent)	50	51	51

Könsfördelning styrelser och ledning	2019	2018	2017
Antal ledamöter Styrelse Folksam Liv	12	12	12
Varav kvinnor (procent)	50	42	42
Varav män (procent)	50	58	58
Antal ledamöter Styrelse Folksam Sak	11	12	12
Varav kvinnor (procent)	45	50	42
Varav män (procent)	55	50	58
Antal ledamöter Koncernledning	11	11	12
Varav kvinnor (procent)	55	55	50
Varav män (procent)	45	45	50

Nolltolerans mot diskriminering och kränkningar

I Folksamgruppen råder nolltolerans mot alla former av diskriminering och kränkande särbehandling. Tydliga värderingar är grundläggande för en inkluderande kultur och möjlighet till stöd från närmaste chef, facklig representant eller HR är centralt. I Folksamgruppen finns såväl formella interna regelverk som information på intranätet gällande diskriminering, trakasserier/sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling. Där framgår bland annat via vilka kanaler en medarbetare kan få stöd och även göra en formell anmälan. Under 2019 anmäldes åtta fall av diskriminering, trakasserier eller andra kränkningar i Folksamgruppen. Av dessa ledde ett fall till arbetsrättsliga åtgärder.

Folksamgruppen uppmanar medarbetarna att informera arbetsgivaren i de fall missförhållanden råder, i syfte att kunna genomföra åtgärder som leder till att dessa oegentligheter upphör. Samtliga anmälningar utreds och om utredningen visar att diskriminering eller mobbning har förekommit kan Folksamgruppen besluta om arbetsrättsliga åtgärder. Då misstanke om brott föreligger görs polisanmälan.

Under 2019 har Folksamgruppen genomfört workshopar om diskriminering i allmänhet och sexuella trakasserier i synnerhet. Det ojämställda uttaget av föräldraledighet i Folksamgruppen har uppmärksamats genom interna kommunikationsinsatser. Det förebyggande arbetet sker främst genom tydliga rutiner inom kompetensförsörjningsprocessen, till exempel regelbunden individuell uppföljning inom processen Prestera och utveckla. Andra insatser är bland annat systematiskt arbetsmiljöarbete i samverkan med skyddsombud, den årliga medarbetarundersökningen Fokus, årlig Jämix-mätning (nyckeltal för jämställdhet) samt punktinsatser i form av gruppaktiviteter på lokal nivå.

Medarbetarnas bidrag till global jämställdhet dubblas av Folksam

Folksamgruppen har ett långtgående samarbete med We Effect, en biståndsorganisation med rötter i svensk kooperation och vilken Folksam var med och bildade för 60 år sedan. We Effect arbetar för att utrota fattigdomen i världen och fokuserar på jämställdhet, kvinnor och hjälp till självhjälp där människor tillsammans organiserar sig.

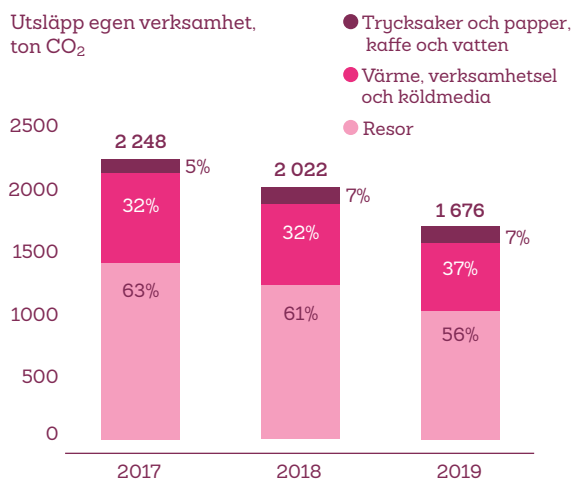

Folksamgruppens medarbetare kan stödja We Effect genom att ge ett bidrag som dras direkt från lönen. Den summa medarbetaren skänker dubblar sedan Folksamgruppen. Under 2019 skänkte Folksamgruppen tillsammans med medarbetarna drygt 1,1 (1,2) miljoner kronor.

Mot nettonoll utsläpp 2030

2019 har varit ytterligare ett år med klimatfrågan i fokus. Folksamgruppen har satt som mål att ha nettonoll utsläpp i den egna verksamheten till år 2030. Det innebär att vi då ska ha minskat våra utsläpp med 85 procent jämfört med basåret 2002. Vi arbetar utefter en färdplan som kallas Carbon Law, som har tagits fram av bland andra forskaren Johan Rockström. Den översätter Parisavtalets målsättning, att hålla den globala uppvärmningen mellan 1,5 och 2 grader, till nödvändiga utsläppsminskningar per år.

Sedan vi började arbeta med målet om nettonollutsläpp 2030 i den egna verksamheten har utfallet följt de årliga målsättningarna. Den årliga minskningstakten för att nå målet är närmare nio procent, baserat på de totala utsläppen 2017. De viktigaste åtgärderna har varit att minska energianvändningen, öka användningen av ursprungsmärkt el samt minska resandet. Under 2019 minskade vi utsläppen från den egna verksamheten med 17 procent jämfört med 2018.

Folksamgruppens klimatpåverkan från den egna verksamheten, se sid 70 för indelning av Folksamgruppens klimatavtryck enligt de scope som bygger på Green House Gas Protocol.

Folksamgruppen kompenserar årligen hela sitt beräknade utsläpp genom Vi-skogens projekt som är certifierade enligt den globalt erkända standarden Verified Carbon Standard. Vi-skogens klimatkompensationsprojekt heter Kenya Agricultural Carbon Project. Genom projektet får bönder kunskap i trädplantering och hållbara jordbruksmetoder som dom sedan kan implementera på sina egna gårdar. Framåt ser vi minskad energiförbrukning och minskat resande med flyg och bilar som de viktigaste åtgärderna för att minska våra utsläpp.

Energieffektiva kontor

Energieffektivisering av våra kontor är en viktig del för att minska vår miljöpåverkan. Energieffektiviseringen bygger

på ytterligare yteffektivisering av kontoren och så kallade Gröna avtal, för att optimera exempelvis drift av kyla och värme. Detta minskar samtidigt driftskostnaderna. All elförbrukning för huvudkontoret och för de kontor där el inte ingår i hyresavtalen är märkt med Bra Miljöval, vilket medför att koldioxidutsläppen från elförbrukningen är låga. Vi har ökat antalet Gröna hyresavtal för kontoren i Kramfors, Helsingborg och vårt nya kontor i Göteborg. I Stockholm för vi som hyresgäst en dialog med fastighetsförvaltaren varje månad om hur vi gemensamt kan optimera energiförbrukningen beroende på hur mycket personal vi har på de olika våningsplanen. Inför nästa sommarsemester diskuterar vi nu möjligheten att stänga av vissa våningar för att spara på energi och städning.

Energianvändning i organisationen (MWh)	2019	2018	2017
Värmeförbrukning	5 377	6 535	7 416
Verksamhetsel	7 129	7 621	7 597
Total energianvändning	12 506	14 156	15 013

Arbete för minskat resande

Folksamgruppens mål är att ha nettonollutsläpp av koldioxid i den egna verksamheten till år 2030. Då koldioxidutsläppen från tjänsteresor står för mer än hälften av utsläppen är det viktigt att minska dessa. Samtidigt är resor en naturlig del av verksamheten; Folksamgruppen finns i hela Sverige och klassiska tjänsteresor sker primärt mellan någon av de orter där Folksam har kontor och till/från huvudkontoret i Stockholm. Folksamgruppen har också ett antal beresningsskyldiga medarbetare vars arbeten till stora delar görs utanför kontoren. Deras arbeten innebär att arbeta nära kunderna, till exempel i den fackliga affären där förbundens representanter finns utspridda på större arbetsplatser. Eller skadeinspektörer vars uppgift är att besöka kundernas skadade hus eller bilar.

För att minska resornas miljöpåverkan och samtidigt spara kostnader har Folksamgruppen sedan många år arbetat systematiskt för att minska antal fysiska resor och styra medarbetarna mot digitala möten och ett digitalt arbetssätt.

I vår resepolicy har vi tydliga riktlinjer för hur tjänsteresorna ska göras. Bland annat ska resor kortare än 60 mil göras med tåg. Resfria möten ska utnyttjas både för interna och externa möten om det är praktiskt möjligt. Under året har vi tillsammans med vår resepartner gjort uppdateringar i bokningssystemet för att stärka efterlevnaden av resepolicy. Flygresor under 60 mil går inte längre att boka genom den digitala bokningstjänsten, för att göra en sådan bokning krävs att medarbetaren kontakter vår samarbetspartner och ett godkännande från närmsta chef ska finnas klart för att en flygresor ska få undantas från policy.

Det totala resandet minskade under 2019 och Folksamgruppen klimatkompenserar sedan 2012 alla resor via Vi-skogen.

Resurseffektivitet på våra arbetsplatser

Vi arbetar med innovativa lösningar och ständiga förbättringar för att effektivisera resursanvändningen och minska miljöpåverkan på våra arbetsplatser. Nedan ges några exempel:

Städar med ultrarent vatten

All egen lokalvård i Folksamgruppen är Svanen-märkt. För att minska miljöpåverkan har vi övergått till att städa med Tersanovatten och därmed bytt ut rengöringsmedel på huvudkontoret i Skanstull. Det fungerar så att inkommande kallvatten kopplas till ett ultravattensystem, vattnet avjoniseras och filtreras från dess naturliga salter och mineraler. Filtreringen sker direkt och ut kommer ett ultrarent vatten som söker, löser och absorberar smuts. När ultravattnet dunstar lämnas inga rester som vanligt vatten eller traditionella rengöringsmedel, utan återsmutsas inte lika lätt och behöver inte städas lika ofta. Städning utan kemikalier ger en giftfri inomhusmiljö, både för de människor som utför arbetet och för dem som vistas i lokalerna. Vi fortsätter att införa detta även på våra övriga kontor.

Skumtvål i stället för flytande tvål

Vi har gått över till skumtvål på toaletterna på huvudkontoret i Skanstull och på ytterligare tio kontor runt om i landet. Genom att tillsätta luft till tvålvätskan skapas bubblor, vilket gör att tvålen lätt och snabbt sprider sig på händerna. Det ger en heltäckande rengöring, vilket är bra för hygien och det krävs en mindre mängd tvål jämfört med "vanlig" tvål. För att skölja av tvålskummet krävs även mindre mängd vatten, i snitt 16 procent.

Återvinning av pappershanddukar

Som första företag i Stockholm har Folksamgruppen fått dispens av Stockholms stad att återvinna pappershanddukar från toaletterna på huvudkontoret. Förberedande arbete har pågått under hösten och startade i januari 2020. Drygt ett ton pappershanddukar beräknar vi återvinna varje månad. Återvinning av begagnade handdukar minskar mängden avfall, bidrar till det cirkulära samhället och minskar behovet av nya resurser. Enligt uppgift från vår partner minskar koldioxidavtryck med minst 40 procent jämfört med tidigare avfallshantering.*

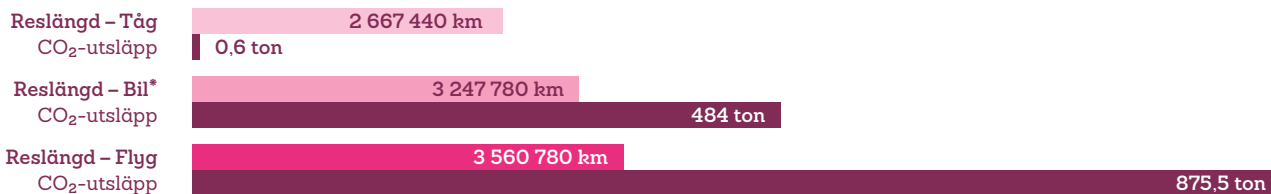
*Resultat av en livscykelanalys (LCA) utförd av Essity Tork och verifierad av IVL Miljöforskningsinstitutet, Ltd 2017, där de undvikna processerna har beaktats.

Plastfritt i restaurangen

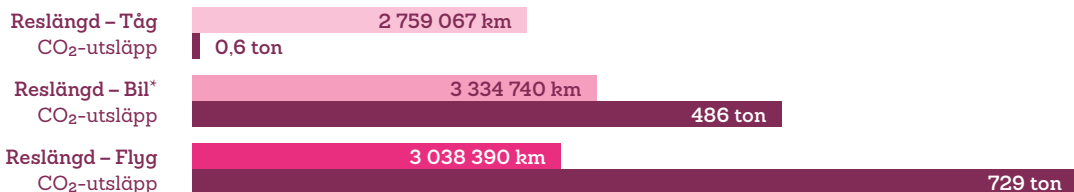
Under året har kaféverksamheten i restaurangen i Skanstull jobbat för att bli helt plastfri. Vi har slopat påsar med fönster av plast, bytt ut muggar, mugglock, sugrör och smoothiebägare av plast till motsvarande komposterbara majsprodukter. Det som återstår av plast i kaféverksamheten är plastfolien, men den är trots allt PVC-fri.

Sedan det vegetariska alternativet sattes högst upp på menyn i den KRAV-märkta restaurangen, och varje rätts klimatpåverkan visas i menyn, har andelen matgäster som väljer det vegetariska alternativet ökat med 35 procent. Matsvinnet har beräknats minska med 15 kilo per dag, vilket innebär 3,3 ton per år, genom att vi tagit bort salladsassietterna.

2017

2018

2019

* Exklusive taxiresor.

31%

minskade klimatpåverkan från resor med flyg jämfört med 2018.

Fördjupad hållbarhetsinformation

Om hållbarhetsredovisningen

Folksamgruppens hållbarhetsredovisning beskriver hur arbetet med hållbarhet bedrivs och utvecklas. Hållbarhetsredovisningen utgör en del av Folksamgruppens Års- och hållbarhetsrapport, i huvudsak av sidorna 28-76, och granskas externt av det oberoende revisionsföretaget KPMG, se revisorsrapport sidan 77. Detta är den femtonde hållbarhetsredovisningen som Folksamgruppen avger, den senaste gavs ut i mars 2019. Hållbarhetsredovisningen omfattar hela Folksamgruppen (Folksam Liv och Folksam Sak inklusive dotterföretag). Se årsredovisningar för Folksam Sak och Folksam Liv för mer information, där även den lagstadgade hållbarhetsrapporteringen finns i enlighet med kraven i årsredovisningslagen. När Folksamgruppen benämns som Folksam i redovisningen hänvisar detta till varumärket Folksam.

Redovisningen vänder sig till Folksamgruppens intressenter. Innehållet i redovisningen har valts baserat på hur viktig verksamheten är i förhållande till omfattning av engagemang och effekt. Årets hållbarhetsredovisning är upprättad enligt ramverket Global Reporting Initiatives (GRI) Standards 2016, och uppfyller nivå core. Årets utfall redovisas i texten generellt med förra årets utfall, varav det står inom parantes. I de fall utfallet utgör en GRI-upplysning redovisas två jämförelseår för att läsarna ska kunna följa hållbarhetsarbetets utveckling. Kontaktperson för hållbarhetsrapporten är Folksamgruppens hållbarhetschef Karin Stenmar, karin.stenmar@folksam.se.

I årets hållbarhetsredovisning utgår GRI-upplysning 201-1 då ekonomiskt värdeskapande hanteras och beskrivs i bolagens Årsredovisningar samt i verksamhetsdelen i Års- och hållbarhetsrapporten. Inga övriga väsentliga skillnader har uppdaterats sedan föregående redovisningsperiod.

Redovisningsprinciper

Folksamgruppen har en gemensam process för insamling av hållbarhetsdata. Redovisningen sker årligen och säkerställer kvalitet för data och upplysningar som ingår i Folksamgruppens uppföljning och rapportering av hållbarhetsarbetet. Folksamgruppen använder förutbestämda definitioner och dokumenterar rutiner för insamling och kontroll och data. Nedan följer mät- och beräkningsmetoder i detalj för väsentliga aspekter.

Beräkningsmetoder och fördjupande information

Beräkningsmetoder Miljö och klimat

Klimatfotavtrycket innehåller vatten-, el- och värmeförbrukning från den egna verksamheten och fastighetsinnehavet, tjänsteresor med flyg, taxi och tåg, bilresor med Folksamgruppens och dess dotterföretags leasade bilar, anställdas bilar som körs i tjänsten, utsläpp från köldmedia, papper, trycksaker och kaffe.

Folksamgruppens klimatpåverkan från den egna verksamheten och fastighetsinnehavet delas in i tre så kallade scope i enlighet med den internationella standarden för mätning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp, Greenhouse Gas Protocol.

Folksamgruppens klimatavtryck fördelar i scope (ton CO2)			
	2019	2018	2017
Bilresor med leasade bilar eller anställdas bilar i tjänst	419	486	484
Köldmedia	68	46	55
Totalt Scope 1	487	532	539
Värme till Folksamgrup- pens kontor	448	482	542
Verksamhetsel till Folk- samgruppens kontor*	2	1	2
Totalt Scope 2	450	483	544
Uppströmsutsläpp från elproduktion*	101	115	114
Flygresor	501	729	875,5
Tågresor	0,5	0,6	0,6
Taxiresor	18	25	53
Trycksaker och papper	64	75	95
Kaffe	52	58	24
Vatten	3	3	2,6
Totalt scope 3 exkl fast- ighet och aktieportfölj	740	1006	1165
Direktägda fastigheter: Fastighetsel*	251	217	176
Direktägda fastigheter: värme	3 858	3 188	2 839
Direktägda fastigheter: Vatten	61	53	37
Aktieportföljens koldiox- idavtryck	810 493	944 430	1 143 394
Totalt Scope 3 inklusive fastigheter och aktieportföljen	815 403	948 894	1 147 611

*Utsläppen för el är beräknade enligt marknadsbaserad modell, med location based modell hade siffrorna för verksamhetsel och uppströms elproduktion för kontoren varit 166 och 403 för fastighetsel i direktägda fastigheter.

Där det är möjligt har utsläppen beräknats i CO2e, koldioxidekvivalenter. Koldioxidekvivalenter innebär att alla sju växthusgaser och inte bara koldioxid ingår i utsläppsberäkningarna. Det säkerställer att Folksamgruppen klimatkompenserar för hela klimatpåverkan och inte enbart koldioxidutsläppen. Av samma anledning är utgångspunkten att räkna konservativt och ta höjd vid de tillfällen där underlaget har varit knapphändigt, exempelvis vid beräkningen av klimatpåverkan från anställdas bilar som används i tjänsten.

Folksamgruppens hållbarhetsredovisning redovisar el- och värmeförbrukning från de fastigheter som Folksamgruppen antingen äger och bedriver verksamhet i, enbart äger eller lokaler som Folksamgruppen hyr för sin verksamhet.

Följande juridiska personer ingår i förbrukningssiffrorna: Folksam Liv, Folksam Sak (helt ägda fastigheter) KPA Pension (ägs av Folksamgruppen till 60 procent).

Dessutom är Folksamgruppens tidigare dotterföretag Förenade Liv inkluderat.

Elförbrukning är rapporterad enligt marknadsbaserad beräkningsmetod. All inköpt el är förnybar från vatten och vind. Förbrukningssiffror för el, vatten och värme är baserade på avläsningar i fastighetssystemet i januari varje år. Utsläppen för el och uppvärmning har beräknats i fastighetssystemet Greenadvisor och har levererats av Greencon. Utsläpp från köldmedia har beräknats i kalkyl- verktyget Our impacts.

Uppvärmning av fastigheter: Uppgifterna om koldioxid- utsläpp från fastigheter 2019 bygger på faktisk värmeför- brukningsstatistik i MWh och CO2 från vår fastighetsför- valtare, medan värme-, el- och vattenförbrukningen för lokala kontor och rådgivningskontor är uppskattad. Majoriteten av uppvärmning sker med fjärrvärme och några fastigheter använder pellets och naturgas. Vi inklu- derar ej fjärrkyla som underlag till klimatberäkningarna. Detta beror på att all fjärrkyla som köps in är för fastigheter i Stockholm och fjärrkyla är en biprodukt av leverantörens fjärrvärmeproduktion, utsläppen bedöms därmed vara noll eller mycket låga.

Liv2 ägs till 71 procent av Folksamgruppen. Koldioxid- utsläppen i klimatavtrycket 2019 motsvarar Folksam- gruppens andel, det vill säga 71 procent, av de totala koldioxidutsläppen från värme för Liv2. KPA Pension ägs till 60 procent av Folksamgruppen. Redovisade koldioxid- utsläpp motsvarar Folksamgruppens andel, det vill säga 60 procent av KPA Pensions fastigheters koldioxidutsläpp från värme. Samma metod för ägarandel har använts för el och vatten.

Elförbrukning i fastigheter: Koldioxidutsläppen från elförbrukning i Folksamgruppens fastigheter 2019 är relativt låga eftersom Folksamgruppen använder el märkt med Bra Miljöval från förnybara källor – vindkraft, vatten- kraft, biomassa och solkraft. Bra Miljöval ställer hårda krav på hur elen produceras och jobbar för att påverka på miljön från elproduktion ständigt ska minska. Förbruk- ningen 2019 baseras på faktiska förbrukningssiffror.

Energianvändning direktägda fastigheter (MWh)			
	2019	2018	2017
Värmeförbrukning	50 085	46 034	35 991
Elförbrukning	17 297	14 217	11 545
Totalt	67 382	60 251	47 537

Energianvändning i de fastigheter vi äger (scope 3), exklusive värme och verk- samhetsel i de fastigheter där Folksamgruppen hyr lokalerna. El och värme till dess kontor räknas till scope 2 för Folksamgruppen.

Vattenförbrukning i fastigheter: Koldioxidutsläppen från vatten i Folksamgruppens kontor och fastigheter är baserade på faktiska förbrukningssiffror.

Köldmedia: Den köldmedia som rapporteras är den på- fyllnad som har gjorts i aggregaten, som ett närmevärde för läckage.

Resor

- **Flygresor:** Koldioxidutsläppen från flyg bygger på statistik från resebyrån BCD Travel. Utsläppssiffran från resebyrån har multiplicerats med en faktor två enligt praxis hos olika aktörer som gör klimatberäkningar.
- **Tåg:** Folksamgruppens och dess dotterföretags klimatavtryck från tågresor bygger på statistik om antal personkilometer från resebyrån BCD Travel och utsläppen har beräknats i kalkylverktyget Our Impacts.
- **Taxi:** Folksamgruppens och dess dotterföretags klimatavtryck från taxiresor inkluderas med start i 2017 års klimatfotavtryck. Utsläppsberäkningen bygger på uppgifter om kostnader i SEK, inklusive moms, och statistik från taxibranschen.
- **Bilresor:** Uppgifterna om Folksamgruppens utsläpp från bilar bygger på statistik om milersättning.

Bilarna har delats in i två kategorier:

- **Bil A:** Antal kilometer som körts med bilar som vid inköp uppfyllde Folksamgruppens krav på säkerhet och miljö. Det vill säga bränslesnåla bensin- och dieslbilar, etanolbilar, gasbilar och hybrider.
- **Bil B:** Antal kilometer som kördes med övriga bilar.

Papper, trycksaker och kaffe: Statistiken kommer från Folksamgruppens Inköpsavdelning samt från Marknadskommunikation. Statistik om inköpt kopieringspapper, kuvert, utdataproduktion, trycksaker samt kaffe har rapporterats i vikt för att därefter beräknas om till koldioxidequivalerter i kalkylverktyget Our Impacts.

Beräkningsmetoder Kapitalförvaltning

Avtrycket i aktieportföljen redovisas enligt överenskomelse inom Svensk Försäkring och rekommendationerna för TCFD.

Folksamgruppen redovisar aktieportföljens koldioxidavtryck med följande indikatorer:

Totala koldioxidavtryck, ton CO₂e

Visar det totala koldioxidavtrycket för aktieportföljen utifrån ägd andel av bolagens sammanlagda utsläpp.

Koldioxidintensitet, ton CO₂e/aktieportföljens marknadsvärde Mkr

Visar totala koldioxidavtrycket i förhållande till aktieportföljens marknadsvärde.

Koldioxidintensitet, ton CO₂e/ägarandel av bolagens omsättning Mkr

Visar totala koldioxidavtrycket per miljoner kronor i omsättning.

Koldioxidintensitet, viktat medeltal, ton CO₂e/Mkr

Visar portföljens exponering av koldioxidintensiva bolag, där summan av bolagens andel i portföljen (baserat på marknadsvärde) multipliceras med bolagens koldioxidintensitet i förhållande till omsättning.

Beräkningsmetoder Medarbetare

Personalnyckeltal: Inkluderar alla dotterföretag. Timavlönade och arvodister redovisas inte. Antal medarbetare inkluderar alla tillsvidareanställda och provanställda samt alla visstidsanställda per den 31 december 2019.

Personalomsättning: Beräknat på tillsvidareanställda (ej visstidsanställda) från och med 2019. Det lägsta av antingen antalet externt nyanställda eller antalet avgångar under året, dividerat med antalet medarbetare. Redovisas i procent.

Andel som bytt tjänst internt de senaste 12 månaderna (procent)			
	2019	2018	2017
På eget initiativ utifrån utannonserad tjänst	10	11	8
I samband med en organisationsförändring	5	3	4
Personalomsättning externt	10	13	14
Personalomsättning externt kvinnor	10	12	—
Personalomsättning externt män	10	14	—

Sjukfrånvaro: Rapporterad sjukfrånvaro i förhållande till schemalagd tid. Sjukanmälan görs till Previa och registreras i HR-systemet. Data skickas sedan till analysverktyget Cognos där statistik sammanställs i rapporter. Andelen beräknas på samma population som Antal medarbetare. Räknas på helt kalenderår.

Medarbetarundersökning: Medarbetarundersökningen Fokus, genomförs en gång per år och inkluderar samma population som i "antal medarbetare". Långtidsfrånvarande, nyanställda och personer som snart ska sluta är dock exkluderade. Vid nytillkommande/frånfall samt omformulering av frågor mellan åren räknas resultatet för berört index/nyckeltal om varför skillnader över åren kan uppstå.

Styrelser: Uppgifter om könsfördelning i styrelser baseras på ordinarie styrelseledamöter (exklusive arbetstagarrepresentanter) per den 31 december 2019.

Anställning och arbetsform (procent)			
	2019	2018	2017
Tillsvidareanställda totalt	99	98	98
Tillsvidareanställda kvinnor	99	98	98
Tillsvidareanställda män	99	99	98
Visstidsanställda totalt	1	2	2
Visstidsanställda kvinnor	1	2	2
Visstidsanställda män	1	1	2
Heltidsarbetande totalt	93	93	93
Heltidsarbetande kvinnor	90	90	89
Heltidsarbetande män	97	97	97
Deltidsarbetande totalt	7	7	7
Deltidsarbetande kvinnor	10	10	11
Deltidsarbetande män	3	3	3

Medlemskap och samarbeten av djupare signifikans för hållbarhetsarbetet

Ömsesidighet

- AMICE (Association of Mutual Insurers and Insurers Cooperatives in Europe): Dess främsta syfte är att agera som enad röst för den ömsesidiga och kooperativa försäkringssektorn i Europa.
- ICMIF (International Cooperative and Mutual Insurance Federation): Internationellt samfund som representerar ömsesidiga och kooperativa bolag.
- Insurance Europe: Organisationen arbetar för att främja den europeiska försäkringsmarknaden och dess villkor.
- Svensk Försäkring: Försäkringsföretagens branschorganisation som arbetar för goda verksamhetsförutsättningar för försäkringsföretagen.
- Svenska Försäkringsföreningen: Organisationen ska bidra till en sund och ändamålsenlig utveckling av försäkringsväsendet i Sverige genom att utveckla medlemmarnas yrkesspecifika och generella kunskaper i försäkring.

Trafiksäkerhetsforskning

- ETSC (European Transport Safety Council): Europeisk lobbyistgrupp med syfte att påverka europeisk lagstiftning inom trafikområdet.
- GNS (Gruppen för Nationell Samverkan): Arena för utbyte av kunskap och koordinering av verksamheter inom trafiksäkerhetsområdet i syfte att förverkliga Nollvisionen.
- ISO/TC 22/SC 12/WG 7 Road vehicles: Internationell standardiseringsgrupp inom trafikolycksanalyser där Folksamgruppen är ordförande.
- RCAR: Internationell samarbetsgrupp inom försäkringsbranschen med fokus på trafiksäkerhet och reparationsmetoder.
- SAFER: Svensk samarbetsgrupp inom trafiksäkerhetsområdet med säte på Chalmers tekniska högskola i Göteborg.

Ansvarsfull kapitalförvaltning

- Advisory Board on Sustainable Bonds: Samarbete med syfte att utveckla den nordiska marknaden för gröna, sociala och hållbara obligationer.
- Climate finance and sustainable finance: Samarbete och forskningsprojekt finansierat av Folksamgruppen, Nasdaq Nordic Foundation och Nordic Investment Bank. Syftet är att genomföra en juridisk analys av avtalsvillkor för klimat- och gröna obligationer med fokus på Norden.
- Global Network Initiative (GNI): Internationellt samarbete med syfte att arbeta för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och integritet på Internet och inom telekommunikation.
- Hållbart värdeskapande: Samarbetsprojekt mellan några av Sveriges största institutionella investerare och Nasdaq Stockholm för att ytterligare lyfta fram betydelsen av att företag arbetar strukturerat med hållbarhetsfrågor.

- Institutionella ägares förening: Folksamgruppen samarbetar med andra institutionella ägare kring regleringsfrågor på aktiemarknaden.
- Monetarisering och hållbar finans: Folksamgruppen är med i den arbetsgrupp där bland annat ISO 14030 Green Bonds utvecklas.
- SISD Agenda 2030 för svenska investerare: Leds av Sida och tar sikte på hur investerare kan bidra till att FN:s globala utvecklingsmål, Agenda 2030, nås.
- Swesif: Nätverksforum för organisationer som arbetar för eller med hållbara investeringar (SRI) i Sverige.
- UN Net-Zero Asset Owner Alliance: Tillsammans med några av världens största pensions- och försäkringsbolag har Folksamgruppen åtagit sig att placeringsportföljerna ska ha nettonollutsläpp av växthusgaser till år 2050.
- WWF: Folksamgruppens chefstrateg för ansvarsfull kapitalförvaltning sitter i WWF:s förtroenderåd.
- Carbon Disclosure Project (CDP): Global icke vinstdrivande organisation som hjälper investerare, bolag och städer att bedöma sin miljöpåverkan.

Övergripande

- Hagainitiativet: Företagsnätverk som arbetar för att förstärka näringslivets roll i klimatpolitiken genom att visa på kopplingen mellan ambitiösa klimatstrategier och ökad lönsamhet.
- Social Venture Network: Sektorsöverskridande nätverk för att accelerera omställning mot hållbarhet.
- Svenska FN-förbundet: Samarbetet går ut på att stärka mänskliga rättigheter i Sverige och internationellt.

Överenskommelser och ramverk som Folksamgruppen har ställt sig bakom

- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen (SDG).
- FN:s Global Compact.
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN Principles for Responsible Investments, PRI).
- Global Reporting Initiative (GRI).
- Green Bond Principles (GBP).
- Naturskyddsföreningens Bra Miljöval certifiering för villa-, fritidshus- och bilförsäkring.
- Task-force on Climate related Financial Disclosures (TCFD).
- The Montreal Carbon Pledge.

GRI-index

Årets hållbarhetsredovisning har upprättats för att uppfylla kraven enligt GRI Standards inklusive branschtillägget för finansaktörer (Financial Services, FS). Detta GRI-index anger var i Folksamgruppens hållbarhetsredovisning uppgifter finns.

Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sida
GRI 102: Allmänna uppgifter 2016			
Organisationsprofil			
102-1	Organisationens namn		10
102-2	Aktiviteter, varumärke, produkter och tjänster		10, 21
102-3	Lokalisering av huvudkontor		63
102-4	Länder där verksamheten bedrivs		2
102-5	Ägarstruktur och bolagsform		10
102-6	Marknadsnärvaro		14–17
102-7	Organisationens storlek och omfattning		12–17, 64
102-8	Information om anställda		64, 71
102-9	Beskrivning av företagets leverantörskedja		38–39
102-10	Väsentliga förändringar i organisationen och dess leverantörskedja		38–39
102-11	Försiktighetsprincipen		39
102-12	Externa riktlinjer som efterlevs		72
102-13	Medlemskap i organisationer		72
Strategi och analys			
102-14	Uttalande från ledande befattningshavare		4–5
102-15	Väsentlig påverkan, risk och möjligheter		24–25
Etik och integritet			
102-16	Organisationens värderingar och uppförandekoder		11, 37–38
102-18	Struktur och styrning		37, 78
Intressentdialog			
102-40	Intressenter som organisationen har en dialog med		30
102-41	Antal anställda som omfattas av kollektivavtal		63
102-42	Identifiering och urval av intressenter		30
102-43	Tillvägagångssätt vid intressentdialoger		31
102-44	Frågor som lyfts fram av intressenterna		31
Redovisningspraxis			
102-45	Enheter som inkluderas i den finansiella redovisningen		69
102-46	Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning		69
102-47	Frågor som identifieras som väsentliga		31–35
102-48	Förändringar av tidigare lämnad information		69
102-49	Förändringar i redovisningen		69
102-50	Redovisningsperiod		28
102-51	Datum för senaste redovisning		69
102-52	Redovisningscykel		69
102-53	Kontaktuppgifter för frågor om redovisningen		69
102-54	Tillämpningsnivå enligt GRI		69
102-55	GRI Index		74–76
102-56	Externt bestyrkande		77

Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sida
GRI 103: Management Approach 2016			
103-1	Avgränsningar för väsentliga frågor inom organisationen		33–35
103-2	Upplysningar om hållbarhetsstyrningen		37
103-3	Uppföljning av hållbarhetsstyrningen	För hänvisningar till information om management approach kring Ekonomiska standarder, Anti-korruption, Miljömässiga Standarder samt Sociala standarder, se under respektive rubrik nedan.	37
GRI 200: Ekonomiska standarder 2016			
103-1:3	Management approach för ekonomiska standarder		33–35, 37–40, 52–61
201-2	Finansiell påverkan samt andra risker och möjligheter på grund av klimatförändringarna		39–40
203-1	Investeringar i infrastruktur och stöd åt tjänster		54, 59
203-2	Betydande indirekt ekonomisk påverkan		60–61
Anti-korruption			
103-1:3	Management approach för anti-korruption		37–38
205-1	Andel av verksamheten som granskats med avseende på korruptionsrisker	I verksamheten har ingen särskild granskning gjorts utöver leverantörs-utvärderingar. 100% av vårt innehav granskas för korruption.	37–38
205-2	Information och utbildning om policyer och processer för antikorrupcion	Redovisas ej per anställningskategori.	37–38
205-3	Bekräftade fall av korruption och hantering/vidtagna åtgärder		37–38
GRI 300: Miljömässiga standarder 2016			
103-1:3	Management approach för miljömässiga standarder		33–35, 37–40, 53–54
302-1	Energianvändning inom organisationen	Uppdelning på förnyelsebart och fossilt görs enbart för el.	66, 69–70
302-2	Indirekt energianvändning		69–70
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	Ej redovisning av andel biogen del.	69–70
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 2)		69–70
305-3	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)		69–71
308-1	Andel av nya leverantörer som utvärderats enligt miljökriterier		38–39

Upplysning	Beskrivning	Kommentar	Sida
GRI 400: Sociala standarder 2016			
103-1:3	Management approach för sociala standarder		33–35, 37–38, 63–64, 71
401-1	Nyanställning och personalomsättning	Ej redovisning fördelat per ålder	63, 71
403-2	Omfattning av skador och sjukfrånvaro	Folksamgruppen redovisar endast sjukfrånvaro.	64
404-3	Återkommande utvärderingar av prestation och karriärutveckling fördelat på kön och anställningskategori	Folksamgruppen redovisar endast fördelning på kön.	63
405-1	Mångfald inom styrelse, ledning och bland anställda	Ej redovisning fördelat per ålder.	64, 71
405-2	Kvinnors grundlön och ersättning i förhållande till mäns		64
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder		64
412-3	Andel betydande inköp samt investeringsbeslut som inkluderar krav rörande mänskliga rättigheter		38–39, 53–54
414-1	Andel nya leverantörer som granskats utifrån sociala kriterier		38–39
Hållbarhetsstyrning finanssektorn			
G4-FS8	Monetärt värde av produkter och tjänster med specifika miljömässiga mål	Redovisar ej antalet miljömärkta försäkringar i förhållande till totala antalet försäkringar	46
G4-FS10	Andel företag där samverkan i miljömässiga och sociala frågor skett		57–58
G4-FS11	Andel av tillgångar som omfattas av miljömässiga och sociala utvärderingskriterier		52–54
G4-FS14	Initiativ för att förbättra tillgången till finansiella tjänster för alla		34–35, 46–48
PRI			
PRI 1	Inkludera esg-aspekter i den finansiella analysen och beslutsprocessen.		40, 52–53
PRI 2	En aktiv ägare och införliva esg-aspekter i bolagsstyrningspolicyn och arbetssätt.		52–58
PRI 3	Verka för öppenhet och ökad rapportering om esg-aspekter i våra investeringar.		54–55, 60–61
PRI 4	Arbeta aktivt för att principerna för ansvarsfulla placeringar ska accepteras och implementeras inom finansbranschen.		57–58
PRI 5	Samarbeta för att öka effektivitet i implementering av PRI-principerna		57–58, 72
PRI 6	Rapportera om de åtgärder som vidtas och om hur arbetet för att implementera principerna för ansvarsfulla investeringar framskrider		52–61

Revisors rapport över översiktlig granskning av Folksams hållbarhetsredovisning

Till Folksam ömsesidig livförsäkring och Folksam ömsesidig sakförsäkring

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen och företagsledningen i Folksam ömsesidig livförsäkring och Folksam ömsesidig sakförsäkring ("Folksam") att översiktligt granska Folksams hållbarhetsredovisning för år 2019. Folksam har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 69 i Folksams Års- och hållbarhetsrapport.

Styrelsens och företagsledningens ansvar

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 69 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med *ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision

enligt IAASBs standarder för revision och god revisionssed i övrigt har. Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Folksam enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Stockholm 3 april 2020

KPMG AB

Anders Bäckström
Auktoriserad revisor

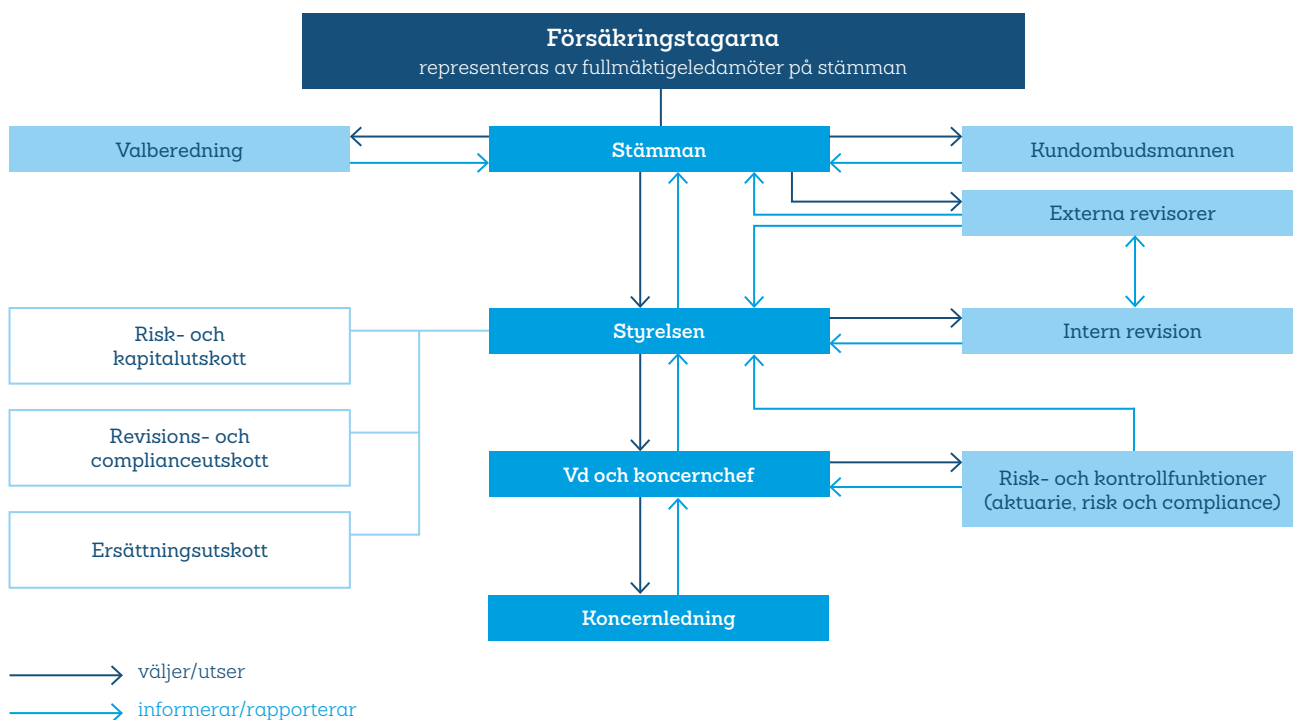
Torbjörn Westman
Specialistmedlem i FAR

Det är kunderna som styr

Det är våra kunder som ytterst bestämmer över Folksam Sak och Folksam Liv. På följande sidor hittar du information om vilka som representerar kunderna i de olika bolagsstyrelserna.

Kundernas inflytande i form av rösträtt, yttranderätt och förslagsrätt sker genom särskilt valda fullmäktigeledamöter. Fullmäktigeledamöterna väljs vid stämmorna och är antingen direktvalda försäkringstagare eller utsedda av stora kundgrupper/organisationer.

Mandatfördelningen baseras på antal försäkringstagare, premievolyms och strategisk betydelse för respektive kundgrupp och finns reglerad i bolagsordningen. I Folksam Sak representeras kunderna av 80 ledamöter och i Folksam Liv av 75 ledamöter.

Våra styrelser och bolag

I styrelserna för Folksam Sak och Folksam Liv företräder styrelseledamöterna försäkringstagarnas intressen. Det innebär att ledamöterna representerar de olika kundgrupperna: Den kooperativa sfären, fackföreningssfären, idrottsrörelsen, pensionärer, företagare och arbetsgivare. Sedan 2013 finns även styrelserepresentanter som inte kommer från dessa grupper.

Valberedningarna föreslår styrelseledamöter till stämmorna. De ska sträva efter att styrelserna får en lämplig sammansättning med hänsyn till kompetens, ålder och kön. För mer information om hur styrelserna tillsätts och hur de arbetar, läs gärna våra formella årsredovisningar på folksam.se

Folksam Sak

Folksam Sak-koncernen är kundägd och bedriver skade- försäkringsverksamhet med huvudsaklig inriktning på den svenska privatmarknaden. Koncernen erbjuder ett fullsortiment av försäkringar med boende- och bilförsäkring som bas samt företagsförsäkringar inom särskilt utvalda områden. Folksam Sak är det tredje största sakförsäkrings- bolaget i Sverige och har marknadspositionen som det näst

största bolaget inom hushållsförsäkringar. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar försäkringsverksamhet i det helägda dotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB (Tre Kronor), och 51 procent i Saco Folksam Försäkrings AB. (Saco Folksam Försäkring). Ylva Wessén är vd.

Folksam Sak (moderföretag)	2019	2018	2017
Premieintäkt, Mkr	12 855	12 379	11 671
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	237	81	108
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	1 298	1 349	913
Totalkostnad, %	96,1	97,9	97,9
varav skadekostnad, %	81,8	79,4	82,7
varav driftskostnad, %	14,3	18,5	15,2
Totalavkastning, %	3,0	4,1	3,4
Konsolideringskapital, vid periodens slut, Mkr	22 821	21 565	18 996
Konsolideringsgrad, vid periodens slut, %	178	177	168
Solvenskvt (SCR), vid periodens slut	2,2	2,4	2,2

Styrelse

Karl-Petter Thorwaldsson

Styrelseordförande
Invald 2013. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande LO. Ledamot av socialdemokraternas partistyreelse och VU. Bitr. ordförande Internationella fackliga samorganisationen. Ledamot Europa-fackens styrelse samt i nordiska fackliga samorganisationens styrelse.

Urval av tidigare uppdrag

Ombudsman på IF Metall. Informationschef Socialdemokraterna. Sakkunnig Statsrådsberedningen. Ensamutredare föräldraförsäkring. Ordförande Storstadskommittén parlamentarisk utredning. Ledamot i regeringens jämställdhetsorganisation i arbetslivet.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Malin Ackholt

Ledamot
Invald 2017. Född 1972.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Hotell- och restaurangfacket. Ledamot LO styrelse. Ordförande Europeiska fackliga federationen EFFAT. Vice ordförande Internationella unionen IUL. Ledamot (lekmannadomare) Arbetsdomstolen. Ordförande i Hotell- och restauranganställdas A-kassa samt i Besöksnäringens forsknings- och utvecklingsfond, BFUF.

Urval av tidigare uppdrag

Avtalssekreterare Hotell- och restaurangfacket samt ordförande i HRF-Folksam försäkringskommitté.

Utbildning

Högre ledarskapsutbildning från IFL, Rutgers University och Handelshögskolan Stockholm.

Ulf Andersson

Ledamot
Invald 2009. Född 1965.

Nuvarande uppdrag

Ekonomichef IF Metall. Förtroendevald revisor för LO samt för Industri All Global. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak samt i Folksam ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Ekonomi- och redovisningschef för Wedins Norden. Skatterevisor och skattehandläggare på Skatteverket. Förtroendevald revisor för AFA Försäkring. Styrelseledamot Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Utbildning

Civilekonom Handelshögskolan Umeå.

Björn Eriksson

Ledamot
Invald 2016. Född 1945.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Riksidrottsförbundet. Styrelseordförande i Gymnastik och Idrottshögskolan, Årets Nybyggare (invandrarföretagande) samt i Tidningsutgivarnas sociala trygghetsfond. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Landshövding i Östergötland. Rikspolischef. Generaltulldirektör. Vice riksbankschef. President Interpol samt World Customs Organization. Enmansutredningsuppdrag (SOU) avseende rymningar från fängelser, invandrar-företagande, ensamkommande flyktingbarn och huliganism inom idrott.

Utbildning

Civilekonomexamen Handelshögskolan Stockholm. Hedersdoktor Linköpings universitet.

Åsa Fahlén

Ledamot
Invald 2018. Född 1967.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Lärarnas Riksförbund. Styrelseledamot i Saco, Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) och Nordiska lärarorganisationers samråd (NLS). Ordförande i förvaltningsaktiebolaget Luna samt i Skoltema.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseledamot i Svenska Lärarförsäkringar och i Lärarnas Riksförbund samt flera förtroendeuppdrag för Lärarnas Riksförbund Göteborg.

Utbildning

Gymnasielärarexamen, Lunds Universitet. Samhällsvetarlinjen Lunds Universitet.

Anders Lago

Ledamot
Invald 2013. Född 1956.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande HSB. Styrelseledamot i We Effect samt i Berättarministeriet och i Internationella kooperativa alliansen. Vice ordförande FUB.

Urval av tidigare uppdrag

Kommunstyrelsens ordförande i Södertälje kommun. Styrelseordförande för Telgekoncernen samt Svenskt Vatten. Styrelseledamot för SKL samt för Kommunförbundet Stockholms län. Utredare på Arbetsmarknadsdepartementet Sveriges regering.

Utbildning

Statsvetenskap, nationalekonomi och statistik vid Stockholms universitet.

Helena Liljedahl

Vice ordförande
Invald 2017. Född 1969.

Nuvarande uppdrag

Vd KF Fastigheter. Styrelseordförande Coeli Fastighet II, Bostadsutveckling Kungens Kurva och Norra Backaplan Fastighets AB. Styrelseledamot i Bro Markutveckling och Valbo Volymhandel.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseledamot samt ledamot av revisionsutskottet, Technopolis Oyj. Vd KF Fastigheter Centrumhandel. Chef Kommersiell utveckling Ingka Centres Russia. Asset Manager Kapitalförvaltning, Alecta. Vice vd Centrumutveckling.

Utbildning

Civilekonom Högskolan i Örebro.

Leif Linde

Ledamot
Invald 2010. Född 1955.

Nuvarande uppdrag

Styrelseordförande arbetsgivarföreningen KFO samt i Fonus. Ledamot i Svensk kooperation. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Vd Riksbyggen. Förbundsdirektör KF. Vd Konsumentföreningen Svea. Generaldirektör Ungdomsstyrelsen. Sakkunnig Näringsdepartementet. Partisekreterare Socialdemokraterna. Förbundssekreterare ABF och SSU.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Patrik Nygren

Ledamot
Invald 2017. Född 1973.

Nuvarande uppdrag

Vd Unionen Medlemsförsäkring. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Controller för Unionen Medlemsförsäkring samt som inköpschef på Unionen. Administrativ chef på Tjänstemannaförbundet HTF.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Heidi Stensmyren

Ledamot
Invalid 2017. Född 1973.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Sveriges Läkareförbund. Styrelseordförande Läkartidningen. Styrelseledamot OFR, Forska!Sverige. Ledamot i valberedningen SBU:s nämnd.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i Stockholms läkarförening, Donationsrådet, SPUR-stiftelsen och SYLF. Styrelseledamot Blomsterfonden. Ledamot VINNOVA:s programråd. Vice ordförande Sveriges Läkareförbund. Specialist i anestesi och intensivvård.

Utbildning

Läkarutbildning Würzburg Universitet Tyskland.

Pia Carlsson Thörnqvist

Ledamot
Invalid 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Chef Varumärke och Medlem KF. Styrelseordförande Vi skogen. Styrelseledamot Medmera Bank och Svenska Hockeyligan (SHL). Ledamot i Risk- och kapitalutskottet samt i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Sak.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseordförande för Tre Kronor försäkring samt Folksam Skadeförsäkring. Styrelseledamot i KPA Livförsäkring, KPA, Folksam LO fondförsäkring, Förenade Liv Gruppörsäkring, Riksborgen och Kombispiel. Marknads- och Kommunikationsdirektör Folksam med dotterföretag.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Arbetstagarrepresentanter i styrelse

Ann-Louise Andersson

Arbetstagarrepresentant sedan 2005.
Född 1971.

Utsedd av

Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan

2001.

Anneli Ersson

Arbetstagarrepresentant sedan 2016.
Född 1967.

Utsedd av

Forena Folksam.

Anställd i Folksam sedan

1984.

Mikael Karlsson

Arbetstagarrepresentant sedan 2013.
Född 1961.

Utsedd av

Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan

2003.

Folksam Liv

Folksam Liv-koncernen är kundägd och bedriver livförsäkringsverksamhet. Koncernen erbjuder tjänstepensioner och långsiktigt sparande direkt till privatpersoner, eller via partnersamarbeten samt grupplivförsäkringar och andra typer av riskförsäkringar. Folksam Liv är moderföretag till dels helägda dotterföretag som Folksam

Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som bolagen inom varumärket KPA Pension, som ägs till 60 procent samt Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) under varumärket Folksam LO Pension, som ägs till 51 procent. Ylva Wessén är vd.

Folksam Liv (moderföretag)	2019	2018	2017
Premieinkomst, Mkr	12 040	11 584	10 324
Försäkringstekniskt resultat, Mkr	11 777	2 018	5 706
Förvaltningskostnad, %	0,5	0,6	0,6
Totalavkastning, %	10,4	1,5	4,2
Förvalt kapital, vid periodens slut, Mkr	200 134	183 259	179 413
Solvensgrad, vid periodens slut, %	169	163	165
Solvenskvt blandade bolag	3,7	3,8	3,7
Kollektiv konsolidering tjänstepension, vid periodens slut, %	119	110	120
Kollektiv konsolidering övrig livförsäkring, vid periodens slut, %	119	114	118

Styrelse

Lars Ericson

Styrelseordförande sedan 2017.
Invald 2015. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Vd KF Stockholm. Styrelseledamot i Coop Sverige samt i Coop Butiker och Stormarknader. Ledamot i valberedningen för Atrium Ljungberg och ordförande i valberedningen för RNB. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv samt i Folksam ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseordförande i MedMera Bank. Ledamot i Folksam valberedning. Styrelseledamot för Ambulanssjukvården i Stockholm samt Folk tandvården i Stockholms län. Affärsområdes- och marknadschef i Swedbank och kommunalråd Tyresö kommun.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Göran Arrius

Ledamot
Invald 2013. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Ordförande Saco. Styrelseordförande Akademikernas a-kassa (AEA). Styrelseordförande Folk och Försvar. Ledamot i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i Jusek. Ordförande i Saco-föreningen på SEB. Arbetstagarrepresentant i styrelsen för SEB. Styrelseledamot i Första AP-fonden.

Utbildning

Examen Militärhögskolan. Officersexamen Kungliga Sjökrigsskolan.

Tobias Baudin

Ledamot
Invald 2017. Född 1974.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Svenska Kommunalarbetareförbundet. Styrelseledamot i LO. Vice ordförande i Kommunals A-kassa. Ledamot i de internationella fackliga organisationerna för kommun- eller offentliganställda NOFS, EPSU och PSI.

Urval av tidigare uppdrag

Förste vice ordförande i LO. Förste vice ordförande Kommunal. Ledamot i SAMAK samt i Nordens fackliga samorganisation (NFS). Ledamot i verkställande kommittén EFFAT. Ledamot KPA Livförsäkring.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Britt Hansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef OK. Styrelseledamot i KF, OKQ8, OKQ8 Bank, Bra Bil Sverige, KFO samt i Apotek Produktion och Laboratorier. Ordförande i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Skandinavisk direktör för HR, Integration, IT och Inköp på OKQ8. Finansdirektör OKQ8. Vd för OKQ8 Bank. Nordisk CFO Svenska McDonald's. Styrelseledamot i Arithma Shared Service, Petrolia, Flaskgascentralen Malmö och Företagsekonomiska föreningen.

Utbildning

Civilekonomexamen Högskolan i Örebro. Ledarskapsutbildning Ashridge Business School. Authentic Leadership Development Harvard Business School.

Cecilia Hermansson

Ledamot
Invald 2015. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Forskare KTH. Lärare i finansiering KTH. Konsult och föreläsare inom national- och företagsekonomi. Seniorekonom, Swedbank. Ledamot i styrelserna för Creades, Kungliga ingenjörsvetenskapsakademien IVA, Medlingsinstitutet HUI Research samt medlem i Handelns ekonomiska råd. Ordförande i Risk- och kapitalutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Chefekonom på Swedbank. Tf departementsråd på Finansdepartementet. Makroekonom på Sida och svenska ambassaden i Nairobi. Ledamot i Finanspolitiska rådet. Ordförande i Industrins ekonomiska råd.

Utbildning

Ekonomie doktor inom bank och finans KTH. Civilekonom Handelshögskolan.

Lars-Inge Larsson

Ledamot
Invald 2015. Född 1946.

Nuvarande uppdrag

Förbundskassör Svenska Kommunal Pensionärernas Förbund. Ordförande i försäkringskommittén SKPF/Folksam. Lotteriföreståndare för rikslotteriet Guldskanten. Styrelseledamot i Nordiska Samarabetskommittén. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Bakgrund inom företagsekonomi och analys samt ekonomistyrning vid Företagsekonomiska Institutet. Företagsekonom på Svenska Kommunalarbetareförbundet samt på Kommunals A-kassa. Kanslichef på Svenska Fabriksarbetareförbundet. Internrevisor SEKO. Externrevisor Svenska Livsmedelsarbetareförbundet.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Britta Lejon

Ledamot
Invald 2019. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Ordförande fackförbundet ST. Vice ordförande TCO. Ordförande NEA. Vice ordförande i Trygghetsstiftelsen.

Urval av tidigare uppdrag

Riksdagsledamot. Ledamot i Arbetsmarknadsutskottet. Vice ordförande Justitieuutskottet. Demokrati- och förvaltningsminister. Ungdomsminister samt Konsumentminister. Styrelseledamot i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag.

Utbildning

Kulturvetarlinjen Stockholms universitet. Studier i statsvetenskap, företagsekonomi och nationalekonomi Lunds universitet.

Johan Lindholm

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Svenska Byggnadsarbetareförbundet. Styrelseledamot LO samt i Riksbyggen. Ordförande Nordiska bygg- och träarbetarefederationen (NBTF) samt förste vice ordförande i den europeiska motsvarigheten EBTF. Styrelseledamot världsfederationen BWI/BTI.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande Riksbyggen Bospar. Vice ordförande Byggnads A-kassa. Styrelseledamot i Byggnads solidaritetsfond, Polstjärnan fastighetsbolag samt i A-kassornas samorganisation.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Eva Nordström

Ledamot
Invald 2017. Född 1969.

Nuvarande uppdrag

Vd Stockholms Kooperativa Bostadsförening (SKB). Ledamot i Folksam ersättningsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Näringspolitisk chef på arbetsgivarföreningen KFO. Vd för HSB Riksförbund. Styrelseledamot för mäklarbyrån Husman-Hagberg, HSB Stockholm, HSB Norr samt Stiftelsen HSB:s garantifond. Ordförande för tankesmedjan Sektor3.

Utbildning

Examen Grundskollärautbildning Ma/NO Luleå Tekniska Universitet.

Elisabeth Brandt Ygeman

Ledamot
Invald 2016. Född 1970.

Nuvarande uppdrag

2:e vice förbundsordförande Handels. Styrelseledamot Bantorget förvaltning, Sveriges a-kassor samt Handelsanställdas a-kassa.

Urval av tidigare uppdrag

Förbundssekreterare på Handelsanställdas förbund. Valledare och ombudsman LO. Styrelseledamot och chef för LO-distriktet Stockholms län. Ledamot kommunalfullmäktige Stockholm. Styrelseordförande Folkets Hus. Styrelsesuppleant Stockholm Globe Arena Fastigheter.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Mikael Åbom

Ledamot
Invald 2017. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef Fonus. Ledamot i Revisions- och complianceutskottet för Folksam Liv.

Urval av tidigare uppdrag

Affärschef för Svenska Golf förbundet. Vd för Martin Olsson Restauranghandel, Hall-Miba, Vivo och D&D Närhandel. Marknadschef Dagab. Styrelseledamot Electrolux Home.

Utbildning

Företagsredovisning, Administration & management Stockholms Universitet.

Johanna Jaara Åstrand

Vice ordförande
Invald 2018. Född 1974.

Nuvarande uppdrag

Förbundsordförande Lärarförbundet. Constitution and By-Laws Committee och styrelseledamot Education International (EI). Styrelseordförande Lärarförbundets Placeringsråd. Styrelseledamot Offentliganställdas förhandlingsråd (OFR) samt ledamot i OFR konfliktutskott. Stämmoderamt PTK.

Urval av tidigare uppdrag

Ledamot i förbundsstyrelsen Lärarförbundet, i Rådet för kompetens och utveckling Lärarförbundet samt i Svenska Lärarförbundets styrelseordförande för Nordiska Lärarorganisationens samråd (NLS).

Utbildning

Lärarutbildning Umeå Universitet.

Arbetsstagarrepresentanter i styrelse

Anders Johansson

Arbetsstagarrepresentant sedan 2007.
Född 1960.

Utsedd av

Forena Folksam.

Anställd i Folksam sedan

1989.

Susanna Järnek

Arbetsstagarrepresentant sedan 2012.
Född 1968.

Utsedd av

Akademikerföreningen inom Folksam.

Anställd i Folksam sedan

1999.

Mikael Täll

Arbetsstagarrepresentant sedan 2014.
Född 1956.

Utsedd av

Handelsanställdas förbund.

Anställd i Folksam sedan

2010.

KPA Pension

KPA Pension är ett varumärke i Folksamgruppen och en gemensam beteckning för KPA AB, KPA Pensionsförsäkring, KPA Livförsäkring och KPA Pensionsservice. KPA Pension verkar i kommunsektorn och förvaltar tjänstepensioner för anställda i kommun, regioner samt kommunala och kooperativa företag. KPA Pensionsservice erbjuder

arbetsgivar-service i hanteringen av kommunens pensions-åtagande, administration av de anställdas individuella pensionsval, kvalificerade konsulttjänster, tjänstegrupp-livförsäkring och professionell pensionsrådgivning. KPA AB ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Britta Bureau är vd.

KPA Pensionsförsäkring	2019	2018	2017
Premieinkomst, Mkr	17 315	16 475	13 378
Solvensgrad, %	171	165	168
Förvalt kapital, Mkr	202 829	172 553	163 060
Totalavkastning, %	11,2	0,5	4,6
Avkastningsränta, %	11,3	0,5	4,8

Styrelse

Ylva Wessén

Styrelseordförande
Invalid 2019. Född 1970.

Nuvarande uppdrag

Vd och koncernchef för Folksam Liv och Folksam Sak. Styrelseordförande för Folksam Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMIF.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Koncernstaben, Folksam. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic KB. Biträdande jurist, Hägglund & Ramm-Ericsson KB.

Utbildning

Jur kand, Stockholms Universitet.

Anders Henriksson

Ledamot
Invalid 2019. Född 1961.

Nuvarande uppdrag

Andre vice ordförande i SKR, SKR:s styrelse och arbetsutskott. Ordförande i KPA Livförsäkring.

Urval av tidigare uppdrag

Regionstyrelsens ordförande i region Kalmar län, Landstingsråd, Ledamot i Första AP-fonden, KPA Pensionsförsäkring, SKR Företag, SMER samt Amerikavägen 1 Kalmar. Ordförande i INERA. Ombudsman LO centralt.

Utbildning

Gymnasieskola samt fyraårig teknisk matematik, Ledarskapsutbildningar.

Staffan Isling

Ledamot
Invalid 2019. Född 1955.

Nuvarande uppdrag

Vd SKR.

Urval av tidigare uppdrag

Regiondirektör i Region Uppsala län. Kommundirektör i Örebro. Kommunchef i Tyresö, Haparanda och Gällivare.

Utbildning

Socionom.

Anders Knappe

Ledamot
Invald 2007. Född 1955.

Nuvarande uppdrag

Ordförande SKR samt ordförande SKR Företag. Ordförande i Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter, Karlstads kommunfullmäktige samt Visit Karlstad. Vice ordförande i EU:s regionkommitté samt Europeiska kommunförbundet CEMR. Styrelseordförande i KPA Pensionsförsäkring samt ordförande i Risk- och kapitalutskottet för KPA Pensionsförsäkring.

Urval av tidigare uppdrag

Andre vice ordförande i SKR samt vice ordförande i SKR företag. Försäljningschef RB Trading. Kommunalråd.

Utbildning

Ekonom.

Anna-Karin Laurell

Ledamot
Invald 2018. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Liv, Folksam samt ledamot i Folksam koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag samt i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i KPA Pensionsförsäkring AB.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd för Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundenservicedirektör Tre.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Harriet Pontán

Ledamot
Invald 2019. Född 1953.

Nuvarande uppdrag

Inga pågående uppdrag utöver styrelseledamot i KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Människor och miljöer, Folksam. Personaldirektör, Sveriges Television. Personaldirektör, Semper Foods. Styrelseledamot i KPA Pensionservice, KPA Pensionstjänst, Tre Kronor, Folksam LO Fondförsäkring och Campus Bommersvik.

Utbildning

Socialhögskolan Stockholm. Ledarskapsutbildning Ruter dam samt MIL. Styrelseutbildning EFL, Lund.

Lena Dahl

Adjungerad ledamot
Invald 2011. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd SKR Företag. Styrelseordförande i SKR Fastigheter och Service, SKR Kapitalförvaltning och SKR Pensionsstiftelse. Styrelseledamot i SKR Kommentus, INERA och Dagens Samhälle.

Urval av tidigare uppdrag

Vice vd SKR Företag. Tf vd Pacta och Pactarb. Tf vd SKR och SKR Företag. Controller SKR. Administrativ chef, Tyresö gymnasium.

Utbildning

Civilekonom, Uppsala universitet.

Eva Fagerberg

Adjungerad ledamot
Invald 2011. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Kanslichef/1a ombudsman Offentlighetsanställdas förhandlingsråd (OFR), vd OFR Fastighets AB. Ersättare i Kåpan Pensioner och i Omställningsfonden. Ledamot i KL-delegationen på AFA Försäkring. Vice ordförande KKP.

Urval av tidigare uppdrag

Kriminalvårdsinspektör, personalhandläggare, förhandlingschef Akademikerförbundet SSR.

Utbildning

Socionom.

Lenita Granlund

Adjungerad ledamot
Invald 2010. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Avtalssekreterare. Vice ordförande i Omställningsfonden KOM-KL samt i föreningen Sunt arbetsliv. Styrelseledamot i AFA försäkring samt i Prevent.

Urval av tidigare uppdrag

Undersköterska. Ombudsman.

Utbildning

Vårdgymnasium.

Arbetstagarrepresentanter i styrelse

Susanna Järnek

Arbetstagarrepresentant sedan 2014.
Född 1968.

Utsedd av
Akademikerföreningen Folksam.

Anställd i Folksam sedan
1999.

Karin Lindblom

Arbetstagarrepresentant sedan 2017.
Född 1968.

Utsedd av
Forena Folksam.

Anställd i KPA Pension sedan
2008.

Ann-Charlotte Tollqvist

Arbetstagarrepresentant sedan 2013.
Född 1960.

Utsedd av
Forena Folksam.

Anställd i KPA Pension sedan
2001.

Folksam LO Pension

Folksam LO Pension är inriktat mot att erbjuda fondförsäkring för kollektivavtalad tjänstepension. Verksamheten bedrivs under varumärket Folksam LO Pension i

bolaget Folksam LO Fondförsäkring AB som ägs till 51 procent av Folksam Liv och till 49 procent av LO och dess förbund. Mia Liblik är vd.

Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag	2019	2018	2017
Premieinbetalningar, Mkr	7 925	7 405	6 911
Periodens resultat, Mkr	312	238	276
Solvenskvot	6,5	6,6	5,4
Fondförsäkringstillgångar, vid periodens slut, Mkr	118 624	88 609	87 525

Styrelse

Anna-Karin Laurell

Styrelseordförande
Invald 2018. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Liv, Folksam samt ledamot i Folsams koncernledning. Styrelseordförande i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot i KPA Pensionsförsäkring samt i KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd för Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef SalusAnsvar. Kundenservicedirektör Tre.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Carina Aho Laitinen

Ledamot
Invald 2018. Född 1965.

Nuvarande uppdrag

Sektionschef Skador, Boende och Motor, Folksam. Styrelseledamot Tre Kronor Försäkring AB.

Urval av tidigare uppdrag

Affärschef för Privat affär inom Folksam Liv. Chef för Affärssupport, Folksam. Affärschef för djurförsäkringar och båtförsäkringar, Folksam. Vice vd för Svenska Konsumentförsäkringar AB.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Sannah Bäcklin

Ledamot
Invald 2019. Född 1981.

Nuvarande uppdrag

Central ombudsman med policyansvar, LO-kansliet Stockholm.

Urval av tidigare uppdrag

Styrelseledamot Handelssanställdas förbund avd 26. Kongressombud, Handelsanställdas förbund. Organisationsansvarig, Handelsanställdas förbund Stockholm och Uppsala. Projektamordnare.

Utbildning

Företagsekonomi, Högskolan Gävle.

Linn Edström Larsson

Ledamot
Invalid 2019. Född 1976.

Nuvarande uppdrag
Chef Finans, Folksam.

Urval av tidigare uppdrag
Transformation Program Manager, Tele2. Strategiska projekt, Carnegie Investment Bank. Nordic integration and business manager, Royal Bank of Scotland.

Utbildning
Fil Mag (nationalekonomi, statsvetenskap och statistik), Stockholms universitet. Fil Kand (engelska, svenska, socialantropologi och statsvetenskap), Stockholms universitet.

Eva Fredriksson

Ledamot
Invalid 2012. Född 1958.

Nuvarande uppdrag
Ansvarig kollektivavtalade tjänstepensioner, Folksam. Styrelseledamot i KPA Pensions-service.

Urval av tidigare uppdrag
Styrelseledamot Folksam Fondförsäkring samt Folksam Spar. KAM partneraffär fackliga organisationer, Folksam.

Utbildning
Gymnasieexamen.

Karin George af Klercker

Ledamot
Invalid 2016. Född 1962.

Nuvarande uppdrag
Sektionschef Strategi och Styrning Affärsområde Liv, Folksam. Styrelseledamot i KPA Pensionsförsäkring samt i KPA Pensionservice.

Urval av tidigare uppdrag
Affärschef Privat och Företagspension, Folksam. Sektionschef Produkt Liv, Folksam. Vice vd och administrativ chef, KPA Pension. Ekonomichef, KPA Pension. Controller, SEB Trygg Liv.

Utbildning
Ekonomiutbildning, Lunds Universitet.

Inger Hjärtström

Ledamot
Invalid 2010. Född 1957.

Nuvarande uppdrag
Ombudsman på Kommunals förbunds kontor i Stockholm, med ansvar för centrala förhandlingar inom pensions-, social-, avtals- och medlemsförsäkringar. Vice ordförande Svenska kyrkans pensionskassa. Styrelseledamot Solahagagruppens pensionsstiftelse samt i Näckrosbuss pensionsstiftelse.

Urval av tidigare uppdrag
Lokal ombudsman Kommunal Östergötland. Undersköterska inom ortopedisk operationsverksamhet.

Utbildning
Undersköterska, Birgittaskolan Linköping.

Christoffer Jönsson

Ledamot
Invalid 2018. Född 1979.

Nuvarande uppdrag
Vd och koncernchef för Bantorget Förvaltning och Bantorget Finans.

Urval av tidigare uppdrag
Vice vd, Mercer Sweden AB. Bolagsjurist, Green Cargo. Advokat, MAQS Advokatbyrå.

Utbildning
Master of Science in General Management, Handelshögskolan Stockholm. Jur.kand, Stockholms universitet.

Jörgen Nyberg

Ledamot
Invalid 2017. Född 1975.

Nuvarande uppdrag
Centralombudsman, Livsmedelsarbetareförbundet. Ledamot i Livs-Folksam försäkringskommitté. Vice ordförande, Stiftelsen Anna Johanssons minne.

Urval av tidigare uppdrag
Lokal ombudsman Region mitt, Livsmedelsarbetareförbundet. Ledamot och vice ordförande, RBF Gävlehus. Maskinoperatör, Arla Foods och Gefleortens Mejeriförening.

Utbildning
Internationell Ekonomi, Södertörns högskola.

Sven Olander

Ledamot
Invald 2014. Född 1960.

Nuvarande uppdrag

Enhetschef Medlems- och avgiftsenheten, IF Metall. Vice ordförande IF Metall Finans samt i dess placeringsutskott.

Urval av tidigare uppdrag

Ombudsman IF Metall mellersta Södermanland samt i mellersta Norrland. Suppleant i styrelsen, Atlas Copco Secoroc.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Anders Olson

Ledamot
Invald 2012. Född 1964.

Nuvarande uppdrag

Senior Advisor inom Affärsområde Liv, Folksam. Vice ordförande i Saco Folksam försäkringsaktiebolag.

Urval av tidigare uppdrag

Sektionschef Facklig affär, Folksam. Avdelningschef partneraffär fackliga organisationer, Folksam. Säljchef för gruppörsäkring, Folksam.

Utbildning

Gymnasieexamen.

Folksamgruppens koncernledning

Ylva Wessén

Vd och koncernchef

Född 1970.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i KPA AB samt i Folksam Forskningsstiftelse. Styrelseledamot i We effect. Ledamot i Svensk försäkrings styrelse samt nomineringskommitté. Styrelseledamot och ledamot av Executive Committee, ICMIF.

Tidigare uppdrag

Vice vd och chef Koncernstaben. Chef för Governance, Risk och Compliance, Folksam. Bolagsjurist och försäkringsjurist, samtliga i Folksam. Advokat, Lindhs DLA Nordic. Biträdande jurist, Hägglund & Ramm-Ericsson.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Michael Kjeller

Chef Kapitalförvaltning
och hållbarhet

Vice vd från februari 2020

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i UN-Convened Net Zero Asset Owner Alliance.

Tidigare uppdrag

Olika befattningar inom Folksam sedan 1988. Vd KPA på KPA Kapitalförvaltning AB 2000–2001.

Utbildning

Fil kand i matematisk statistik/matematik, Uppsala universitet.

Britta Bureau

Vd KPA Pension

Avgick från koncernledningen januari 2020

Född 1964.

Övriga pågående uppdrag

Vd i KPA AB samt i KPA Pensionsförsäkring. Ordförande i KPA Pensionsservice. Medlem av Förtroenderådet SNS, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle. Ordförande i Scouterna samt styrelseledamot i Akademiska Hus.

Tidigare uppdrag

Vd Nordea Liv & Pension samt ett flertal tjänster på Accenture Financial Services. Styrelseledamot i Svensk Försäkring.

Utbildning

Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola samt Executive MBA – Finance, Handelshögskolan i Stockholm.

Pernilla Glad

Chef Människor och miljöer

Född 1967.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Tidigare uppdrag

HR-direktör Region Stockholm. Personal-direktör Regeringskansliet. Senior Vice President HR Nasdaq samt chefstjänster inom HR på Tredje AP-Fonden, Hemsö Fastighet samt Vattenfall.

Utbildning

Fil. kand. personal- och arbetslivsfrågor, Stockholms universitet samt HR Executive Program på Handelshögskolan i Stockholm.

Jesper Andersson

CFO och chef Ekonomi och finans

Linn Edström Larsson

tillförordnad mars 2020 – december 2020

Född 1977.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseledamot i Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, i Fonus samt i Familjens Jurist.

Tidigare uppdrag

Chef affärsområde Privat, Koncernchefaktuarie samt Aktuarie Sak, samtliga i Folksam. Vd Tre Kronor Försäkring.

Utbildning

Examen i matematisk statistik, Stockholms universitet.

Anna-Karin Laurell

Chef Affärsområde Liv

Född 1963.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseordförande i Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag samt i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Styrelseledamot KPA AB.

Tidigare uppdrag

Chef Affärsområde Privat, Folksam. Vd Bukowskis samt för SalusAnsvar. Verksamhetschef Skador, Folksam. Försäljningschef, SalusAnsvar. Kundenservicechef, Tre.

Utbildning

Humanistisk utbildning, Lunds universitet.

Johan Rudén

Chef IT och CIO

Född 1965.

Övriga pågående uppdrag

Ledamot i SOS International A/S.

Tidigare uppdrag

Global Head of Post Trade, COO Nordic Operation, CEO Nordic Clearing, Regional General Manager Baltics, Kundansvarig och del av vd-stab, samtliga i Nasdaq.

Vd-koordinator och olika projektledarroller i Ericsson. Medicintekniker Södersjukhuset.

Utbildning

Civilingenjör KTH Maskinteknik/Industriell Ekonomi.

Elisabeth Sasse

Chef Affärsområde Sak

Född 1966.

Övriga pågående uppdrag

Vice ordförande i Saco Folksam's styrelse, styrelseordförande i Tre Kronor Försäkring samt styrelseledamot i Riksbyggen.

Tidigare uppdrag

Chef för flera affärsområden i Folksam. Kanslichef och förhandlingschef i Offentlig-anställdas förhandlingsråd (OFR).

Utbildning

Civilekonom, Göteborgs universitet.

Jens Wikström

Chef Marknad och försäljning

Född 1973.

Tidigare uppdrag

Strategisk Partner Personal Banking, Chef Region Norr och Chef Corporate Service – samtliga på Nordea. Vd Skellefteå Industrihus. Ett flertal politiska uppdrag inom Skellefteå kommun samt även inom Sparbanksstiftelsen Norrland och Swedbank Bothnia.

Utbildning

Examen Computer Science, Luleå Tekniska universitet.

AnnKristine Wuopio-Mogestedt

CCO och chef Skador

Född 1961.

Övriga pågående uppdrag

Styrelseuppdrag i Trafikförsäkringsföreningen, Larmtjänst, GSR, CAB samt Stöldskyddsföreningen.

Tidigare uppdrag

Olika chefsuppdrag inom Skador i Folksam sedan 1988. Vd i Svenska Konsumentförsäkringar 2005–2006.

Utbildning

Ämneslärarexamen, Linköpings universitet.

Björn Nordin

Chef Koncernstaben

Född 1959.

Tidigare uppdrag

Chef Koncernjuridik, Bolagsjuridik, bolagsjurist och försäkringsjurist, samtliga i Folksam. Advokat, advokatfirman Fylgia. Hovrättsfiskal och tingsfiskal vid Svea hovrätt.

Utbildning

Jur kand, Uppsala universitet.

Om 2019 års rapporter

Folksamgruppen har för räkenskapsåret 2019 publicerat en års- och hållbarhetsrapport, som inkluderar en hållbarhetsredovisning enligt GRI samt formella årsredovisningar för respektive företag. Folksam har publicerat hållbarhetsredovisningar årligen sedan 2002. Fördjupande information går också att hitta på folksam.se

Kontakt:

Christina Sjölund, Investerarrelationer
christina.sjolund@folksam.se

Adress

Postadress 106 60 Stockholm
Besöksadress Bohusgatan 14
Telefon 0771-960 960

Projektledare

Christina Sjölund (huvudprojektledare)
Sofia Bodini (affärsöversikten)
Elin Olsson (hållbarhetsrapporten)

Art Director

Eva Bergfeldt

Grafisk form, infografik

Thomas Wide

Produktionsledare

Therése Hård af Segerstad

Fotografer

Carina Gran	1, 2, 9, 22–36, 43, 49, 68–79 och 95
Petter Karlberg	5, 12, 62, 65 och 80–93
Wellnhofer Designs,	
AdobeStock	40
Thomas Wide	47
Emma Bernquist	50
Karin Johansson	51
BlurAZ, Shutterstock	56
Martin Kelam	59

Sid

Våra kunder
ska känna sig trygga
i en hållbar
värld